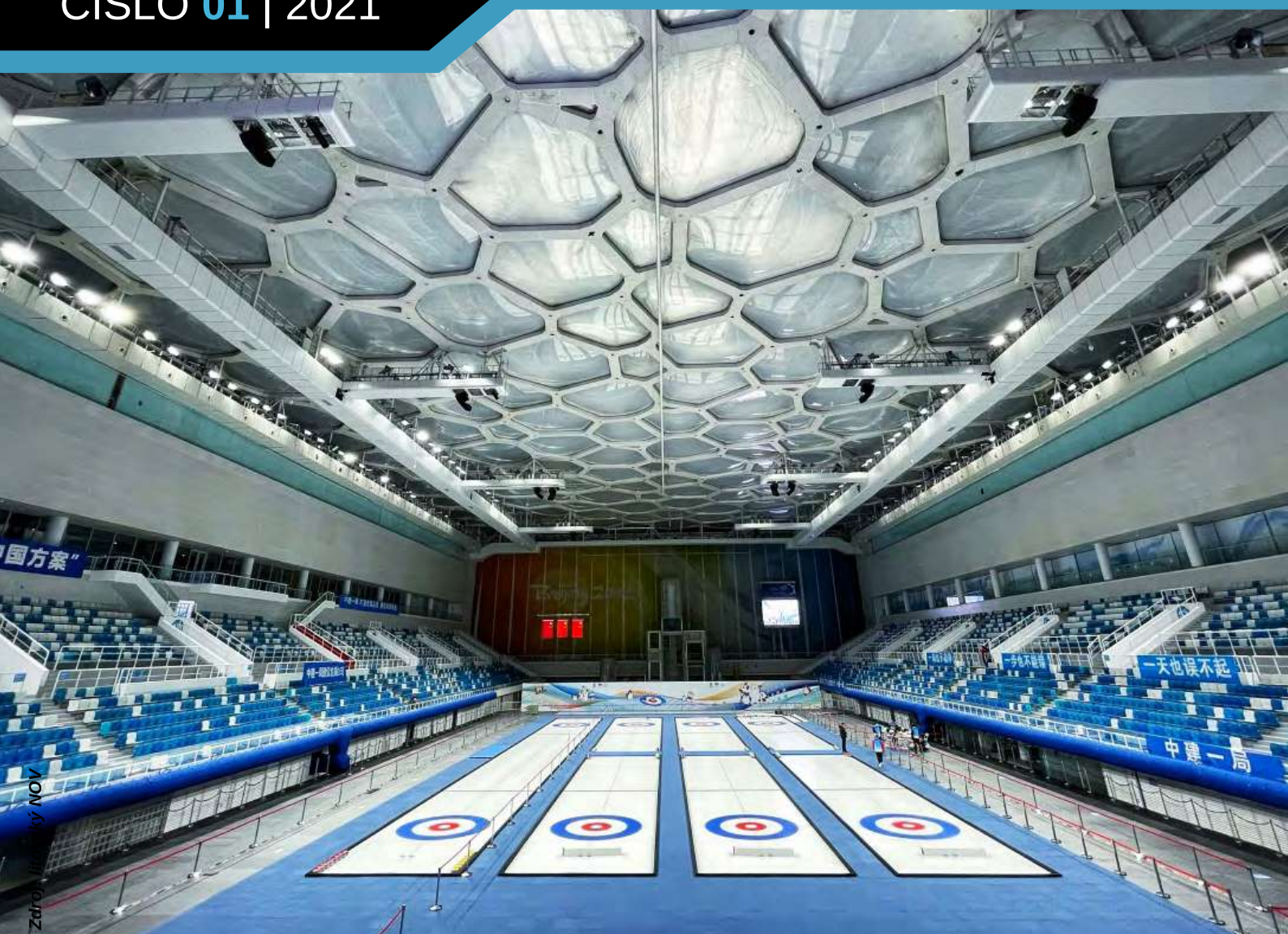

E-ŠPORTINFORM

ELEKTRONICKÝ ČASOPIS NÁRODNÉHO ŠPORTOVÉHO CENTRA

ČÍSLO 01 | 2021

COVID AUTOMAT
PRE ŠPORT

8

ROZHOVOR S...
V. BALUŠKOM

51

ZIMNÉ OLYMPIJSKÉ HRY
A UDRŽATEĽNOSŤ

60

OBSAH

01/2021

**ZMENY V ANTIDOPINGOVÝCH
PREDPISOCH**
STR. 13

**CHLADIACI SYSTÉM
NA BÁZE CO2**
STR. 54

- 4 ŠPORT AJ PO NOVOM ROKU FUNGOVAL S OBMEDZENIAMÍ
  - 8 COVID AUTOMAT PRE ŠPORT
  - 13 POZOR! POVINNÉ ZMENY V ANTIDOPINGOVÝCH PREDPISOCH NÁRODNÝCH ŠPORTOVÝCH ZVÁZOV
  - 18 V TOKIU BUDE VŠETKO INÉ, AKO V MINULOSTI
  - 33 NÁRODNÝ PROJEKT KVALITNEJŠIE VEREJNÉ POLITIKY PROSTREDNÍCTVOM LEPŠIEHO POZNANIA OBČIANSKEJ SPOLOČNOSTI
  - 51 ROZHOVOR S VLADIMÍROM BALUŠKOM
  - 54 CHLADIACI SYSTÉM NA BÁZE CO2
  - 60 ZIMNÉ OLYMPIJSKÉ HRY A UDRŽATEĽNOSŤ
  - 75 VZDELÁVANIE ŠPORTOVÝCH ODBORNÍKOV
  - 79 KRONIKA ŠPORTU 2020 JE NA SVETE
  - 81 ZAUJÍMAVOSTI Z MEDZINÁRODNÉHO DIANIA V ŠPORTE
  - 86 YMCA NA SLOVENSKU A ŠPORT
  - 98 AKTUÁLNY ADRESÁR ZVÁZOV
- .....

ISSN 2585-8270

Vydavateľ: Národné športové centrum, Trnavská cesta 39, 83104 Bratislava

IČO: 30853923, email: office@sportcenter.sk, www.sportcenter.sk

Zodpovedný redaktor: Mgr. Igor Kováč

Redakčná rada: PhDr. Igor Machajdík, PhDr. Zdenko Kríž, Ing. Ján Mižúr, Mgr. Lýdia Babiaková,
PaedDr. Božena Gerhátová

Fotografie: L. Souček, SPF, BOCOG, Pixabay, Wikimedia Creative Commons, Google Maps, archív NŠC, Flickr

Redakcia nezodpovedá za obsahovú stránku článkov a príspevkov.

Grafické spracovanie: trueCreative

Športový úvod roka 2021 sa niesol v duchu zápisov slovenských športovcov do histórie. Filip Polášek sa stal prvým slovenským víťazom tenisového grandslamu, keď na Australian Open triumfoval so svojim deblovým partnerom Ivanom Dodigom z Chorvátska vo štvorhre. Pozoruhodný počín sa podaril aj Jánovi Volkovi, ktorý z halových ME v poľskej Toruni bral už tretí raz za sebou medailu v behu na 60 m. Tento raz mala bronzový lesk a náš najlepší šprintér sa tým zaradil do veľmi úzkeho okruhu trojnásobných medailistov, ktorí sa predstavili na európskych šampionátoch pod strechou.

Zabudnúť pochopiteľne nemôžeme ani na Petru Vlhovú, ktorá v priebehu celej sezóny podávala fenomenálne výkony. Tie ozdobil ziskom dvoch strieborných medailí na MS v Cortine d'Ampezzo, čím rozšírila svoju zbierku na v slovenských podmienkach bezkonkurenčných 6 cenných kovov. Ako sa však sama vyjadrila, tie neboli túto sezónu prioritou. Tou bol zisk veľkého glóbusu v celkovom poradí Svetového pohára. V poslednej tretine sezóny sa zdalo, že sa tento sen začína rozplývať. Výrazné bodové zisky na domácej pôde v Jasnej, slalomový triumf a zázračná záchrana cenných bodov v druhých pretekoch v Āre i pomoc prírodných živlov v Lenzerheide jej však nakoniec umožnili zdvihnúť nad hlavu najcennejšiu krištáľovú trofej ako historicky prvej Slovenke.

Tieto pozoruhodné úspechy športovci dosiahli aj napriek pretrvávajúcej pandémie koronavírusu, ktorá stále sužuje nielen slovenský šport. Na stránkach prvého tohtoročného čísla časopisu sa pozrieme hneď na niekoľko tém, ktoré súvisia s touto situáciou.

Rok 2021 bude netradične aj rokom olympijských hier. Tokio sa pripravuje na organizáciu preloženého sviatku športu a ako sa dočítate v jednom z príspevkov, ten bude podstatne odlišný od hier z minulosti.

Vo februári sme si pripomenuli aj rok do začiatku ZOH 2022 v Pekingu. Prípravy v čínskej metropole sú v plnom prúde a pri tejto príležitosti sme sa pozreli na organizáciu zimných hier z pohľadu udržateľnosti. V Číne budeme svedkami využitia aj stále pomerne novej technológie na výrobu ľadu na báze CO₂. V jednom z príspevkov sa pozrieme bližšie na výhody, ktoré pre prevádzku nielen hokejových hál prináša.

V rozhovore sme tento raz dali priestor novému riaditeľovi Národného športového centra Vladimírovi Baluškoví.

Obsah najnovšieho čísla tiež dopĺňajú informácie o nových povinnostiach národných športových zväzov v oblasti antidopingu, predstavenie výsledkov národného projektu zameraného na skvalitnenie verejných politík v sektore športu či usmernenie o minimálnych požiadavkách na kompetencie a zručnosti trénerov.

V obsahu nebude chýbať ani predstavenie najnovšej Kroniky športu 2020 a tradičné rubriky v podobe zaujímavostí z medzinárodného diania v športe a pohľadu do histórie športu na Slovensku.

V mene celej redakčnej rady vám želim príjemné čítanie.

Mgr. Igor Kováč
zodpovedný redaktor

ŠPORT AJ PO NOVOM ROKU FUNGOVAL S OBMEDZENIAMÍ

PETER PAŠUTH

Pretrvávajúca nepriaznivá pandemická situácia na Slovensku ani v prvom štvrtroku 2021 neotvorila športoviská pre verejnosť, rekreačných i amatérskych športovcov. Výnimky mali profesionálni športovci a kandidáti štartu na olympijských a paralympijských hrách.

Ostatní mohli využívať len karanténne stredisko v Olympijskom tréningovom centre v Šamoríne, povolené „bubliny“ či individuálne tréningy v prírode. Po splnení podmienok o organizovaní hromadných podujatí sa v niektorých športoch konali aj tréningové kempy.

Od začiatku januára sa na zasadnutiach prostredníctvom videokonferencie stretával krízový štáb pre šport. Ustanovený bol z iniciatívy Slovenského olympijského a športového výboru (SOŠV). Predstavuje platformu na prenos reálnych a relevantných informácií a stanovísk medzi športovým hnutím na jednej strane a Úradom verejného zdravotníctva SR (ÚVZ SR), resp. Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR (MŠVVŠ) na druhej strane.

DEKRÉT OLYMPIONIKA MNOHÝM POMOHOLO

Vďaka aktivite SOŠV a ďalších spolupracujúcich inštitúcií s pomocou ÚVZ SR a s podporou MŠVVŠ SR sa v priebehu januára podarilo spustiť vydávanie dekrétov kandidátov štartu na tohtoročných olympijských hrách v Tokiu, čo sa týka 198 športovcov. Umožnila to nová vyhláška Úradu verejného zdravotníctva SR. Športovci s príslušným dekrétom majú do určitej miery uľahčené tréningovanie.

Vďaka dekrétu sa zjednodušila športová príprava i fungovanie kandidátov účasti na olympijských i paralympijských hrách v Tokiu. Pre olympionikov bolo možné organizovať aj súťaže bez obecnstva, nevyhnutné pre športovú prípravu a kvalifikáciu výlučne osôb, ktoré sú držiteľmi Dekréту kandidáta. Vyhláška umožnila aj činnosť prevádzok, ktoré poskytnú služby nevyhnutné pre športovú činnosť olympionikov, a stanovuje aj ďalšie podmienky činnosti prevádzok, nemôžu napríklad poskytovať služby pre iné osoby.

„Je to fantastická správa pre šport. Aj keď máme neustále pocit, že šport je v našej krajine na pokraji záujmu, konečne sme sa dočkali. Úprimne sa chcem poďakovať všetkým, ktorí prispeli k tomu, aby bola táto iniciatíva dotiahnutá do úspešného konca,“ reagoval na správy o dekréte pre atletika.sk šéftrener Slovenského atletického zväzu Martin Pupiš, ktorý pripomenul, že atléti sa týmto dekrétom priblížili k svojím zahraničným súperom.

Predstavitelia SOŠV už avizovali snahu rozšíriť možnosť využívať dekréty aj pre kandidátov štartu na zimných olympijských hrách 2022 v Pekingu, od ktorých nás delí už len necelý rok. Rovnaký režim by sa mal týkať aj paralympionikov.

Zároveň sa diskutuje aj o dekréte reprezentanta SR, ktorý by sa mal týkať širšieho okruhu športovcov – potenciálnych účastníkov iných vrcholných podujatí v olympijských aj neolympijských športov. „*Ministerstvo školstva vyjadruje dekrétom podporu. Sú dôležité, aby sa športovci mohli pripravovať na vrcholné podujatie,*“ uviedol štátny radca Igor Karaba zo sekcie športu MŠVVŠ SR.

Matej Tóth z pozície predsedu komisie športovcov SOŠV konštatoval, že dekrét kandidáta štartu na OH predstavuje významnú pomoc pre športovcov, pretože im poskytuje viac možností, než mali bez neho. Prípis k dekrétu však považuje za veľmi obsiahly. Preto by podľa neho bolo vhodné stručne zvýrazniť kľúčové body z obsahu, ktoré by športovcom zjednodušili

Foto: SPF

orientáciu v tom, čo s dekrétom môžu a čo nemôžu robiť.

OD 1. JANUÁRA PRÍSNEJŠIE OBMEDZENIA

Hneď v prvý januárový deň roka 2021 vstúpili do platnosti nové obmedzenia na zabránenie šírenia choroby COVID-19, ktoré sa po 8. marci ešte viac sprísnilo. Od 1. januára boli zatvorené lyžiarske strediská, naďalej sa nemohli otvoriť fitnesscentrá, plavárne i zimné štadióny, na ktorých sa nehrali najvyššie súťaže. Len profesionálni športovci mali prístup aj do športových hál a iných športových objektov. Od 8. februára vstúpil na Slovensku do platnosti COVID automat, ktorý veľa konkrétnych informácií o fungovaní športu nedával. Hovorí iba o vhodnosti iného športovania, ktoré by sa malo odvíjať od rizikovosti športových aktivít. Ministerstvo školstva následne predstavilo dlho očakávaný športový semafor.

Za presne stanovených podmienok sa mohlo aj v predošlých týždňoch ďalej konať jedenásť súťaží v piatich kolektívnych športoch – v hokeji (Tipos

extraliga, SHL, Ice Hockey League), futbale (I. a II. liga), basketbale, hádzanej a volejbale (najvyššie súťaže mužov a žien). Ich zápasy sa museli konať bez obecenstva a hráči a hráčky i členovia realizačných tímov sa museli rovnako ako prakticky od začiatku sezón pred každým súťažným kolom, najviac však v rozsahu raz za sedem dní, podľa vyhlášky Úradu verejného zdravotníctva SR podrobiť RT-PCR či antigénovému testu na zistenie prítomnosti koronavírusu.

V iných športoch sa jednorazové súťaže môžu konať len na základe výnimiek, udeľovaných regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva. S takouto veľmi zriedkavou výnimkou sa vo februári konal skokanský míting Banskobystrická latka, atletické podujatia v hale Elán v Bratislave vrátane majstrovstiev Slovenska pod strechou, preteky IBU Cupu v biatlone i v prvý marcový víkend slalom a obrovský slalom Svetového pohára v zjazdovom lyžovaní v Jasnej.

„Vnímame ako diskrimináciu, že na Slovensku možno súťažiť len v profesionálnych súťažiach v piatich športoch. V individuálnych športoch však máme tiež viacero profesionálov, ktorí doma možnosť súťažiť

Foto: SPF

nemajú. Myslíme si, že vo verejnom záujme by malo byť umožnenie konania aspoň najvýznamnejších športových podujatí na Slovensku, plánovaných na jar. V Česku to funguje a dýcha sa im ľahšie," uviedol na februárovom zasadnutí krízového štábu pre šport viceprezident SOŠV a prezident Slovenského atletického zväzu Peter Korčok.

PRÍPRAVA V BUBLINÁCH

Od polovice novembra fungovalo karanténne stredisko v Olympijskom tréningovom centre x-bionic sphere v Šamoríne. V rámci tejto vytvorenej bezpečnej a kontrolovanej zóny na ubytovanie, stravovanie a športovú prípravu naďalej platia mimoriadne bezpečnostné a hygienické opatrenia proti šíreniu pandémie. Príprava v Šamoríne umožňuje športovcom nielen ďalej rozvíjať ich športovú kariéru, ale ich aj motivuje pokračovať v športovaní bez ohľadu na aktuálne dramatické okolité dianie.

Vyhľadka Úradu verejného zdravotníctva z 8. februára 2021 umožnila zriadenie ďalších „bublín“ aj v iných mestách. Pomôcť by to malo najmä plavcom. Podľa prezidenta Slovenskej plaveckej federácie Ivana Šuleka by bez „bublín“ bolo plávanie v bežných situáciách. Pre tento šport je totiž aktuálne povolenie prípravy za účasti najviac šiestich

ľudí zbytočné, pretože náklady na prevádzku bazénov sú také vysoké, že pri takom malom počte ľudí (pritom zo šiestich by jeden musel byť tréner a zo zákona jeden plavčík) by boli nezvládnuteľné.

ŠPORTOVCI V JEDENÁSTEJ VLNE OČKOVANIA

Koncom decembra sa na Slovensku začalo očkovanie proti ochoreniu COVID-19. SOŠV sa už v decembri obrátil na Ministerstvo zdravotníctva SR so žiadosťou o systémové riešenie očkovania predovšetkým kandidátov štartu na OH v Tokiu. Odpoveď ministerstva však bola taká, že v duchu národnej stratégie sú olympionici zaradení až do poslednej, teda jedenástej očkovacej skupiny.

Vzhľadom na aktuálny veľmi nepriaznivý vývoj pandémie na Slovensku zástupcovia Úradu verejného zdravotníctva SR už počas januára vyjadrili skeptický názor k možnosti usporiadania masových športových podujatí na Slovensku počas zvyšku zimy aj jari. Peter Korčok z pozície šéfa SAZ informoval, že tradičné jarné masové atletické podujatia už boli vzhľadom na vážnu situáciu presunuté na jeseň. Ani ďalšie športové podujatia masového charakteru na Slovensku neprichádzali v predošlých týždňoch a mesiacoch do úvahy.

Foto: SPF

COVID AUTOMAT PRE ŠPORT

- ALEBO PLÁN NÁVRATU ŠPORTOVCOV NA ŠPORTOVISKÁ

PAVOL SMUTNÝ

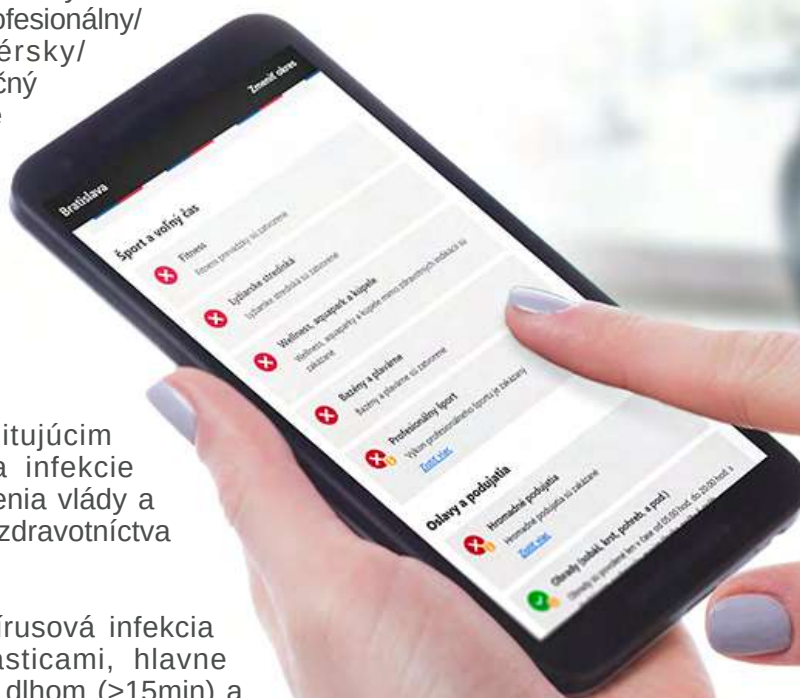
Dňa 16.12.2020 vláda SR schválila tzv. Covid automat ako nástroj na určovanie miery pandemických opatrení, ktorý neskôr (8. 2. 2021) uviedla do života v upravenom sprísnenom režime. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (MŠVVaŠ SR) dostalo kompetenciu špecifikovať možnosti ako športovať v oblasti rekreačného športu, nakoľko profesionálny šport je upravený samostatnými opatreniami a výnimkami.

Vo vládou schválenom Covid automate sa šport delí na profesionálny a rekreačný, čo nie je úplne šťastné, pretože pre tento účel by bolo skôr vhodné rozdelenie na: a) profesionálny/vrcholový a b) amatérsky/výkonnostný šport + rekreačný šport, ktorý predstavuje dominantnú časť športovej obce. Práve túto oblasť má upravovať Covid automat pre šport.

AKO VZNIKAL COVID AUTOMAT PRE ŠPORT

Pri jeho tvorbe bol limitujúcim faktorom spôsob šírenia infekcie SarsCov2 a platné uznesenia vlády a vyhlášky Úradu verejného zdravotníctva SR (ÚVZ SR).

Dnes vieme, že koronavírusová infekcia sa šíri aerosolovými časticami, hlavne vzduchom, pri dostatočne dlhom (>15min) a dostatočne blízkom (<2m) kontaktne infikovanej osoby s ďalšou osobou. V tejto vete je v podstate kompletný návod na to, ako minimalizovať riziko prenosu a ako mu zabrániť. Zároveň tento princíp predstavoval hlavné kritérium pri rozdeľovaní športov podľa rizikovosti.

Ďalším dôležitým faktorom sú podmienky, ktoré zvyšujú riziko šírenia infekcie. Z pohľadu športu preto môžeme povedať, že vyššie riziko predstavujú:

VYŠŠIE RIZIKO		NIŽŠIE RIZIKO
Kolektívne, skupinové aktivity	AKO	Individuálny šport
Interiér		Exteriér
Kontaktné, kolízne športy		Bezkontaktné športy
Súťaž, turnaj		Tréningový proces
Celonárodná, medzinárodná		Okresná súťaž
Cvičenie na náradím, s náčiním		Bez náradia a náčinia
Šatňa, sprcha, zázemie športoviska		Samotná hracia plocha, športovisko
Neorganizované aktivity (rekreačný šport)		Organizovaný šport (pod vedením trénera)
Netestovaný športovec na tréningu		Testovaný* športovec na tréningu
Bez rúška		S rúškom
Neočkovaný športovec		Očkovaný športovec
...		...

*testovaný – Atg, alebo PCR testom nie starším ako 7 dní

Na základe uznesení vlády a vyhlášky ÚVZ SR musí Covid automat v jednotlivých fázach rešpektovať napr. núdzový stav, zákaz vychádzania, znižovanie mobility, znižovanie koncentrácie osôb, obmedzenie sociálneho kontaktu, uzatváranie vonkajších a vnútorných športovísk, nutnosť nosiť rúško, podstupovať pravidelné Atg/PCR testovanie, alebo dodržiavať základné hygienické opatrenia.

Pre športovcov to napríklad znamená:

Núdzový stav	Zákaz vychádzania spojený so zákazom využívať vnútorné aj vonkajšie športoviská s výnimkou individuálneho športu v prírode
Znižovanie mobility	Minimalizovanie počtu osôb, ktoré dochádzajú za športom na športoviská, bez ohľadu na to, ako veľké tieto športoviská sú
Znižovanie koncentrácie osôb na športovisku	Vymedzenie minimálnej plochy v m ² na osobu, ktorá umožní dodržiavanie odstupov a lepšiu cirkuláciu vzduchu
Neorganizované aktivity (rekreačný šport)	Dodržiavanie min. 2 metrovej vzdialenosti vždy a pri každej činnosti

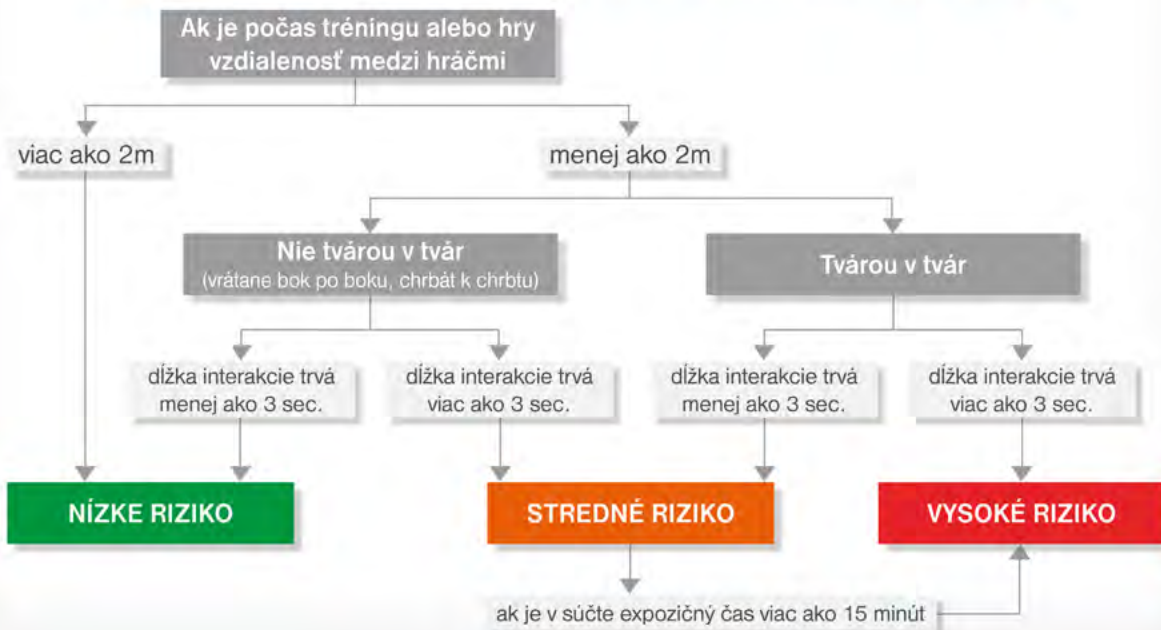
VÍRUS SA NEPÝTA, AKÝ ŠPORT ROBIETE

Na Slovensku máme vyše 100 uznaných športov a vyše 200 rôznych športových odvetví, desiatky neuznaných športov a stovky rôznych pohybových aktivít. Regulovať opatreniami takúto obrovskú a rozmanitú skupinu aktivít je mimoriadne komplikované. Navyše pri mnohých športoch môžu byť jednotlivé odvetvia alebo športové disciplíny úplne odlišné z pohľadu rizika (napr. Plavecké športy - plávanie, diaľkové plávanie, synchronizované plávanie, vodné pólo, skoky do vody).

Vírus nerozlišuje, aký šport robíte. Každý šport môže byť bezpečný, pokiaľ budú športovci dodržiavať protiepidemiologické opatrenia a rešpektovať základné princípy. Preto filozofia bola rozdeliť športy podľa rizikovosti do kategórií, a pre každú kategóriu navrhnúť sadu opatrení, ktoré eliminujú riziko a umožnia vykonávať daný šport bezpečne. Pri delení športov podľa rizika sme použili nasledovný princíp (schéma delenia športov podľa rizika):

SYSTEM DELENIA PODĽA RIZIKOVOSTI

1. kategória: športy z nízkym rizikom

Sem patria športy, kde vôbec nedochádza k blízkeho kontaktu (< 2m) medzi športovcami počas celej doby vykonávania aktivity, alebo iba výnimočne.

2. kategória: športy so stredným rizikom

Športy, kde je blízky kontakt náhodný, občasný a v súhrne nepresahuje 15 min., ide väčšinou o športy, ktoré sa vykonávajú v exteriéri.

3 - 4. kategória: športy s vysokým rizikom

Sem patria športy, kde je kontakt, kolízia alebo blízkosť (< 2m) športovcov navzájom podstatou športu. Sú to všetky kolektívne kontaktné a kolízne športy, hlavne vykonávané v interiéri a úpolové športy.

5-6. kategória: plávanie a fitness centrá

Plávanie a prevádzka fitness centrier sú z pohľadu ÚVZ SR už dlhodobo vnímané ako veľmi rizikové. Z tohto dôvodu bola vytvorená samostatná kategória, ktorá zohľadňuje špecifické prostredie, v ktorom sa tieto aktivity vykonávajú.

7. kategória: šport na školách

Telesná a športová výchova má samostatnú kategóriu aj napriek tomu, že sa nejedná o šport, ale predstavuje významnú zložku z hľadiska pohybu žiakov na školách.

Každá z týchto 7 kategórií obsahuje 10 parametrov, ktoré ju bližšie definujú (viď. schéma). V praxi to znamená, že športy s nízkym rizikom, ako tenis, stolný tenis, atletika a pod. nebudú musieť prijať zásadné opatrenia na to, aby mohli svoj šport vykonávať už v najbližšej fáze uvoľnenia. Športy s vysokým rizikom budú musieť prijať opatrenia na zmenu organizácie, obsahu a foriem svojej tréningovej činnosti, napr. bezkontaktné cvičenia, iba nácvik herných činností jednotlivca, bez sparingu a pod.

SYSTEM TVORBY AUTOMATU

		Monitoring	Stupeň ostráživosti I.	Stupeň ostráživosti II.	I. stupeň varovania	II. stupeň varovania	III. stupeň varovania	IV. stupeň varovania
STUPEŇ RIZIKA	interiér	maximálny počet osôb v interiéri/plochu	bez obmedzenia	hlavným opatrením je obmedziť blízky kontakt, zvýšiť pozornosť a sprísniť základné hygienické opatrenia	hlavným opatrením je zníženie koncentrácie osôb na jednom mieste a obmedzenie ich blízkeho kontaktu + (ostráživosť)	hlavným opatrením je zníženie mobility a obmedzenie stretávania, a cestovania obyvateľov.	zakázané	
	exteriér	maximálny počet osôb v exteriéri/ plochu						
	test	nutnosť mať negatívny test, typ testu a platnosť						
	rúško	povinnosť nosiť rúško						
	miera kontaktu							
	sektory	nutnosť deliť skupinové tréningy do sektorov						
	zázemie	využívanie sociálnych zariadení						
	pomôcky	miera využívania náradia a náčinia						
	organizácia súťaží	možnosť organizovať súťaže						
	diváci	prítomnosť divákov						

Pre množstvo údajov, ktoré systém obsahoval, bola vytvorená aplikácia www.covidsport.sk, ktorej hlavnou funkciou je odpovedať na otázku, ako sa dá vo vybranom okrese vykonávať daný šport vzhľadom na aktuálne platné opatrenia.

Kedy začne Covid automat platiť

Podmienkou uvoľnenia opatrení a návrat k športu je však zlepšenie epidemiologickej situácie v krajine. Covid automat pre šport umožňuje začať športovať v momente, keď národný Covid automat prejde do fázy III. stupňa varovania, bude zrušený zákaz vychádzania a ÚVZ SR povolí otvorenie interiérových a exteriérových športovísk.

Pre koho je covid automat určený

Covid automat pre šport je materiál, ktorý ponúka podklady na diskusiu o rizikovosti športu a možnostiach eliminácie týchto rizík hlavne pre odborníkov z konzília, pre epidemiológov, virológov a pod., nakoľko poskytuje podrobnejší pohľad na šport a jeho rozmanitosť, flexibilitu a variabilitnosť.

Je zároveň návodom pre športové zväzy a kluby, aby sa v podobnom duchu zamerali na vypracovanie interných manuálov, ktoré budú ďaleko podrobnejšie, a poskytnú svojej členskej základni návod, ako bezpečne športovať.

Pre samotných športovcov a trénerov je Covid automat v podobe aplikácie covidsport.sk praktickým informačným nástrojom. A pre starostov obcí, primátorov a prevádzkovateľov športovísk môže byť pomôckou pri plánovaní a rozhodovaní.

Záver:

Každá krajina na svete, ktorá bojuje s koronavírusom, prijala opatrenia v podobnom duchu. Môžu mať rôznu podobu, rozsah, obsah, spracovanie, ale všetky spája hlavná myšlienka - vykonávať šport tak, aby sme neohrozili svoje zdravie, ani zdravie iných. Covid automat pre šport je len návod, jeho dodržiavanie je už na nás.

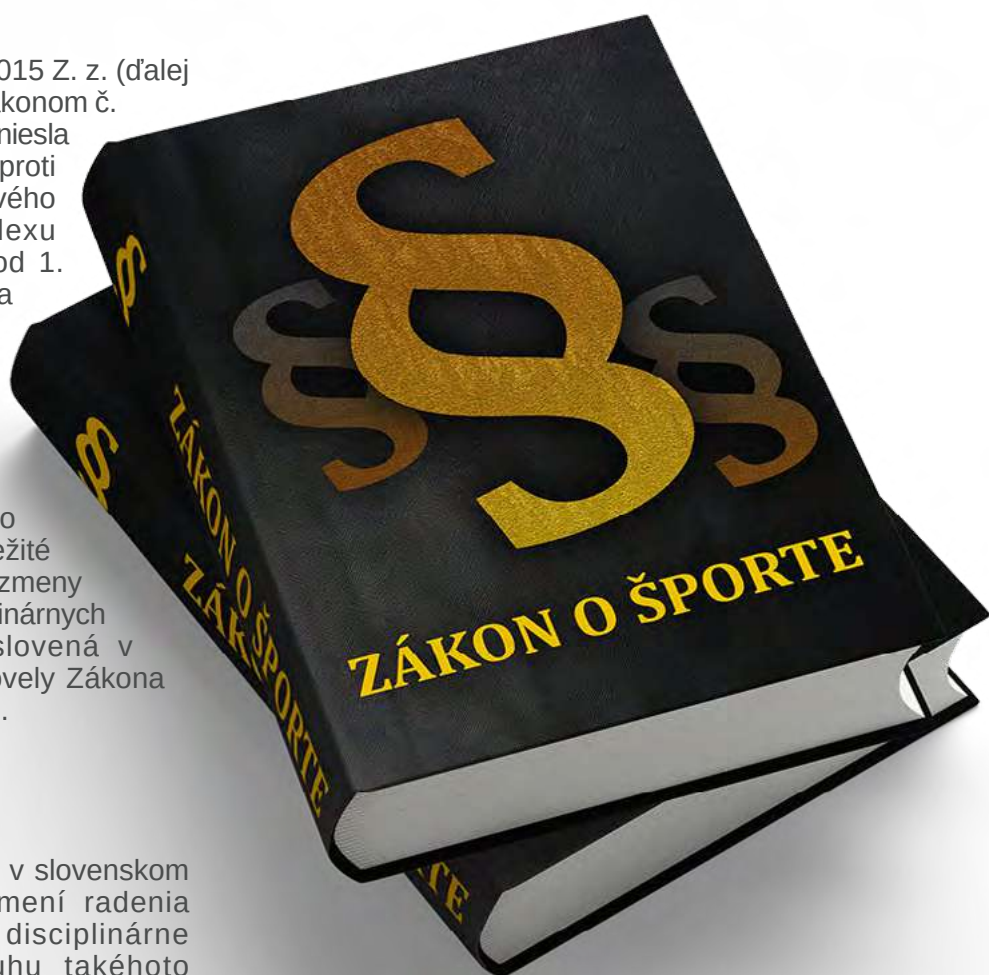
POZOR! POVINNÉ ZMENY V ANTIDOPINGOVÝCH PREDPISOCH NÁRODNÝCH ŠPORTOVÝCH ZVÄZOV!

■ TOMÁŠ GÁBRIŠ, PATRIK HRBEK

Novelizácia zákona o športe č. 440/2015 Z. z. (ďalej len „Zákon o športe“), zrealizovaná zákonom č. 351/2020 Z. z. z 26. novembra 2020, priniesla zmeny primárne v súvislosti s bojom proti doping – s ohľadom na účinnosť nového Svetového antidopingového kódexu (WADA Code, ďalej len „Kódex“) od 1. 1. 2021. Zmeny Zákona o športe na tomto mieste krátko predstavíme, a pritom zároveň poukážeme aj na to, že implementácia nového znenia Kódexu do slovenského športu môže mať do budúcnosti aj iné podoby než tie, ktoré zavádza novela Zákona o športe – najmä pokiaľ ide o rozhodovanie dopingových káuz. Dôležité je však upozorniť i na novú povinnosť zmeny vnútorných predpisov, osobitne disciplinárnych poriadkov, čo je požiadavka vyslovená v prechodných ustanoveniach tejto novely Zákona o športe – s termínom do 30. 6. 2021.

„DOPINGOVÁ“ NOVELA ZÁKONA O ŠPORTE

Doterajšia úprava boja proti doping v slovenskom športe sa tradične niesla v znamení radenia dopingového previnenia medzi disciplinárne previnenia, ako osobitného druhu takéhoto previnenia. Doterajšia úprava Kódexu pritom stála na princípe, podľa ktorého bolo zisťovanie porušenia

antidopingových pravidiel v právomoci národnej antidopingovej agentúry, kým trestanie dopingu (vyvodzovanie zodpovednosti) bolo zverené národným športovým zväzom. Zákon o športe č. 440/2015 Z. z. pritom vo vzťahu k trestaniu dopingu zaviedol unifikáciu v tom, že ustanovil určité kvalifikačné štandardy pre zloženie zväzových orgánov rozhodujúcich o vyvodení zodpovednosti za porušenie antidopingových pravidiel. Už pri zrode Zákona o športe sa však pertraktovala aj myšlienka vytvorenia **spoločného orgánu pre národné zväzy, ktorý by o dopingových kauzách rozhodoval**, a to osobitne v záujme jednotného postupu, ale tiež z dôvodu zrejmého problému s personálnym obsadením takýchto zväzových orgánov – osobitne v prípade menších zväzov. Ustanovenie § 92 ods. 2 Zákona o športe totiž v doterajšom znení obsahovalo požiadavku, aby:

a) najmenej jeden člen komisie mal vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore právo alebo vysokoškolské vzdelanie tretieho stupňa v niektorom zo študijných odborov v podskupine študijných odborov právo získané na vysokej škole v Slovenskej republike alebo vzdelanie získané v zahraničí, ktoré je takému vzdelaniu svojím rozsahom a obsahom rovnocenné; ak získal vysokoškolské vzdelanie najprv v prvom stupni a následne v druhom

stupni, vyžaduje sa, aby v oboch stupňoch získal vzdelanie v rovnakom študijnom odbore,

b) najmenej jeden člen komisie mal vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore všeobecné lekárstvo alebo farmácia alebo vysokoškolské vzdelanie tretieho stupňa v niektorom zo študijných odborov v podskupine študijných odborov lekárske vedy alebo farmaceutické vedy získané na vysokej škole v Slovenskej republike alebo vzdelanie získané v zahraničí, ktoré je takému vzdelaniu svojím rozsahom a obsahom rovnocenné.

Novelizácia Zákona o športe zákonom č. 351/2020 Z. z. z 26. novembra 2020 v tejto súvislosti zavádza podstatné prepracovanie tohto systému rozhodovania dopingových káuz, a to v nadväznosti na zmeny Kódexu, účinné od 1. 1. 2021.

Kódex aj novela totiž vo všeobecnosti vychádzajú z premisy, že dopingové kauzy nie je možné považovať za disciplinárne previnenia a ich riešenie si vyžaduje osobitný prístup a aj procesný postup. V tejto súvislosti novela Zákona o športe mení príslušné ustanovenie § 8 odsek 6 Zákona o športe tak, že povinnosť zabezpečiť vo svojej pôsobnosti dodržiavanie pravidiel Svetového antidopingového programu sa odčleňuje od povinnosti boja proti iným negatívnym javom v

2021 World Anti-Doping Code and International Standards

športe (ide najmä o manipuláciu priebehu a výsledkov súťaží), a iba tieto „iné negatívne javy v športe“ sa majú povinne upraviť vo zväzových predpisoch ako závažné disciplinárne previnenia. Primerane tomu sa vypúšťa aj v ust. § 67 ods. 1 písm. b) Zákona o športe doterajšia podmienka spôsobilosti prijímateľa verejných prostriedkov – povinnosť upraviť porušenie antidopingových pravidiel ako závažné disciplinárne previnenie.

NOVÉ ÚLOHY ANTIDOPINGOVEJ AGENTÚRY SR

Nanovo sa tiež normuje postavenie a úlohy Antidopingovej agentúry SR (ďalej „Agentúra“). V novele sa rieši podiel Agentúry na vydávaní zoznamu zakázaných látok a zakázaných metód v súlade s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Konkrétne, podľa ust. § 86 ods. 4 písm. e) Zákona o športe Agentúra poskytuje súčinnosť Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len „Ministerstvo školstva“) pri príprave všeobecne záväzného právneho predpisu vydávaného podľa ust. § 100 ods. 1 písm. a) Zákona o športe, čím sa myslí zoznam zakázaných látok a zakázaných metód – aktuálne vydaný v podobe vyhlášky Ministerstva školstva č. 396/2018 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam zakázaných látok a zakázaných metód na účely dopingov v športe v znení neskorších predpisov.

Zároveň, podľa ust. § 87 ods. 1 Zákona o športe je aj Agentúra povinná prijať antidopingové pravidlá v súlade so Svetovým antidopingovým programom. Tým sa myslí predpis o priebehu a výkone dopingovej kontroly, ale primárne samotná špecifikácia jednotlivých druhov antidopingových previnení, kopírujúca v podstate Kódex. V súvislosti s dopingovou kontrolou je pritom možné poukázať na dvojznačnosť, na ktorú sa upozorňovalo už v legislatívnom procese pri prijímaní novely Zákona o športe. Konkrétne, podľa ust. § 90 ods. 1 Agentúra vykonáva dopingovú kontrolu, ktorou sa podľa ust. § 89 ods. 1 myslí nielen odber a analýza vzoriek

(písm. a) až d)), ale tiež vyšetrowanie, prejednávanie a rozhodovanie vecí (písm. e)).

Dvojznačnosť tu spočíva v tom, čo presne sa myslí prejednávaním a rozhodovaním vecí. Už podľa pôvodného znenia Kódexu aj Zákona o športe totiž „vec“ v zmysle ukladania sankcie mali prejednávať a rozhodovať o nej národné zväzy a ich orgány, a nie Agentúra. Aktuálne sa pritom táto pôsobnosť už vyčleňuje i z právomocí samotných zväzov a zveruje sa novým komisiám vytváraným na pôde Ministerstva školstva. Je teda zrejmé, že „prejednávaním a rozhodovaním vecí“ v zmysle ukladania sankcie nie je poverená Agentúra v rámci dopingovej kontroly, pretože tá môže prejednávať a rozhodovať iba o porušení antidopingového pravidla, t. j. o odbere a analýze, resp. o výsledku analýzy vzoriek (avšak tu hrá primárnu rolu vedecká analýza v príslušných laboratóriách). O „veci“ v zmysle uloženia sankcie teda nikdy nerozhodovala a ani do budúcnosti nebude rozhodovať Agentúra, ale dve novozriaďované komisie na pôde Ministerstva školstva. Agentúra rozhoduje o veci „iba“ v zmysle rozhodnutia o faktickom, vedecky preukázanom porušení antidopingového pravidla.

NOVÉ ÚLOHY MINISTERSTVA ŠKOLSTVA

Pre samotné „konanie vo veci dopingov“ (v zmysle rozhodovania o sankcii) ust. § 92 Zákona o športe v znení ostatnej novely zriaďuje Komisiu pre konanie vo veci dopingov na prvom stupni a Komisiu pre konanie vo veci dopingov na druhom stupni (ďalej aj „Komisie“). Komisia pre konanie vo veci dopingov má pritom troch členov a dvoch náhradníkov pre prípad konfliktu záujmov, ktorých vymenúva minister školstva na základe výberového konania za účasti verejnosti. I tieto Komisie musia čo do zloženia spĺňať určité kvalifikačné predpoklady. Napríklad predsedovia Komisií musia mať vysokoškolské vzdelanie najmenej druhého stupňa v študijnom odbore právo. Funkčné obdobie člena a náhradníka Komisie pre konanie vo veci dopingov je štyri roky; opätovné vymenovanie je

možné. Činnosť Komisií organizačne a materiálne zabezpečuje Ministerstvo školstva, ktoré tiež prijíma (vydáva) štatúty príslušných Komisií.

Práve v tejto súvislosti však možno upozorniť na to, že zriadenie Komisií Ministerstvom školstva nemusí byť z pohľadu autonómie športu tým najideálnejším riešením. Štát síce má záväzok bojovať proti doping, ktorý Slovenskej republike vyplýva z toho, že ratifikovala Dohovor UNESCO o boji proti doping (Medzinárodný dohovor proti doping v športe – pozri oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 347/2007 Z. z.), avšak zároveň treba mať na pamäti i to, že samotný Kódex v novom znení čl. 22.6 normuje, že *„Každá vláda by mala rešpektovať arbitráž ako preferovaný spôsob riešenia sporov súvisiacich s dopingom pri dodržiavaní ľudských a základných práv a platného vnútroštátneho práva.“* (*„Each government should respect arbitration as the preferred means of resolving doping-related disputes, subject to human and fundamental rights and applicable national law.“*) Ideálom by teda mala byť nie štátna, ale autonómna športová regulácia rozhodovania dopingových káuz, a to primárne prostriedkami arbitráže, teda rozhodcovského konania. Samozrejme, uvedené by predpokladalo existenciu rozhodcovského súdu pre šport, resp. športového arbitrážneho tribunálu, aký v slovenských podmienkach ešte stále neexistuje. I možné zverenie dopingovej agendy takémuto súdu/tribunálu však naznačuje, že pri plánoch na jeho kreovanie sa nemožno obmedzovať iba na agendu, ktorú rozhodcovským súdom zveruje slovenský zákon o rozhodcovskom konaní – ten totiž rozhodcovským súdom umožňuje rozhodovať zásadne iba občianskoprávne a obchodnoprávne spory a o doping pochopiteľne mlčí. Arbitrážny tribunál, ktorý by mal rozhodovať v dopingových kauzách, by preto nemal mať svoj právny základ iba v zákone o rozhodcovskom konaní, ale mal by byť národnými zväzmi a ich stanovami dotovaný aj širšou právomocou rozhodovať dopingové kauzy, prípadne i preskúmať disciplinárne rozhodnutia, či pracovnoprávne spory športovcov. Vo všetkých týchto prípadoch je totiž arbitrabilita podľa zákona o rozhodcovskom konaní buď pochybná, alebo priamo vylúčená. To však športovému hnutiu, spoliehajúcemu sa i tak skôr na vlastnú autoritu a donucovanie mechanizmy v podobe disciplinárnych sankcií, než na štátom tvorené právo, súdy a exekútorov, nemusí vôbec prekážať.

NOVÉ ÚLOHY PRE NÁRODNÉ ŠPORTOVÉ ZVÄZY

Čo z toho vyplýva pre národné športové zväzy na Slovensku?

1.) Primárne je to možnosť navrhovať Ministerstvu školstva kandidátov do uvedených Komisií - vymenované majú byť až dva mesiace po účinnosti nového Kódexu a novely Zákona o športe, t. j. do 28. 2. 2021, ale ich štatúty majú byť prijaté už do 31. 1. 2021, pričom na navrhovanie kandidátov má byť verejnosť vopred vyzvaná.

2.) Okrem toho je pre národný športový zväz v prechodných ustanoveniach zavedená v ust. § 106f **povinnosť zosúladiť svoje stanov a predpisy upravujúce disciplinárne konanie a konanie o porušení pravidiel Svetového antidopingového programu s týmto zákonom najneskôr do 30. 6. 2021.** To znamená povinnosť zmeniť disciplinárne poriadky v tom zmysle, že dopingové previnenia už viac nemajú byť regulované a stíhané ako disciplinárne previnenia. V zásade by pritom malo ísť o vypustenie príslušných ustanovení disciplinárneho poriadku a prípadne aj stanov, ak tieto aktuálne upravujú disciplinárne sankcie za porušenie antidopingových pravidiel. Všeobecné ustanovenia o boji proti doping vo vnútorných predpisoch však nepochybne majú i naďalej svoje miesto – osobitne i vzhľadom na to, že medzinárodné federácie často výslovne vyžadujú takéto záväzky od svojich členov – národných zväzov. Istý konflikt by tu mohol nastať v prípade, že medzinárodná federácia výslovne od svojich členov – národných zväzov požaduje disciplinárnu úpravu dopingových previnení. V takom prípade však zjavne musí mať prednosť znenie Kódexu. Navyše, mnohé federácie tiež výslovne konštatujú, že ich členovia sú primárne viazaní národným právnym poriadkom – a teda v našom prípade Zákomom o športe s jeho povinnosťou vypustiť z disciplinárnych poriadkov dopingové previnenia.

Ďalším dôsledkom novely je tak i **nutnosť zasiahnuť do stanov národných zväzov – všade tam, kde stanov v zmysle ust. § 92 účinného do decembra 2020 upravovali zriadenie osobitných antidopingových senátov či komisií pre rozhodovanie dopingových káuz v prvej a druhej inštancii v podmienkach príslušného zväzu.** Nakoľko totiž práve ust. § 92 bolo nahradené novým znením, zriaďujúcim Komisie na pôde Ministerstva

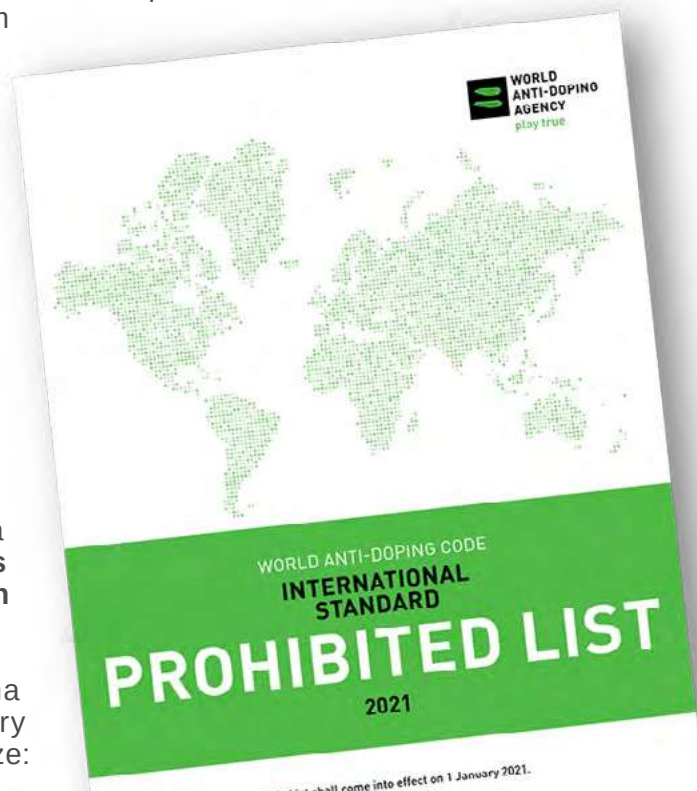

školy, je zrejme, že doteraz zriadené antidopingové senáty či komisie v rámci štruktúry národných zväzov už dnes predstavujú obsolétne ustanovenia, a postup týchto orgánov zriadených podľa stanov či iných interných predpisov národného zväzu by bol do budúcnosti v rozpore s aktuálne účinnými postupmi pri rozhodovaní dopingových káz v zmysle Zákona o športe. **Prechodné ustanovenia normujú povinnosť národných športových zväzov zosúladiť svoje stanovky a predpisy upravujúce disciplinárne konanie a konanie o porušení pravidiel Svetového antidopingového programu so Zákonom o športe najneskôr do 30. júna 2021.**

Vhodné by v tejto súvislosti tiež bolo, aby predkladateľ novely Zákona o športe do budúcnosti zvažil, aby v takýchto prípadoch (aj vzhľadom na pripravovanú väčšiu novelizáciu Zákona o športe, ktorá si jednoznačne vyžiada ďalšie úpravy stanov národných športových zväzov) bola registrácia stanov národných športových zväzov na Ministerstve vnútra SR oslobodená od správnych poplatkov. Nejde síce o vysoké sumy, avšak vzhľadom na to, že tieto financie alokované od štátu sú určené na rozvoj športu, nemusí byť šťastným riešením ich vracanie štátu prostredníctvom správnych poplatkov z dôvodu zmeny kogentných ustanovení obsahu stanov národných športových zväzov podľa Zákona o športe.

3.) Napokon, ďalšou povinnosťou pre národné športové zväzy a národné športové organizácie je taktiež v zmysle § 8 ods. 6 písm. d) Zákona o športe **zabezpečiť vo svojej pôsobnosti vzdelávanie v oblasti boja proti dopingovému**. Na toto ustanovenie nadväzuje ust. § 86 ods. 4 písm. i) Zákona o športe, ktoré stanovuje novú povinnosť **v spolupráci s Antidopingovou agentúrou SR vypracúvať ročný plán vzdelávania v oblasti boja proti dopingovému**.

Svetový antidopingový kódex 2021 možno nájsť na preštudovanie na stránkach Antidopingovej agentúry Slovenskej republiky, konkrétne na nasledujúcom odkaze: <https://antidoping.sk/o-nas/>

V TOKIU BUDE VŠETKO INÉ, AKO V MINULOSTI

■ LUBOMÍR SOUČEK

Pandémia nového koronavírusu SARS CoV-2 a ochorenia COVID-19 má tvrdý dopad prakticky na všetky odvetvia ľudskej činnosti. Samozrejme, aj na šport a na najväčšie športové podujatie na svete – olympijské hry. Na tých tohtoročných v Tokiu bude všetko iné, ako v minulosti.

Hry XXXII. olympiády malo japonské hlavné mesto hostiť už vlani. Napokon práve pandémia spôsobila bezprecedentné presunutie tohto podujatia – a pochopiteľne, aj následných paralympijských hier – o rok neskôr. Medzinárodný olympijský výbor (MOV) aj japonskí organizátori napriek všetkým pochybnostiam a kvičím hlasom dlhodobo tvrdia, že v tomto roku

sa hry uskutočnia tak, ako sa o tom rozhodlo vlani. Podoba hier však bude výrazne odlišná, než býva.

Po dlhom období špekulácií vo februári predstavil organizačný výbor olympijských hier v Tokiu (OV Tokio 2020) a MOV jednotlivým zainteresovaným skupinám (národné olympijské výbory – NOV, medzinárodné

Foto: Arne Mueseler / arne-mueseler.com / CC-BY-SA-3.0

športové federácie – MŠF, médiá, atď.) základné scenáre „fungovania“ počas olympijských hier (OH) a následných paralympijských hier (PH).

Základné scenáre, alebo ak chcete príručky, dostali spoločný názov PLAYBOOK. Vybrali sme z nich niektoré zásady, ktoré môžu pomôcť každému, kto príde na OH, utvoriť si predstavu, akoby to v Tokiu počas hier mohlo vyzeráť. Doplnili sme ich poznámkami, ktoré odzneli pri prezentáciách Playbooku jednotlivým kategóriám akreditovaných účastníkov OH a aj niektorými ďalšími zatiaľ neoficiálnymi informáciami.

Pripomíname, že olympijské hry 2020 v Tokiu (názov podujatia sa nezmenil) sa uskutočnia od 23. júla do 8. augusta 2021, následné paralympijské hry od 24. augusta do 5. septembra 2021.

Vo februári veľa otázok bez odpovedí, vyjasniť sa má až v apríli

Treba povedať, že v mnohých veciach stále existuje veľa nejasností a nezodpovedaných otázok. Napríklad pri prezentácií pre zástupcov médií došlo vopred dvesto otázok a počas poldruhodinovej prezentácie pribudlo ďalších 111. Väčšina z nich počas prezentácie nebola zodpovedaná, ale organizátori sľúbili, že do 10 dní zašlú odpovede písomne. Ani po

podstatne dlhšom čase však nezaslali nič. Niektoré odpovede očividne v tejto chvíli zrejme ešte ani sami nepoznajú...

Ide napríklad o alternatívne možnosti prepravy – vzhľadom na deklarovany zákaz používania mestskej hromadnej dopravy, vrátane metra (jej používanie je možné len s povolením). Tento problém sa týka prakticky všetkých akreditovaných skupín, azda len s výnimkou VIP, ktoré budú mať k dispozícii autá od organizačného výboru. Osobitne je to kľúčová vec pre ľudí, ktorí budú ubytovaní mimo Olympijskej dediny či mimo oficiálnych hotelov, resp. vo väčšej vzdialenosti od nich. A napríklad z radov médií takých bude naozaj dosť...

Predstavitelia MOV aj OV Tokio 2020 pri prezentáciách uviedli, že viacero vecí budú konkretizovať až v ďalšom vydaní Playbooku v apríli. Tretie a posledné vydanie Playbooku sa plánuje v júni, teda zhruba mesiac pred začiatkom OH. Bude doplnené ešte ďalšími čiastkovými Playbookmi pre každý z 33 olympijských športov.

Zatiaľ nepadlo rozhodnutie o tom, či a v akom množstve budú môcť byť diváci v hľadiskách olympijských športovísk. Rozhodnutie o divákoch majú oznámiť najneskôr do konca marca. Predpokladá sa, že ak bude povolená prítomnosť nejakých divákov v

Foto: Arne Mueseler / arne-mueseler.com / CC-BY-SA-3.0

hl'adiskách, môže sa to týkať výlučne Japoncov. Očakáva sa, že o „osude“ divákov budú MOV a OV Tokio 2020 informovať 24. marca – teda presne rok po prijatí rozhodnutia o preložení hier o rok neskôr a len deň pred štartom štafety s olympijským ohňom.

Tvorcovia Playbookov nevyklučujú, že ak sa pandemická situácia bude naďalej zhoršovať, budúce verzie by mohli obsahovať aj viac obmedzení, než ako sa uvádza teraz. Zároveň upozorňujú, že napriek všetkým opatreniam nemusia byť všetky riziká eliminované. To znamená, že každý, kto príde na olympijské aj následné paralympijské hry, svojou účasťou súhlasí s tým, že do Tokia ide na vlastné riziko.

Playbook pre výpravy v angličtine nájdete cez túto linku: https://www.olympic.sk/sites/default/files/field/media_file/2021-02/The%20Playbook%20-%20Athletes%20and%20Officials.pdf

Všeobecné zásady proti šíreniu pandémie COVID-19

Najvyššou prioritou je zdravie a bezpečnosť všetkých, ktorí počas olympijských hier budú v Tokiu. Playbook stanovuje pravidlá, ktoré umožnia každému akreditovanému účastníkovi prispieť k bezpečným a úspešným hrám. Pod heslom „Silnejší spolu“ (#StrongerTogether)

Playbooky spoločne pripravili organizačný výbor Tokio 2020, Medzinárodný olympijský výbor a Medzinárodný paralympijský výbor (IPC). Sú založené na rozsiahlej práci pracovnej skupiny všetkých partnerov, ktorá zahŕňa aj Svetovú zdravotnícku organizáciu (WHO), japonskú vládu, vládu metropolitného Tokia, ako aj nezávislých odborníkov a organizácie z celého sveta.

Všeobecné zásady sú nasledovné:

- Neustále používanie respirátorov/rúšok/tvárových

- masiek/ochranných krytov vo vnútorných priestoroch; vo vonkajších priestoroch v prípade, že iní ľudia sú bližšie ako na dva metre.
- Použitie všetkých rúšok, respirátorov a prípadného iného prekrytia dýchacích ciest u akreditovaných účastníkov OH podlieha pravidlám 40 a 50 Olympijskej charty, teda nesmie na nich byť umiestnené žiadne reklamné logo, ani žiadne prejavy politickej, náboženskej či rasovej propagandy.
  - Vyhybanie sa fyzickému kontaktu, ktorý nie je nevyhnutný, ako sú objatia, tľapnutia a podania rúk. Udržiavanie fyzickej interakcie s ostatnými ľuďmi na minime.
  - Vyhybanie sa zbytočnému pobytu v priestore, kde nie je možné udržiavať fyzickú vzdialenosť. Treba sa zdržať rozprávania na preplnených miestach, ako sú napríklad výťahy.
  - Dodržiavanie dvojmetrového odstupu od športovcov a najmenej metrového od ostatných ľudí.
  - Pravidelné dezinfikovanie rúk a povrchov používaných vecí.
  - Monitorovanie telesnej teploty pri vstupe zvonku do všetkých vnútorných priestorov. Ak bude nameraná teplota 37,5 stupňa Celzia alebo vyššia, vykoná sa druhá kontrola na potvrdenie. V prípade opätovného namerania 37,5 stupňa a viac osobe neumožnia vstup do vnútorného priestoru a v izolačnom priestore bude musieť počkať na ďalšie opatrenia a inštrukcie.
  - Ak je to možné, vyhybanie sa uzavretým priestorom a skupinám ľudí.
  - Nenavštevovanie turistických oblastí, obchodov, reštaurácií, kaviarní, barov, telocviční, atď. (na stravovanie uprednostnenie fast foodov s konzumáciou vonku).
  - Využívanie olympijského dopravného systému. Prostriedky verejnej dopravy možno využívať jedine s povolením.
  - Fanúšikovia môžu povzbudzovať športovcov tleskaním, ale nie spievaním a pokrikmi.
  - Absolvovanie očkovania proti COVID-19 nebude znamenať žiadne zvýhodnenie ktoréhoľvek účastníka; bude sa musieť riadiť rovnakými predpismi, ako nezaočkovaní.
  - Karanténa akreditovaných účastníkov sa pri vstupe do Japonska nebude vyžadovať. Všetci však budú musieť využívať dve mobilné aplikácie (informujeme o nich v samostatnej pasáži tohto textu).
  - Povinné absolvovanie pravidelného testovania počas pobytu v Japonsku. Náklady na toto testovanie bude hradíť japonská vláda.
  - Náklady na vyžadovaný test v limite do 72 hodín pred nasadnutím do lietadla (v prípade letu do Japonska s prestupom sa limit počíta k času začiatku prvého letu) si hradí každý sám, resp. ho hradí organizácia, ktorá ho vysiela. V súčasnosti sú v Japonsku schválené tieto typy testov, vykonávaných zo slín, resp. výterom z nosohltana a/ alebo hrdla: RT-PCR, amplifikácia nukleovej kyseliny (LAMP) a antigénové (CLEIA) testy.
  - Pri pozitívnom teste je nariadená 14-dňová izolácia. Ak sa objaví pozitívny nález v čase kratšom, než je 14 dní pred príchodom do Japonska, infikovaný do Japonska nemá odcestovať.
  - Testovanie bude kľúčovou súčasťou minimalizácie prenosu nákazy; použije sa na všeobecný skrining a u tých, ktorí budú identifikovaní ako blízky kontakt pozitívneho prípadu, ako aj na diagnostiku u tých, ktorí budú mať príznaky ochorenia COVID-19.
  - V prípade, že návštevník hier bude mať pozitívny test, jeho blízke kontakty budú informované, že boli v styku s infikovaným; tí sa budú musieť riadiť ďalšími pokynmi japonských zdravotníckych orgánov a organizátorov OH.
  - Pri vstupe pre akreditované osoby sa bude vykonávať skenovanie tváří; na tento účel bude na krátky moment potrebné sňať si zakrytie vonkajších dýchacích ciest.
  - Nie je žiadny rozdiel medzi predpismi pre vonkajšie a pre vnútorné športoviská.
  - Priestor letiska po absolvovaní povinných kontrol

po prúde je bude musieť každý cestujúci opustiť čo najskôr.

- Návštevníci zo zahraničia by sa nemali kontaktovať s japonskými občanmi nad rámec nevyhnutných kontaktov s organizátormi hier či s dobrovoľníkmi; z tohto dôvodu sa aj na stravovanie odporúča využívanie fast foodov namiesto reštaurácií.
- V prípade potvrdeného infikovania je nakazenému predpísaná izolácia. Jej miesto môže byť aj v izolačnom zariadení, schválenom japonskou vládou; dĺžku obdobia izolácie určia japonské zdravotnícke orgány v závislosti od závažnosti a príznakov infekcie.

Ďalšie zásady v Olympijskej dedine (pre členov výprav)

- Každá výprava bude musieť mať tzv. COVID-19 liaison officera, čiže takpovediac styčného dôstojníka pre COVID-19, ktorý bude dostávať relevantné informácie a inštrukcie, ako postupovať v rôznych prípadoch, vrátane kontaktu s infikovaným a pod.
- Na návštevu Olympijskej dediny sa na rozdiel od minulosti nebudú vydávať tzv. guest passy, teda visačky. Jediná možnosť kontaktu s členmi výprav pre ľudí zvonku bude v priestoroch tzv. Village Plaza (námestie dediny – v bývalej terminológii medzinárodná zóna), ale pri dodržaní prísnych protipandémiových opatrení.
- Prevádzka jedálne v dedine bude na rozdiel od minulosti obmedzená; je teoreticky možné, že namiesto jednej obrovskej jedálne bude viacero menších jedální.
- Pre členov výprav bude v dedine zriadené

jednotné testovacie miesto, na ktorom sa budú musieť (a môžu využiť možnosť) pravidelne testovať; bude to riadené centrálné.

- Izolácia infikovaných členov výprav bude zabezpečená priamo v Olympijskej dedine; v dedine bude aj poliklinika, schopná poskytnúť starostlivosť pacientom s ľahkým a stredne ťažkým priebehom ochorenia COVID-19 (najväčšie prípady by museli byť presunuté na špecializované pracovisko).
- Možnosti pobytu členov výprav mimo dediny a mimo športovísk budú veľmi striktné limitované; neodporúča sa im návšteva obchodov, reštaurácií, kaviarní, miest zábavy, ani turisticky atraktívnych miest.

Špecifické predpisy pre médiá

- Kapacita počtu príslušníkov médií na športoviskách, takisto ako kapacita hlavného tlačového strediska (MPC), tlačových centier na športoviskách, i miest pre zástupcov médií všetkého druhu v hľadiskách sa v porovnaní s pôvodnými plánmi zredukuje na 50 percent.
- V dôsledku vyššie uvedeného dôjde k nasledovným opatreniam:
  1. Výrazne sa zvýši počet súťaží prvoradého záujmu (tzv. high demand events), na ktoré aj akreditované médiá budú potrebovať vstupenky; tieto vstupenky pre médiá zo svojej krajiny bude vyzdvihovať tlačový atašé výpravy.
  2. Zástupcovia médií (zrejme tí, ktorí nebudú mať vstupenky na súťaže prvoradého záujmu) budú musieť s predstihom (zatiaľ

nebolo upresnené, či s jednodenným alebo dlhším) cez rezervačný systém žiadať o tzv. daily access to venues, čiže o denný vstup na športoviská. Pre návštevy hlavného tlačového strediska sa rezervačný systém nebude uplatňovať.

- Vstup do mix zóny na športoviská bude limitovaný na 50 percent pôvodnej kapacity. Rozostup medzi novinármi bude musieť byť aspoň jeden meter, odstup každého novinára od športovca pri rozhovore minimálne dva metre.
- V Olympijskej dedine bude zriadené tlačové stredisko, slúžiace na operatívne účely. Pri dodržaní protipandémiových opatrení sa v ňom budú môcť konať tlačové konferencie.
- Pre médiá bude jediná možnosť kontaktu s členmi výprav v Olympijskej dedine len v jej mix zóne. Budú sa v nej uplatňovať rovnaké predpisy ako v mix zónach na športoviskách. Vstup do mix zóny v dedine bude limitovaný. Do ubytovacej zóny dediny sa príslušníci médií nedostanú.
- Všetky tlačové besedy sa budú vysielat' online so simultánnym tlmočením do viacerých jazykov a videozáznamy sa budú dať stiahnuť z archívu prostredníctvom infosystému MyInfo.
- Izolácia infikovaného príslušníka médií sa môže realizovať aj v hoteli, v ktorom bude ubytovaný; prostredníctvom vyhradenej aplikácie bude musieť uviesť, s ktorými ľuďmi bol pred pozitívnym testom v kontakte.
- Každá mediálna organizácia bude musieť jedného akreditovaného zo svojich radov určiť za tzv. COVID-19 liaison officera, čiže takpovediac styčného dôstojníka pre COVID-19, ktorý bude dostávať relevantné informácie a inštrukcie, ako postupovať v rôznych prípadoch, vrátane kontaktu s infikovaným a pod. V prípade mediálnych organizácií s veľmi malým počtom akreditovaných (čo sa týka prakticky všetkých slovenských mediálnych organizácií s výnimkou RTVS, eventuálne ešte SOŠV médií a TASR) OV Tokio 2020 ešte zväži, ako bude túto vec riešiť.
- Rozhovory s členmi výprav mimo Olympijskej dediny budú v zásade možné, ale vzhľadom na striktné limitovanie ich pohybu mimo dediny a športovísk budú reálne veľmi obmedzené.

Dve aplikácie pre smartfóny s povinnosťou všetkých akreditovaných používať ich

- Každý návštevník Japonska je povinný mať smartfón a pred príchodom na OH si stiahnuť, nainštalovať a spustiť dve aplikácie pre smartfóny (aplikácie), buď pre systém iOS, alebo pre Android: aplikáciu na monitorovanie stavu (zatiaľ nemá oficiálny názov) a aplikáciu na potvrdenie kontaktu* (COCOA), ktorá je funkčná už od júna 2020.
- Obe aplikácie budú automaticky ukladať informácie o polohe GPS (sledovanie pohybu a protokoly pohybu na základe súhlasu) mobilu užívateľa.

Prílohu Playbooku o aplikáciách pre smartfóny nájdete cez túto linku: https://www.olympic.sk/sites/default/files/field_media_file/2021-02/The%20Playbook%20-%20Supplementary%20Annex%20-%20Smartphone%20Applications.pdf

Aplikácia na monitorovanie stavu

- Budú dostupné jej verzie v angličtine, japončine, francúzštine, zjednodušenej čínštine, španielčine a v kórejšine.
- V súlade s príslušnými zákonmi a predpismi o ochrane súkromia a údajov pre OH sa na používanie aplikácie vypracujú zásady ochrany osobných údajov.
- Každý návštevník OH bude musieť sledovať svoje zdravie každodenne už 14 dní pred odchodom do Japonska – ide o monitorovanie telesnej teploty a akýchkoľvek iných príznakov ochorenia COVID-19, ako ich popisuje Svetová zdravotnícka organizácia (WHO); údaje bude musieť užívateľ každý deň vložiť do aplikácie.
- Do aplikácie bude musieť návštevník OH pred príchodom vložiť aj obrázok svojho čerstvého negatívneho testu na COVID-19 (vykonaného v čase do 72 hodín pred prvým nastúpením do lietadla na ceste do Japonska).
- Každý návštevník OH bude musieť vyplniť svoj „plán aktivít“ počas prvých 14 dní pobytu v Japonsku. Tento plán má zahŕňať miesto ubytovania, spôsob prepravy po Tokiu, všetky plánované aktivity, ako aj plán návštevy oficiálnych

olympijských miest (športovísk, olympijskej dediny, resp. hlavného tlačového strediska).

- Do aplikácie bude treba denne vkladať hlásenie o zdravotnom stave užívateľa: údaje o telesnej teplote aj o tom, či má príznaky ochorenia, popísané Svetovou zdravotníckou organizáciou, alebo nemá žiadne príznaky. Tieto informácie sa budú zdieľať s japonskými zdravotníckymi orgánmi, s OV Tokio 2020 a s príslušným národným COVID-19 liaison officerom (takpovediac styčným dôstojníkom) pre skupinu, do ktorej patrí užívateľ.

Aplikácia na potvrdenie kontaktu (COCOA)

- Momentálne sú dostupné jej verzie v japončine, angličtine a v čínštine, do OH majú pribudnúť ďalšie jazyky.
- V prípade, že používateľ má stiahnutú inú monitorovaciu aplikáciu zo svojej krajiny, po aktivácii

COCOA bude musieť pôvodnú vypnúť.

- Aplikácia COCOA umožňuje prijímať oznámenia o možnosti kontaktu s niekým, kto bol infikovaným ochorením COVID-19 a zároveň zabezpečiť anonymitu pre súkromie užívateľa. Používa funkciu komunikácie s krátkym dosahom (Bluetooth).
- Informácie o kontakte s inými smartfónmi budú šifrované a zaznamenané iba v danom smartfóne. Po 14 dňoch sa automaticky vypnú.

Kľúčové problémy: dedina, dobrovoľníci, preprava

Trinástkrát som pôsobil na olympijských hrách (sedemkrát na zimných, šesťkrát na „letných“) buď ako akreditovaný novinár, alebo ako tlačový atašé slovenskej výpravy.

Mám teda dostatok praktických skúseností z toho, ako funguje „gigant“ menom olympijské hry. Ale napriek tomu si ani po februárovej prezentácii tokijských Playbookov (teda príručiek, podľa ktorých to má fungovať na olympijských a následných paralympijských hrách) zatiaľ neviem predstaviť, ako konkrétne budú niektoré veci vyzerat' v praxi.

Dve strany japonskej mince

Japonsko je veľmi špecifická krajina. Vysoká organizovanosť fungovania spoločnosti, poriadok, veľká disciplinovanosť obyvateľstva, jasné plánovanie i dodržiavanie nariadení, k tomu veľká technická vyspelosť – to všetko sú prednosti, vďaka ktorým sa Japonsko už dávno stalo svetovou ekonomickou mocnosťou.

Olympijské hry v Tokiu chystali na špičkovej úrovni a veľkolepo – takisto ako tie v roku 1964, na ktorých Japonsko ohúrilo svet. Predseda koordinačnej komisie MOV pre Tokio 2020 John Coates vlni v marci vyhlásil, že ešte nikdy nevidel štyri mesiace

pred hrami tak dobre pripravené dejisko, ako Tokio.

Podľa členky Medzinárodného olympijského výboru na Slovensku Danky Bartekovej nie je medzi jej kolegami zriedkavý názor, že iná krajina by si s takou bezprecedentnou situáciou a výzvou v podobe zorganizovania hier o rok neskôr. nedokázala poradiť. Vďaka vyššie uvedeným prednostiam Japonsko vie čeliť aj takejto gigantickej výzve.

V Japoncoch je veľmi silno zakorenená obava zo „straty tváre“. To znamená aj obavu z neschopnosti splniť zadanú úlohu. V tamojšej kultúre je „strata tváre“ neakceptovateľná. Neschopnosť zorganizovať olympijské hry by teda pre Krajinu vychádzajúceho slnka znamenalo hanbu, s ktorou by sa tam mnohým – predovšetkým vládam Japonska i metropolitného Tokia a organizátorom hier – ťažko žilo. Toto je jedna strana japonskej mince – tá pekná.

Každá minca má však dve strany – a tá druhá nie je pekná. Svojím spôsobom pritom vlastne vyplýva z tých pozitív, ktoré som zmienil v začiatku tejto pasáže textu. Tým, že v Japonsku je všetko nalinkované a organizované, improvizácia bola vždy neprípustná. Proste sa vo všetkom dodržiavali predpisy a stanovené protokoly – iná cesta neexistovala.

Preloženie olympijských hier však Japoncov núti improvizovať. A oni to jednoducho nemajú „v génoch“. Práve toto plnenie ich gigantickej olympijskej

Takýto výhľad na Olympijskú dedinu majú zo sídla organizačného výboru hier. Foto: Lubomír Souček

úlohy komplikuje. Musia prerábať všetky manuály operatívneho fungovania hier, veľmi rýchlo vymýšľať nové riešenia, a navyše ich musia aplikovať v rýchlo sa meniacej situácii. Na to naozaj nie sú zvyknutí.

Od záveru druhej svetovej vojny, keď ich krajina bola ako jeden z hlavných agresorov spustošená a stavali ju nanovo z trosiek, Japonci nemuseli 75 rokov takto veľmi improvizovať.

Našťastie, nie sú v tom sami. MOV aj zahraniční experti robia tiež analýzy a vydávajú rôzne odporúčania pre nich. Ale fakt je ten, že konkrétna implikácia odporúčaní a konečná zodpovednosť za to, ako hry dopadnú, je na ich pleciach.

Keď som sledoval reakcie predstaviteľov OV Tokio na otázky novinárov počas prezentácie mediálneho

Playbooku, pripadali mi občas bezradne. Hrozba „straty tváre“ im znemožňovala povedať, že na niečo odpovedať nevedia. Preto boli ich odpovede vyháňavé a stále odkazovali na písomné vyjadrenia, ktoré pošlú o niekoľko dní, ale predovšetkým na aktualizáciu Playbooku, ktorú spolu s MOV predstavia v apríli.

Z toho sa pochopiteľne črtá, že v prípade viacerých vecí ešte samotní organizátori vo februári nevedeli, ako vlastne budú fungovať. Samozrejme, verejne to nemohli priznať. Verme, že keď budú MOV a OV Tokio 2020 v apríli predstavovať aktualizovanú verziu Playbookov s podrobnejším zoznamom opatrení, reflektujúcich na aktuálny pandemický vývoj, získame všetci podrobnejšiu a konkrétnejšiu predstavu o podobe hier. Aprílová aktualizácia bude zahŕňať aj opatrenia pre každý jeden zo všetkých 33 olympijských športov.

„STERILNÉ“ HRY

Olympijské hry v Tokiu budú. Ale zdá sa, že v danej situácii budú predovšetkým preto, že jednoducho musia byť. Inak by straty na všetkých stranách boli nepredstaviteľné.

Budú to však úplne atypické hry, ktorým bude do značnej miery – zrejme až veľmi značnej miery – chýbať tradičná atmosféra sviatku v znamení piatich kruhov, ktorá pre účastníkov vždy býva nezabudnuteľná.

Pritom práve tá jedinečnosť olympijskej atmosféry a výnimočnosť olympijských hier, ktoré sa konajú len raz za štyri roky, láka pod päť kruhov aj multimiliónové megahviezdy veľkých profesionálnych športov...

Aké olympijské hry v Tokiu očakávam? Po športovej aj technickej stránke určite špičkové. Zároveň však musím povedať, že ako stručné a výstižné všeobecné označenie týchto hier sa mi natíska slovo sterilné. Sterilné v zmysle faktickom (zdravotníckom), ale aj v prenesenom.

Budú to hry, na ktoré bude každý účastník nadosmrti spomínať. Ale v princípe úplne v inom duchu, než si predstavoval ešte koncom roka 2019.

Dúfajme však, že napokon predsa len celkove prevážia priaznivé spomienky. Až by sa mi namiesto slova „priaznivé“ natískalo napísať „pozitívne“, ale v aktuálnej koronovej konotácii by to nebolo náležité...

V predošlom texte som uviedol všeobecne platné nariadenia počas OH, ako aj ďalšie opatrenia, platné špeciálne pre Olympijskú dedinu, ktoré uvádzajú v Playbookoch. O viacerých dôležitých veciach v nich však nebolo ani slovo.

V ďalších riadkoch poukážem na niektoré kľúčové problémy okolo organizácie olympijských hier. A pokúsím sa aj trochu si zašpekulovať, ako by mohla vyzeráť tokijská prax.

Prevádzka Olympijskej dediny bude veľmi tvrdý oriešok

Otázok, na ktoré zatiaľ chýbajú jasné odpovede, je veľké množstvo. Predovšetkým si neviem predstaviť, ako sa v dedine bude dať minimalizovať kontakty členov výprav z 206 krajín. Aj keď sa pobyt športovcov a členov ich realizačných tímov má v porovnaní s pôvodnými plánmi výrazne skrátiť (podľa toho, čo už bolo zverejnené, budú môcť prísť najskôr päť dní pred súťažou a odísť do dvoch dní po súťaži), z celkového počtu zhruba 17-tisíc členov olympijských výprav je zrejme, že každý deň bude v dedine aj napriek všeobecnému skráteniu ich pobytu niekoľko tisíc ľudí, ktorí potrebujú nielen spať, ale aj jesť, trénovať, oddychovať, socializovať sa a celkovo „fungovať“. Pri takomto počte sa môže vyskytnúť množstvo veľkých ťažkostí.

Z môjho pohľadu ide o päť kľúčových problémových miest dediny – ubytovanie, jedáleň, oddychové centrá, športoviská v dedine a pracovne. K tomu sa ešte pridávajú ďalšie dva problémové body – pôsobenie dobrovoľníkov v dedine, resp. preprava členov výprav z dediny na športoviská a späť.

Ubytovanie

Výpravy budú bývať vo výškových budovách v apartmánach, ktoré po OH budú slúžiť ako byty. Je zrejme, v každej výškovej budove budú bývať členovia viacerých výprav, než len jednej, nech by bola akákoľvek početná. Ako sa bude dať navzájom izolovať športovcov a členov ich výprav z rôznych krajín, ktorí budú používať rovnaké výtahy?

Isteže, teoreticky by sa dalo vyčleniť pre každú výpravu jeden výtah. Lenže ako by to fungovalo v praxi, keď jedna výprava povedzme z malého ostrovného štátu v Tichomorí môže byť dohromady len osemčlenná a iné zo športových veľmocí niekoľkostočlenné?

Okrem toho, pri výtahoch sú spoločné priestory. Pripusťme menšie vzdialenosti medzi ľuďmi z tej istej výpravy, ktorí budú vytvárať „minibublinu“. Ale ako sa vo vestibule bude dať medzi ľuďmi z rôznych krajín dodržať požadovaný dvojmetrový odstup od športovcov a najmenej metrový od ostatných ľudí?

Jedáleň

Jedáleň je na každých hrách miestom najväčšej

Typická scenéria v jedálni v Olympijskej dedine, ktorá by sa v Tokiu v takejto "voľnej" podobe nemala zopakovať. Táto snímka je z OH 2008 v Pekingu. Pri jednom stole zľava strelec Mário Filipovič, náš tenisový tréner Miloslav Mečír, basketbalová trénerka Natália Hejková (pôsobila pri ruskom tíme), tenista Domínik Hrbatý a strelec Erik Varga. Foto: Lubomír Souček

koncentrácie členov všetkých výprav. V jednom čase tam blízko seba konzumujú jedlá stovky ľudí, pričom sa miešajú z rôznych krajín. Pochopiteľne, počas jedenia žiadny nemá zakrytú tvár a pri jedení sa zväčša aj rozprávajú. V tomto priestore je riziko toho, že niekto nakazený infikuje množstvo ďalších, jednoznačne najväčšie. K zmenšeniu rizika by mohlo výrazne prispieť to, že budú jednotlivé miesta na sedenie v jedálni oddelené plexisklami, o čom sa na pôde MOV aj OV Tokio už vážne diskutuje.

Avšak sú tu aj ďalšie riziká, ktoré sa nedajú úplne odstrániť. Napríklad to, že chladničky s nápojmi otvoria denne tisíce ľudí. Takisto tisíce ľudí stlačia gombíky na kávovaroch, alebo na zdrojoch horúcej vody. Priebežné dezinfikovanie dotykových plôch síce môže riziko prípadného prenosu nákazy cez ruky a následne sliznice znížiť, ale zďaleka nie eliminovať.

V jedálni sa na výdaj jedla stojí v dlhých radoch. Pri vstupe je šatňa, do ktorej sa odkladajú ruksaky. Tam bývajú tiež rady a veľkosť priestoru neumožňuje väčšie odstupy. Priamo v jedálni bývajú aj stánky komisie športovcov MOV či Svetovej antidopingovej agentúry

(WADA), pri ktorých sa tradične grupuje množstvo športovcov. Čiže znovu vysoká koncentrácia ľudí.

Špekuluje sa, že namiesto jednej obrovskej jedálne by v dedine mohlo byť viacero menších. To by síce znížilo riziko, ale naďalej by aj tak bolo dosť veľké. Ale bolo by to riešenie, o ktorom stojí za to vážne uvažovať - v kombinácii s používaním plexiskiel ona oddelenie jednotlivých miest v jedálni.

Oddychové centrá

V každej dedine bývajú oddychové centrá, v ktorých členovia výprav relaxujú. To zahŕňa napríklad rôzne herne (stolný futbal, biliard, šípky, simulátory jazdy na autách či motorkách, počítačové hry, a pod.), ale aj miestnosti s množstvom počítačov, s info kioskmi, s veľkými televízormi, atď. Tam sa predovšetkým športovci chodia „socializovať“, aj odreagovať.

Pokiaľ majú v Tokiu naozaj fungovať prísne protipandemické opatrenia, takéto oddychové centrá si ťažko viem predstaviť. Bez nich zase mimošportové vyžitie členov výprav bude úplne mizivé. Navyše

Fotografia z porady atletickej časti našej olympijskej výpravy v Riu 2016. Ani takýto obrázok nebude v Tokiu reálny...

Foto: Lubomír Souček

zakazuje sa im návšteva mesta, čo platí pre pamätihodnosti, atrakcie, reštaurácie, kaviarne i bary. Tieto olympijské hry teda zrejme ťažko vygenerujú pre ich účastníkov výrazne pozitívne dojmy mimo samotných športových súťaží.

Športoviská v dedine

Samozrejme, športovci sa na svoje olympijské súťaže pripravujú predovšetkým na samotných olympijských športoviskách, resp. na vyhradených tréningových, ale na všeobecnú prípravu existujú športoviská aj priamo v dedine. Prinajmenšom bazén, posilňovňa, zvyčajne aj atletický štadión a podobne.

Ako sa tam budú dať realizovať protipandemické opatrenia, keď pri športových aktivitách sa rúška používať nedajú, pretože zhoršujú dýchanie?

Práčovne

Pre bežného človeka zmienka o práčovniach vyznieva možno smiešne, ale treba si uvedomiť, že v tokijských extrémnych horúčavách a pri veľmi vysokej vlhkosti vzduchu sa veľmi budú potiť nielen športovci, ale všetci členovia výprav. Dá sa odhadnúť, že každý, kto bude v dedine, aspoň raz za dva dni navštívi práčovňu v niektorom z rezidenčných centier.

Zažil som to veľakrát. Na niektorých olympijských hrách sa rad členov výprav v rukách s priesvitnými vreckami plnými bielych, resp. farebných vecí na vypranie, hýbal pomerne rýchlo. Ale aj tak si každý musel odstáť určitú chvíľu medzi ľuďmi z celého sveta. V Riu de Janeiro 2016 to však v práčovniach fungovalo hrozne, tam človek niekedy vystál aj hodinu...

Na ZOH sa pranie bielizne rieši samoobslužnými práčkami, lenže počet účastníkov ZOH je v porovnaní s účastníkmi OH len približne tretinový. Zatiaľ neviem, ako túto vec plánujú riešiť v Tokiu, ale samoobslužné práčky a sušičky by riziko šírenia nákazy určite znížili, hoci aj pri nich sa na malej ploche môže v jednom čase zísť povedzme dvadsať ľudí. Otázne je, koľko by ich muselo byť, aby kapacitne zvládli obslužiť množstvo záujemcov.

Preprava z dediny na športoviská a späť

Táto preprava sa tradične realizuje autobusmi. V nich sa miešajú ľudia z rôznych krajín, prevažne z jedného športu. Tí sa bez prekrytia dýchacích ciest stretávajú aj v šatniach, rozcvičovniach, či pri tréningových bazénoch. Okrem toho v autobuse ich dopĺňajú aj členovia vedenia výprav, ktorí sa tiež chodia pozerať na súťaže. Autobusy teda predstavujú ďalšie možné miesto šírenia nákazy.

Slovenskí novinári v debáte s Petrom Saganom po pretekoch horských cyklistov v Riu 2016.

V Tokiu by mali byť novinári od seba aspoň na meter a od športovca na dva metre.

Foto: Lubomír Souček

Čo s dobrovoľníkmi?

Veľký problém predstavujú aj dobrovoľníci. Tí sa grupujú nielen z Japonska, ale aj z mnohých ďalších krajín sveta, a budú ich spolu desaťtisíce. Z nich určite oveľa viac než tisíc bude pôsobiť v Olympijskej dedine.

Dobrovoľníci budú pri každej výprave. Okrem toho asistujú pri vstupe do jedálne, v šatniach na odkladanie batohov pri vstupe do jedálne a vlastne vo všetkých ostatných miestach v dedine. Pritom v dedine nebývajú. Tí, čo nie sú priamo z Tokia, si ubytovanie zháňajú sami. Do dediny sa zvyčajne prepravujú mestskou hromadnou dopravou, ale v Tokiu ju budú môcť využiť len so špeciálnym povolením.

Na rozdiel od členov výprav sa teda budú pohybovať medzi verejnosťou – ale zároveň aj vo vnútri výprav. To je z pandemického hľadiska ďalšie riziko. Teoreticky by ho výrazne mohlo znížiť, ak by sa podarilo v dedine vyhradiť nejaký priestor aj na ubytovanie dobrovoľníkov. Tým by sa zamedzilo ich pendlovanie medzi dedinou a vonkajším svetom. Je však otázne, či je takéto niečo kapacitne vôbec možné.

A ešte zopár „chut’oviek“

Zatiaľ je neznáme, kto bude rozhodovať o sankciách za nedodržiavanie opatrení. Takisto nevieme, kto bude rozhodovať o karanténizácii infikovaných členov výprav a prípadne aj o zákaze súťažiť pre športovcov. Nevieme ani to, kto uhradí náklady na nariadenú karanténu, ktorá presiahne dobu konania OH. Ide o veci, ktoré účastníci potrebujú poznať v predstihu.

Patrí sa dodať, že s takýmito prípadmi by bola spojená aj nutnosť posunu odletu z Japonska o niekoľko dní, čo sú extra náklady na letenku. Je otázne, či krytie takejto udalosti (v dôsledku nariadenej karantény) môže riešiť nejaká komerčná poisťovňa zmluva. Pritom je to scenár, ktorý sa u niektorých OH z korejkoľvek v prípade infikovania novým koronavírusom pokojne môže naplniť...

Preprava po Tokiu zatiaľ s množstvom otázok

Mohol by som sa obsiahlo venovať aj problému prepravy po Tokiu. Ako totiž vysvitlo z Playbookov, japonská vláda pre všetkých účastníkov OH vyhlásila zákaz používania verejnej hromadnej prepravy, pokiaľ

„Srdcom“ tokijských hier bude Národný štadión.

Foto: Ľubomír Souček

Rúška boli v tokijských uliciach bežné aj pred pandémiou.

Foto: Ľubomír Souček

Takto to vyzeralo v tokijskom mestskom vláčiku pred rokom v marci. Počas hier však budú môcť účastníci využívať MHD len so špeciálnym povolením. Foto: Ľubomír Souček

MASÍVNA VAKCINÁCIA BY UL'AHČILA ŽIVOT VŠETKÝM

Zo všetkého uvedeného je zrejmé, že všetkým účastníkom hier OH v Tokiu by veľmi uľahčila život ich masívna predolympijská vakcinácia. To platí pre členov výprav, ale aj pre príslušníkov médií, predstaviteľov MOV i národných olympijských výborov a medzinárodných športových federácií, rozhodcov a technický personál, zástupcov sponzorov a podobne, aj pre príslušníkov bezpečnostných síl na všetkých olympijských miestach; a samozrejme, aj pre dobrovoľníkov a obslužný personál na všetkých pracoviskách v Olympijskej dedine, na športoviskách a v tlačových strediskách. Podľa môjho odhadu ide celkove zhruba o štvrt' milióna ľudí s akreditáciami!

Predolympijská vakcinácia je však zo strany MOV aj OV Tokio 2020 len odporúčaná. A to nielen pre zdravie účastníkov, ale aj s ohľadom na občanov hostiteľskej krajiny hier. Nebude však podmienkou účasti na hrách. Aspoň tak to zatiaľ deklarovali. Možno sa obe strany nádejajú, že všetko za ne vyriešia letecké spoločnosti, ktoré preukázaním vakcinácie môžu podmieniť povolenie nastúpiť do lietadla...

Povinnosť podstúpenia očkovania ako podmienka na vstup do Japonska pre všetkých účastníkov nemôže byť zo strany organizátorov taxatívne stanovená. Dôvodom je fakt, že japonská strana sa pri podpísaní kontraktu MOV s hostiteľským mestom zaviazala, že vláda umožní bez obmedzení vstup do krajiny všetkým akreditovaným.

Tento záväzok, ktorý doteraz vždy bol vymoženosťou (osobitne keď sa OH či ZOH konali v krajine s nedemokratickým režimom, ktorá trebárs vôbec nemala diplomatické styky s niektorými štátmi), paradoxne teraz všetko komplikuje.

V tých krajinách, kde vlády zatiaľ nechcú zaradiť členov olympijských výprav pri očkovaní medzi skupiny s väčšou či menšou prioritou, by práve stanovenie všeobecnej povinnosti očkovania členov výprav utvorilo veľký tlak na štátnu moc. Tlak v tom zmysle, že keď krajiny vysielajú svoje športové výpravy na najväčšie podujatie na svete (a to nielen športové), tak sa príslušné vlády musia postarať, aby členovia ich výprav boli zaočkovaní.

Podľa vyjadrení ministerstiev zdravotníctva aj školstva však boli olympionici na Slovensku v rámci národnej očkovacej stratégie zaradení do poslednej, jedenástej kategórie. Vo viacerých iných krajinách – napr. Izrael, Maďarsko, Srbsko, Belgicko, India – zvolili úplne opačný prístup.

nebudú mať povolenie. Na základe čoho a na aký dlhý čas sa povolenie bude vydávať, však napriek množstvu otázok na túto tému zástupcovia OV Tokio 2020 zatiaľ neprezradili.

Navyše podľa všetkého má byť dramaticky obmedzené aj používanie taxíkov.

Špekulovať na túto tému by však asi v tejto chvíli bolo zbytočné.

Každému je predsa jasné, že pokiaľ akreditovaný účastník (napríklad novinár) môže využívať len oficiálnu olympijskú prepravu a pritom si už pred dvoma rokmi rezervoval ubytovanie mimo oficiálnych olympijských hotelov (ku ktorým sa viaže oficiálna preprava), tak má veľký problém. A zatiaľ absolútne nevie, ako by ho mal riešiť, ak chce na OH vykonávať

svoju prácu. Žeby si novinár bývajúci inde ako v oficiálnom hoteli musel prenajať auto na celý čas svojho pobytu? Nevieme.

Zatiaľ naozaj nevieme, ako to má v Tokiu reálne fungovať s prepravou. Pritom organizátori hier pred pandémiou odporúčali médiám, aby čo najviac využívali široko rozvetvený systém verejnej dopravy v Tokiu...

Podobne zatiaľ nevieme množstvo ďalších vecí. Isté je, že Japoncom nie je čo závidieť a ich úlohu by s nimi dnes nikto nenechal. Verme, že to zvládnu so ctou a hry sa nakoniec skončia úspešne. A že hlavnou témou na nich napokon nebude koronavírus a pandémia, ale skvelé športové zážitky a výkony – aj keď s hľadiskami zrejme s malým počtom divákov (ak vôbec nejakými).

AKO BY TO TEORETICKY MOHLO VYZERAŤ SO STRAVOVANÍM (SCI-FI)

Popustím teraz trochu uzdu fantázii:

Viem si predstaviť, že technologicky vyspelí Japonci vyvinú na hry stravovaciu aplikáciu. Každý člen výpravy v dedine by dostal jedálny lístok na rôzne časové úseky dňa. Jedlá, resp. potraviny, by tam boli nielen popísané prinajmenšom v 7 jazykoch (angličtina, francúzština, španielčina, nemčina, japončina, čínština, arabčina), ale aj vyobrazené, ako je zvykom v japonských bežných reštauráciách aj fast foodoch.

Každý by si s predstihom 30 – 60 minút cez mobilnú aplikáciu urobil vlastnú objednávku – s tým, že by uviedol nielen druh potraviny/jedla, ale aj gramáž/počet kusov povedzme mäsa, vajec, šunky, ryže, pizze, cestovín zeleniny, ovocia, jogurtov, vložiek, orechov atď., plus druh vybranej polievky.

Po dokončení objednávky by dostal QR-kód, s ktorým by si po uplynutí časového limitu na prípravu jeho porcie išiel vyzdvihnúť si svoje jedlo do automatu. Vydať by mu jedlo mohol robot, resp. automat.

Nápoje – nielen klasické nealko, ale aj kávu, čaj a podobne, by si každý po ceste mohol vyzdvihnúť z množstva automatov. Ak by si potreboval časť jedla zohriať, zobral by si ho do izby.

V Japonsku sa bežne predávajú hotové jedlá v plastovej forme s fóliou, ktoré treba len dať do mikrovlnky. Mikrovlnky majú bežne aj v predajniach, vrátane stánkových. Takže chcelo by to „len“ vybaviť každú izbu mikrovlnkou, prípadne aj varnou kanvicou, kde by si každý počas čakania na vybavenie objednávky mohol pripraviť kávu alebo čaj.

Moju sci-fi však hneď musím označiť za nerealizovateľnú. A nielen preto, že prevádzka olympijskej jedálne je de facto neprežítá. Tak, ako naznačujem, by to teoreticky mohlo fungovať pri niekoľkonásobne nižšom počte ľudí, než koľko bude pobývať v Olympijskej dedine. Pri tých tisícoch stravníkov denne a pri desiatich tisícoch objednávkach by však organizátori museli angažovať celé stovky ľudí, aby pre každého stihli nachystať „personalizované“ raňajky, obed či večeru. Alebo mať k dispozícii na tento účel stovky robotov... A to je s vysokou pravdepodobnosťou nereálne.

NÁRODNÝ PROJEKT KVALITNEJŠIE VEREJNÉ POLITIKY PROSTREDNÍCTVOM LEPŠIEHO POZNANIA OBČIANSKEJ SPOLOČNOSTI – VÝSLEDKY VÝSKUMU V SEKTORE ŠPORTU

BOŽENA GERHÁTOVÁ

Národný projekt implementuje Ministerstvo vnútra SR v rámci Úradu splnomocnenca vlády SR pre občiansku spoločnosť (ÚSVROS), partnermi projektu sú Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici a Štatistický úrad Slovenskej republiky.

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Efektívna verejná správa, termín realizácie 03/2019 – 07/2021, výška nenávratného FP je 967 982,10 eur. ÚSVROS dňa 1. marca 2019 začal realizovať tento národný projekt, ktorého cieľom je kvalitnejšia tvorba verejných politík (a tým pádom vo výsledku aj kvalitnejšia verejná politika), a to prostredníctvom získavaných relevantných dát a informácií o celej občianskej spoločnosti, nakoľko dnes sa tieto politiky zvyčajne navrhujú a realizujú iba na základe dohadov a aproximácií. Verejné politiky tak potrebujú časté úpravy, čím nastáva nechcená inflácia každoročne prijímaných zmien a noviel. Súčasťou výskumu mimovládnych organizácií v SR bol aj sektor športu. Zdrojové údaje projektu a ďalšie informácie o projekte sú verejne dostupné na webovej stránke ÚSVROS: https://www.minv.sk/?ros_vyskum_o_projekte

Kolektív autorov sektorovej rady projektu v oblasti športu tvorili: Ladislav Križan, Patrik Hrbek, Branislav Strečanský, Zuzana Botíková, Božena Gerhátovej, Juraj Nemec a Pavel Bílik.

VÝSLEDKY VÝSKUMU V OBLASTI ŠPORTU

Z celkového počtu mimovládnych organizácií, ktoré boli zaradené do výskumu, označilo ako primárnu oblasť svojho pôsobenia šport 200 organizácií, čo predstavuje 25,8% z celkového počtu organizácií zapojených do výskumu a 33% z počtu validných odpovedí.

V prípade, že do počtu organizácií pôsobiacich v tejto oblasti zahrnieme aj organizácie, ktoré si oblasť športu nezvolili ako primárnu oblasť pôsobenia, v tejto oblasti pôsobia z celkového počtu organizácií 265, čo predstavuje 34,2% a z počtu organizácií, ktoré na otázku odpovedali je to 43,5%.

CIEĽOVÉ SKUPINY MIMOVLÁDNYCH ORGANIZÁCIÍ V OBLASTI ŠPORTU

V cieľových skupinách organizácií vo vzťahu k oblastiam ich pôsobenia existuje štatisticky významný rozdiel pri cieľovej skupine deti 0 – 6 rokov ($p = 0,003$), deti 7 – 15 rokov ($p = 0,000$), dospelí 31 – 50 rokov ($p = 0,000$) a dospelí 51 a viac rokov ($p = 0,000$). Zastúpenie primárnych cieľových skupín podľa veku v oblasti šport zobrazuje tabuľka 1.

Tabuľka 1

Primárna cieľová skupina organizácií podľa veku v oblasti šport

CIEĽOVÁ SKUPINA	POČET	%
Deti 0 – 6 rokov	38	19,5
Deti 7 – 15 rokov	149	76,4
Mládež 16 – 30 rokov	153	78,5
Dospelí 31 – 50 rokov	123	63,1
Dospelí viac ako 51 rokov	53	27,2

N = 195

Organizácie v športovej oblasti sa v najväčšej miere zameriavajú na cieľovú skupinu mládeže (16 do 30 rokov), nasleduje cieľová skupina detí od 7 do 15 rokov a skupina dospelých ľudí od 31 do 50 rokov veku. Najmenej zastúpenou je cieľová skupina detí od 0 do 6 rokov. V porovnaní s inými organizáciami sa organizácie pôsobiace v oblasti športu významne menej venujú cieľovej skupine detí od 0 do 6 rokov (adjusted residual je -2,8), významne viac venujú cieľovej skupine detí od 7 do 6 rokov (adjusted residual je 5,5), významne menej venujú cieľovej skupine dospelých od 31 do 50 rokov (adjusted residual je -3,0) a významne menej venujú cieľovej skupine dospelých od 51 rokov (adjusted residual je -6,2).

Z časového hľadiska zaznamenala väčšina organizácií v oblasti športu v poslednom období rast početnosti primárnej cieľovej skupiny. Z počtu 189 organizácií v oblasti šport 57,1% uviedlo, že ich cieľová skupina má v posledných troch rokoch zvyšujúcu sa tendenciu. 15,9% uviedlo, že sa stav cieľovej skupiny za dané obdobie nemení, 20,1% uviedlo, že tento stav kolíše a iba 6,9% organizácií uviedlo, že počet ľudí/zvierat/organizácií v ich cieľovej skupine sa za dané obdobie znižuje.

V oblasti športu opýtané organizácie uviedli ako najčastejšiu cieľovú skupinu “verejnú bez špecifického znevýhodnenia” (53,1%) a najmenej uvedenou cieľovou skupinou sú “týrané osoby” (0,5%). 18% opýtaných organizácií v oblasti športu sa venuje skupine detí a mládeže v a/alebo z náhradnej starostlivosti. Významne menej oproti iným sektorom sú zastúpené cieľové skupiny “pacienti a ľudia so zdravotným znevýhodnením

a postihnutím”, “ľudia bez domova”, “užívatelia drog a drogovu závislé osoby”, “etnické minority”, “ľudia so sociálnym znevýhodnením”, “ohrozené rodiny”, “týrané osoby”, “nezamestnaní”, a “rôzne organizácie”. Údaje ilustruje tabuľka 2.

Tabuľka 2

Štruktúra organizácií podľa špecifík cieľovej skupiny v oblasti šport

CIEĽOVÁ SKUPINA	POČET	%
Pacienti a ľudia so zdravotným znevýhodnením a postihnutím	9	4,6%
Ľudia bez domova	2	1,0%
Užívatelia drog a drogovu závislé osoby	2	1,0%
Etnické minority	7	3,6%
Ľudia so sociálnym znevýhodnením	17	8,8%
Ohrozené rodiny	2	1,0%
Cudzinci, azylanti, žiadatelia o azyl	4	2,1%
Týrané osoby	1	0,5%
Deti a mládež v a/alebo z náhradnej starostlivosti	35	18,0%
Nezamestnaní	4	2,1%
Verejnosť bez špecifického znevýhodnenia	103	53,1%
Rôzne organizácie	21	10,8%
Zvieratá	9	4,6%
Iné	48	24,7%
Spolu	194	

N = 194

PÔSOBNOSŤ A AKTIVITY ORGANIZÁCIÍ V OBLASTI ŠPORTU

Pôsobnosť a aktivity vykonávané v mimovládnych organizáciách poskytujú obraz o činnostiach, ktorým sa organizácie venujú, ich lokálnom zameraní a tiež to, ako sú dané činnosti rozdelené medzi platených a neplatených pracovníkov a pracovníčky.

Organizácie, ktoré sa primárne venujú aktivitám v sektore športu, uvádzajú rôzne úrovne pôsobnosti. Najviac opýtaných subjektov uviedlo miestnu pôsobnosť organizácie (45,2%), najmenej subjektov zhodne uviedlo pôsobnosť v časti obce a globálnu (2,1%). V oblasti šport pôsobí významne menej subjektov ako v iných sledovaných oblastiach na úrovni časti obce (adjusted residual je -2,2) a na celoslovenskej úrovni (adjusted residual je -2,9). V oblasti športu pôsobí významne viac subjektov ako v iných sledovaných oblastiach na miestnej úrovni (adjusted residual je 5,3). Sumárny prehľad oblasti pôsobnosti organizácií pôsobiacich v

sektore športu uvádza tabuľka 3.

Tabuľka 3
Pôsobnosť organizácie v oblasti šport za posledné tri roky (2016-2018)

CHARAKTERISTIKA PÔSOBNOSTI ORGANIZÁCIE	POČET	%
Komunitná (časť obce)	4	2%
Miestna (obec, resp. okres)	85	45%
Regionálna (viacero obcí v rôznych okresoch, viacero okresov)	42	22%
V rámci viacerých regiónov	13	7%
Celoslovenská (štátna)	33	18%
Európska	7	4%
Globálna	4	2%
	188	Spolu

N = 188

Čo sa týka aktivít jednotlivých organizácií pôsobiacich v oblasti športu, tak opýtané organizácie najčastejšie (134 organizácií = 67%) usporadúvajú rôzne (spoločenské, kultúrne, športové) podujatia, pričom tieto podujatia realizujú neplatenými pracovníkmi. Najmenej rozvíjanými aktivitami medzi organizáciami pôsobiacimi v oblasti športu sú "publikačná činnosť", "aktivity zamerané na uchovávanie, ochranu a obnovu kult. dedičstva, tradícií, remesiel, kultúrnych pamiatok", "aktivity v oblasti ochrany spotrebiteľa" a "iné aktivity" (2 organizácie = 1%). Tu treba poznamenať, že do najmenej rozvíjaných aktivít sú zapojení platení pracovníci.

Vo všeobecnosti sú oproti iným sektorom významne menej zastúpené špecializované aktivity zastrešené platenými pracovníkmi, ako napr. poskytovanie sociálnych služieb, vzdelávanie, výskum a vývoj, lobovanie, obhajoba práv určitej skupiny ľudí, podieľanie sa na tvorbe koncepčných a legislatívnych dokumentov, či písanie projektov, komunikácia s médiami, či účasť na verejnom rozhodovaní pri riešení verejných problémov, záujmov a/alebo na vytváraní politík na miestnej, regionálnej, národnej a európskej úrovni. Významne viac oproti iným sektorom uviedli organizácie pôsobiace v oblasti športu aktivity organizované neplatenými pracovníkmi, ako organizácia podujatí (kultúrnych, športových, iných), organizácia a koordinácia voľno-časových aktivít, poskytovanie prvej pomoci, hasičské práce, pátracia a záchranárska činnosť a zabezpečovanie dopravy/odvozu osôb a materiálu, zber, poskytovanie alebo doručovanie jedla alebo iných tovarov. Významne viac oproti iným sektorom bola zastúpená vyslovene „športová“ aktivita, organizovaná platenými aj neplatenými pracovníkmi: "plnenie funkcie trénera alebo rozhodcu".

Vo výskume sme sa organizácií tiež pýtali, či menili od svojho vzniku charakter svojich aktivít. Organizácie pôsobiace primárne v oblasti športu najčastejšie uvádzajú, že tie isté aktivity realizujú nepretržite od svojho vzniku, pričom ich charakter sa nezmenil (125 organizácií = 82%). Najmenej zastúpená odpoveď bola "iné" (2 organizácie, 1%). Pri porovnaní situácie naprieč sektormi, tak organizácie v oblasti športu uvádzali významne viac ako v iných oblastiach, že charakter ich aktivít sa nezmenil (AR = 6), všetky ostatné odpovede sa vyskytovali významne menej ako v iných sektoroch. Zmenu charakteru aktivít organizácií pôsobiacich v oblasti športu zobrazuje tabuľka 4.

Tabuľka 4
Zmena charakteru aktivít v oblasti športu

CHARAKTER AKTIVÍT	POČET	%
Charakter aktivít	125	82%
Tie isté aktivity realizujeme s prestávkami, nepravidelne, nárazovo (z rôznych dôvodov – zmena vedenia, personál)	9	6%
Aktivity realizujeme s obmenami, podľa toho, aké témy sú práve aktuálne (prispôsobujeme im svoje aktivity)	12	8%
Aktivity realizujeme s obmenami, podľa typu projektov, ktoré získame účelovo na projektovo oprávnené typy aktivít	4	3%
Iné	2	1%

N = 152

Prehľad zistení dokumentujúcich vyhodnocovanie vplyvu aktivít, ktoré realizujú organizácie v oblasti športu, poskytuje tabuľka 5. Súčet percent je vyšší ako 100 nakoľko organizácie mohli uvádzať aj viacero možností. Organizácie však najčastejšie uvádzali, že svoje aktivity vyhodnocujú systematicky, a na vyhodnocovanie využívajú svoje vlastné nástroje (75 organizácií = 49%). Kým odpoveď, že organizácie svoje aktivity nevyhodnocujú bola významne častejšia ako v iných sektoroch, významne menej zastúpená bola odpoveď, že aktivity organizácie vyhodnocujú len keď to vyžaduje donor/projekt. Presnejšie sú údaje rozpísané v tabuľke 5.

Tabuľka 5
Vyhodnotenie prínosu/vplyvu aktivít v oblasti športu

VYHODNOCOVANIE	POČET	%
Áno, systematicky, máme na to vlastné nástroje	75	49%
Áno, systematicky, používame overené metodiky iných organizácií, resp. všeobecné metodiky	3	2%
Áno, ale len keď to vyžaduje donor/projekt	39	26%
Nie	41	27%
Iné	1	0%

N = 152

ZAMERANIE ORGANIZÁCIÍ PÔSOBIACICH V OBLASTI ŠPORTU Z HĽADISKA VZÁJOMNEJ ALEBO VEREJNEJ PROSPEŠNOSTI

Zameranie organizácií z hľadiska vzájomnej alebo verejnej prospešnosti súvisí s oblasťou pôsobenia organizácie ($p = 0,000$). V oblasti športu sú organizácie najčastejšie zamerané na širokú verejnosť bez obmedzenia (81 organizácií = 54%), napriek tomu nejde o výraznú odchýlku vo významnosti oproti iným oblastiam ($AR = 0,5$). Žiadna zo skúmaných organizácií sa nezameriava na konkrétneho jednotlivca či rodinu (napr. organizovanie zbierky pre jednotlivca či rodinu). Významne viac oproti iným sektorom sú organizácie v

sektore športu zamerané na svojich členov (AR = 4,8). Významne menej sú organizácie pôsobiace v športe zamerané na okruh ľudí/komunitu na základe geografického hľadiska (v blízkosti vašej organizácie) alebo na základe charakteru. Zameranie organizácií pôsobiacich v oblasti športu z hľadiska vzájomnej alebo verejnej prospešnosti zobrazuje tabuľka 6.

Tabuľka 6

Zameranie organizácií pôsobiacich v oblasti športu z hľadiska vzájomnej alebo verejnej prospešnosti

ZAMERANIE	POČET	%
Širokú verejnosť, verejnosť bez obmedzenia	81	54%
Okruh ľudí/komunitu na základe geografického hľadiska (v blízkosti vašej organizácie) alebo na základe charakteru	29	19%
Iba pre členov organizácie	41	27%
Pre konkrétneho jednotlivca či rodinu (napr. organizovanie zbierky pre jednotlivca či rodinu)	0	0%

N = 151

SPOLUPRÁCA ORGANIZÁCIÍ V OBLASTI ŠPORT S INÝMI SUBJEKTMÍ

Subjekty, s ktorými spolupracujú mimovládne organizácie pôsobiace primárne v oblasti športu sú zdokumentované v tabuľke 7.

Tabuľka 7

Subjekty, s ktorými spolupracujú organizácie pôsobiace v oblasti športu

SUBJEKTY SPOLUPRÁCE	POČET	%
Samospráva na úrovni mesta/obce	105	72,9%
Regionálna a krajská samospráva	39	27,2%
Štátna správa	29	20,3%
Medzinárodné inštitúcie	8	5,6%
Podnikateľský sektor	41	28,7%
Vysoká škola/univerzita	8	5,6%
Základná škola	67	46,5%
Stredná škola	35	24,5%
Iné mimovládne organizácie – domáce	49	34%
Iné mimovládne organizácie – zahraničné	12	8,4%
Individuálni odborníci a odborníčky v relevantnej oblasti	35	24,5%
Iné	11	7,7%

V sektore športu organizácie najčastejšie spolupracujú so samosprávou na úrovni mesta/obce (105 organizácií = 72,9%). Najmenej spolupracujú s medzinárodnými inštitúciami a vysokými školami (8 organizácií = 5,6%). Významne menej oproti iným sektorom organizácie v oblasti športu spolupracujú s regionálnou a krajskou samosprávou (AR = -3,6), štátnou správou (AR = -4,6), medzinárodnými inštitúciami (AR = -6,1), podnikateľským sektorom (AR = -3,1), vysokými školami/univerzitami (AR = -7,2), strednými školami (AR = -2,6), inými mimovládnyimi neziskovými organizáciami – domácimi (AR = -8,3) aj zahraničnými (AR = -6,1) a individuálnymi odborníkmi a odborníčkami v relevantnej oblasti (AR = -6,9).

ČLENSTVO V ASOCIÁCIÍ, PLATFORME, ZÁUJMOVÉHO ZDRUŽENIA V OBLASTI ŠPORTU

Prehľad členstva organizácií pôsobiacich v oblasti športu uvádza tabuľka 8.

Tabuľka 8

Členstvo organizácií v oblasti športu v asociácií/platforme organizácií či záujmovom združení

ČLENSTVO	POČET	%
Sú členmi neformálnej slovenskej siete organizácií (len na SR)	11	6%
Sú členmi neformálnej medzinárodnej siete organizácií (aj zahraničie)	4	2%
Sú registrovanými členmi slovenskej asociácie/platformy/záujmového združenia	85	43%
Sú registrovanými členmi medzinárodnej asociácie/platformy/záujmového združenia	12	6%
Sú dcérou materskej organizácie (organizačnou zložkou)	4	2%
Sú platforma organizácií	0	0%

N = 200

Oproti iným sektorom bola významne viac zastúpená odpoveď, že organizácie pôsobiace v sfére športu sú registrovanými členmi slovenskej asociácie/platformy/záujmového združenia (AR = 5,1). Žiadna z organizácií sa neprihlásila k tomu, že by boli platformou organizácií. Ďalšími najmenej zastúpenými odpoveďami bolo, že skúmané organizácie sú členmi neformálnej medzinárodnej siete organizácií (vrátane zahraničných) či dcérou materskej organizácie (4 organizácie = 2%).

PREKÁŽKY MJMOVLÁDNYCH ORGANIZÁCIÍ V OBLASTI ŠPORTU V DOSAHOVANÍM CIEĽOV A ICH PŔVODNÉ MOTIVÁCIE VZNIKU

Organizácie, ktoré uviedli ako svoju primárnu oblasť šport, najvýznamnejšie pociťujú prekážky v nedostatku financií (priemer = 4,22), v nedostatku materiálo-technického zabezpečenia (3,57), času venovanému aktivitám v organizácií popri svojom hlavnom zamestnaní (3,82) a nedostatku ľudí v organizácií (3,45). Prekážky vnímajú aj v administratívnej záťaž (3,4) a legislatíve (3,17). Najmenšie prekážky zaznamenávajú v konfliktoch vo vnútri organizácie (2,01) a vo vysokej fluktuácii pracovníkov (2,18). Podrobnejšie sú prekážky v dosahovaní cieľov zaznamenané v tabuľke 9.

Tabuľka 9
Prekážky v dosahovaní cieľov organizácií v oblasti šport

PREKÁŽKY	MEAN	MODUS	MEDIAN	STD. DEV.
Legislatívne prekážky	3,17	3	3,00	1,292
Administratívna záťaž	3,40	3	3,00	1,215
Nedostatočná spolupráca so zamestnancami štátnej/verejnej správy	2,77	3	3,00	1,118
Nedostatok financií	4,22	5	5,00	1,034
Nedostatok ľudí v organizácii (zamestnancov aj dobrovoľníkov)	3,45	5	4,00	1,311
Nízke finančné ohodnotenie práce	2,97	1	3,00	1,554
Vysoká fluktuácia pracovníkov	2,18	1	2,00	1,323
Potrebná „širokospektrálnosť“ pracovníka, kumulácia pracovných činností u pracovníkov	2,42	1	2,00	1,401
Nedostatočné zručnosti pracovníkov	2,26	1	2,00	1,288
Nezáujem verejnosti, prípadne skupín obyvateľstva	2,91	3	3,00	1,290
Nezáujem médií	2,92	3	3,00	1,338
Nedostatok materiálo-technického zabezpečenia	3,57	5	4,00	1,227
Nedostatok času venovať sa aktivitám popri hlavnom zamestnaní	3,82	4	4,00	1,230
Prekážky spôsobené nedostatkom spolupráce štátnej správy a samosprávy	2,90	3	3,00	1,338
Prekážky spôsobené nedostatkom spolupráce medzi ministerstvami	2,60	1	3,00	1,363
Konflikty vo vnútri organizácie	2,01	1	2,00	1,174
Nepochopenie poslania/práce MNO verejnosťou a inými sektormi	2,21	1	2,00	1,151
Korupcia a klientelizmus	2,24	1	2,00	1,346

N = 137

Pri otázke, na koľko percent sa organizáciám darí naplňovať pôvodnú motiváciu, pre ktorú vznikli, nadpolovičná väčšina organizácií (80 organizácií, 55%) uviedla, že sa im pôvodnú motiváciu darí naplňovať na 81-100%. Oproti iným oblastiam, organizácie v sektore športu významne viac (AR = 1,4) uvádzali, že sa im darí naplňovať pôvodnú motiváciu vzniku na 61-80% (48 organizácií, 33%). Významne menej organizáciám pôsobiacim v športovej oblasti (AR = -1,4) sa darí naplňovať pôvodnú motiváciu na 41-60% (13 organizácií, 9%). Najmenej, iba raz, bola zastúpená odpoveď, že pôvodnú motiváciu vzniku sa darí naplňovať iba na 1-20%.

PRVKY MANAŽMENTU A ROZHODOVANIA O SMEROVANÍ ORGANIZÁCIE

V sektore športu sú do rozhodovania o smerovaní organizácie, jej cieľoch, aktivitách a projektoch najčastejšie zapojení lídri organizácie (priemer = 4,5) a správna rada (4,01). Najmenej sú do rozhodovania zapojení platení pracovníci (2,13) a koncoví užívatelia služieb (2,76). Údaje dopĺňa tabuľka 10.

Tabuľka 10
Miera zapojenia aktérov do rozhodovacích procesov

AKTÉRI	POČET	PRIEMER	Median	Modus	Std. Deviation
Líder	108	4,50	5	5	0,881
Správna rada	102	4,01	4	5	1,058
Platení pracovníci	62	2,13	1	1	1,349
Členovia organizácie	103	3,07	3	3	1,096
Dobrovoľníci	91	2,93	3	3	1,348
Užívatelia služieb	97	2,76	3	3	1,305

N = 200

Na otázku týkajúcu sa personálnych zdrojov organizácií v oblasti športu odpovedalo len 19 organizácií, takže údaje uvádzame ilustračne.

Na otázku týkajúcu sa bližších informácií o osobách pracujúcich v organizáciách pôsobiach v oblasti športu, uviedli organizácie, že u nich pracuje viac mužov (priemer = 3,42, median = 2) ako žien (priemer = 3,32, median = 2). Najviac pracovníkov je zazmluvnených na dohody mimo pracovného pomeru (muži) (priemer = 1,68). Žiadna zo zamestnaných žien v oblasti športu nepracuje pre organizácie v sektore na dohodu o absolventskej praxi ani dohodu o aktivačnej činnosti.

Celkovo je pre organizácie v sektore športu najčastejšou formou zazmluvnenej práce dohoda mimo pracovného pomeru (priemer = 3), najmenej využívanou formou sú dohody o absolventskej praxi a dohody o aktivačnej činnosti (priemer = 0,05).

Tabuľka 11
Pracovno-právne vzťahy v organizáciách (za rok 2018, fyzický počet)

TYP PRACOVNO-PRÁVNEHO VZŤAHU	POČET
Zamestnanci - spolu	128
- z toho zamestnaní na plný pracovný úväzok	38
- z toho zamestnaní polovičný alebo iný skrátený pracovný úväzok	9
- z toho zamestnaní na dohody mimo pracovného pomeru (dohody o pracovnej činnosti, dohody o vykonaní práce a dohody o brigádnickej práci študenta) - zamestnanci	57
- z toho na dohody na dohodu o absolventskej praxi	1
- z toho na dohody o aktivačnej činnosti (aktivačný pracovník platený úradom) - zamestnanci	1
Živnostníci	677
Ľudia pracujúci bez nároku na finančnú odmenu	1490
- z toho aktívni členovia	589
- z toho slovenskí dobrovoľníci v SR	851
- z toho zahraniční dobrovoľníci v SR	12
- z toho dobrovoľníci mimo SR	16
- z toho stážisti	7
- z toho iné osoby	76

N = 200

V sektore športu sa na zabezpečení služieb bez nároku na finančnú odmenu podieľa až 1490 dobrovoľníkov. Je to približne dva krát vyššie číslo ako tých, ktorí sa športu venujú za finančnú odmenu, či už ako zamestnanci alebo živnostníci. **Čiže bez nároku na finančnú odmenu pracuje v športe približne 65% ľudí. Je dôležité sa k týmto ukazovateľom vrátiť aj v diskusnej časti tejto analýzy.**

Čo sa týka prítomnosti prvkov manažmentu pri platených zamestnancoch, v oblasti športu organizácie najčastejšie využívajú prvok "jasne definované práva a povinnosti pracovníkov organizácie" (17.9% odpovedí). Žiadna z organizácií nevyužíva prvok "vypracovaný systém kariérového rastu pracovníkov" (0% odpovedí). **Všetky prvky manažmentu sa v sektore športu využívajú významne menej ako v iných sektoroch.** Doplňujúce údaje sú v tabuľke 12.

Tabuľka 12
Prvky manažmentu pri platených zamestnancoch

PRVKY	ÁNO	% V SEKTORE	ADJUSTED RESIDUAL	SIGN
V organizácii máme jasne definované práva a povinnosti pracovníkov organizácie	19	17,9%	-4,8	,00 0 ^b
Zabezpečujeme ochranu zdravia a bezpečnosti pracovníkov pri výkone ich činnosti	11	10,4%	-5,2	,00 0 ^b
Máme definovanú náplň práce a profil pracovníkov pre jednotlivé pozície	12	11,3%	-5,5	,00 0 ^b
Pracovníci sú pred začiatkom vykonávania ich práce informovaní o organizácii a o svojej role v nej	13	12,3%	-5,8	,00 0 ^b
Noví pracovníci sú predstavení personálu a klientom, s ktorými budú prichádzať do kontaktu	9	8,5%	-5,0	,00 0 ^b
Máme vypracovaný systém zaškolenia a prípravy pracovníkov	4	3,8%	-4,0	,00 0 ^b
Pracovníkom poskytujeme potrebnú podporu pri vykonávaní ich práce	13	12,3%	-5,9	,00 0 ^b
Neformálne a formálne oceňujeme pracovníkov a ich prínos pre organizáciu, klientov a komunitu	7	6,6%	-5,9	,00 0 ^b
Vydávame pracovníkom písomné potvrdenie o pôsobení v organizácii (referencie), ak o to požiadajú	10	9,4%	-5,8	,00 0 ^b
Máme vytvorený funkčný systém evidencie pracovníkov v organizácii	5	4,7%	-4,8	,00 0 ^b
Máme zavedený systém hodnotenia pracovníkov v organizácii	2	1,9%	-3,0	,00 0 ^b
Pracovníci organizácie sa spolupodieľajú na rozhodovaní o jej smerovaní a aktivitách	11	10,4%	-5,6	,00 0 ^b
Máme vypracovaný systém kariérového rastu pracovníkov	0	0,0%	-2,7	,00 6 ^b
Podporujeme pracovníkov v ďalšom vzdelávaní (umožňujeme účasť na kurzoch, vzdelávacích podujatiach a pod.)	11	10,4%	-5,7	,00 0 ^b

N = 106

DOBROVOLNÍCTVO V ORGANIZÁCIÁCH PÔSOBIACICH V OBLASTI ŠPORTU

Nakoľko je v športovej oblasti rozšírené dobrovoľníctvo, v rámci výskumu bolo zisťované medzi organizáciami pôsobiacimi v oblasti športu množstvo spolupracovníkov participujúcich na aktivitách bez nároku na finančnú odmenu. Z výsledkov vyplýva, že na vykonávaní aktivít bez nároku na finančnú odmenu sa podieľajú viac muži (priemer = 42,27) ako ženy (priemer = 25,45). Z tohto počtu tvoria najväčšiu skupinu dobrovoľníci zo SR, pracujúci v SR - muži (priemer = 25,43). Najmenšou skupinou sú dobrovoľníčky zo zahraničia pracujúce v SR a stážistky (priemer = 0,14). Celkovo sú v oblasti športu najväčšou skupinou dobrovoľníci zo SR, pracujúci v SR (priemer = 40,52). Podrobnejšie údaje sú v tabuľke 13.

Tabuľka 13

Osoby zabezpečujúce a vykonávajúce aktivity organizácie bez nároku na finančnú odmenu (za rok 2018, fyzický počet, vrátane nezazmluvnených osôb)

TYP OSOBY	POČET	ŽENY	MUŽI
Aktívni členovia	589	229	360
Dobrovoľníci, ktorí pracujú pre organizáciu v rámci SR a sú zo SR	851	317	534
Dobrovoľníci, ktorí pracujú pre organizáciu v rámci SR a sú zo zahraničia (nie sú občanmi SR)	12	3	9
Dobrovoľníci, ktorí pracujú pre organizáciu mimo SR	16	4	12
Stážisti	7	3	4
Iné osoby pracujúce pre organizáciu bez nároku na odmenu	76	37	39
Spolu osoby pracujúce bez nároku na finančnú odmenu	1490 (100%)	560 (37,6%)	930 (62,4%)

N = 22

V sektore športu najviac organizácií uvádza, že počet dobrovoľníkov, ktorí pre nich pracujú, je skôr nedostatočný (36,1%). 29,9% organizácií považuje počet dobrovoľníkov za skôr dostatočný. Najmenej organizácií (14,4%) uvádza, že počet dobrovoľníkov, ktorí pre nich pracujú, je úplne nedostatočný. Na nedostatok dobrovoľníkov poukázali organizácie už pri otázke týkajúcej sa prekážok vo vykonávaní ich aktivít.

Do práce pre organizácie pôsobiace v oblasti športu sa najčastejšie zapájajú nepravidelní dobrovoľníci (60%). Najmenej sa zapájajú firemní (4,2%) a virtuálni/on-line dobrovoľníci (5%).

Odpovede v prípade kategórii "nepravidelní", "firemní" a "virtuálni/online" dobrovoľníci sa vyskytovali s významne menšou frekvenciou ako v iných sektoroch.

Čo sa týka prínosu dobrovoľníkov pre danú organizáciu pôsobiacu v oblasti športu, organizácie najčastejšie uviedli:

- absolútne súhlasia, že dobrovoľníci znižujú náklady organizácie (41,9%)
- skôr súhlasia, že vďaka dobrovoľníkom poskytujú kvalitnejšie služby (39,8%)
- absolútne súhlasia, že vďaka dobrovoľníkom poskytujú širšie spektrum služieb (33,8%)
- absolútne súhlasia, že dobrovoľníci zviditeľňujú organizáciu (35,8%)

- neutrálne hodnotia, že vďaka dobrovoľníkom rozširujú sociálne siete (28,2%)
- skôr súhlasia, že vďaka dobrovoľníkom majú k dispozícii prístup k špecifickým vedomostiam a zručnostiam, ktorými disponujú (29,7%)
- neutrálne hodnotia, že vďaka dobrovoľníkom lepšie rozumejú organizácii a jej fungovaniu a že dokážu uspokojiť individuálne potreby našich klientov (38,6%)
- skôr súhlasia, že vďaka dobrovoľníkom majú tvorivejšie nápady na realizáciu projektov (37,8%), že sa šíri povedomie / dobré meno organizácie vo verejnosti (36,5%) a rozširujú poslanie a ciele organizácie v radoch verejnosti (42,7%)
- neutrálne hodnotia, že vďaka dobrovoľníkom aktivizujú členov dotknutých komunít na napĺňaní zámerov a cieľov našej organizácie (31,7%)
- absolútne súhlasia, že bez dobrovoľníkov by nemohli fungovať (42,4%) a že vďaka dobrovoľníkom rozširujú sieť darcov a podporovateľov (26%)

Pri otázke na problematické skutočnosti vzťahujúce sa na spoluprácu s dobrovoľníkmi, najviac organizácií vidí ako najproblematickejší nedostatok financií na dobrovoľnícky program a adekvátnu podporu dobrovoľníkov (52,9%). Najviac organizácií (N = 41, 68,3%) uviedlo, že vôbec neregistrujú negatívne skúsenosti pri práci s dobrovoľníkmi.

UVAŽOVANIE O ZÍSKANÍ ŠTATÚTU SOCIÁLNEHO PODNIKU (V KONTEXTE LEGISLATÍVNY Z ROKU 2018) V MIMOVLÁDNÝCH ORGANIZÁCIÁCH V OBLASTI ŠPORTU

Na otázku, či organizácie pôsobiace v oblasti športu uvažujú o získaní štatútu registrovaného podniku, odpovedalo len 83 z 200 organizácií, čo predstavuje len 41,5% organizácií pôsobiacich v oblasti športu. S výnimkou jednej organizácie, opýtané subjekty o získaní štatútu sociálneho podniku neuvažujú, resp. neuvažovali. V porovnaní s inými organizáciami sa organizácie s hlavným zameraním na šport v téme uvažovania o získaní štatútu sociálneho podniku štatisticky významne nelíšia od iných organizácií.

Tabuľka 14

Uvažovanie o získaní štatútu sociálneho podniku v organizáciách v oblasti dobrovoľníctva

UVAŽOVALA/UVAŽUJE ORGANIZÁCIA O ZÍSKANÍ ŠTATÚTU REGISTROVANÉHO SOCIÁLNEHO PODNIKU	POČET	%
Áno	1	0
Nie	82	41%
Neodpovedalo	117	59%

N = 200

PRIESTORY, V KTORÝCH ORGANIZÁCIE V OBLASTI ŠPORTU REALIZUJÚ SVOJE AKTIVITY

Na otázku priestorov odpovedala menej ako polovica organizácií. Prehľad priestorov, v ktorých organizácie v oblasti športu realizujú aktivity, poskytuje tabuľka 15.

Tabuľka 15
Priestory na realizáciu aktivít

TYPY PRIESTOROV	POČET	%	N
Vlastné priestory	15	15,6%	96
Prenajaté priestory za komerčné nájomné	28	29,2%	96
Prenajaté priestory za zvýhodnené nájomné od zriaďovateľa	24	25%	96
Prenajaté priestory za zvýhodnené nájomné od objednávateľa aktivít	5	5,2%	96
Prenajaté priestory za zvýhodnené nájomné od inak prepojenej osoby	7	7,2%	97
Bezplatne v priestoroch zriaďovateľa	18	18,8%	96
Bezplatne v priestoroch objednávateľa aktivít	1	1%	96
Bezplatne od inak prepojenej osoby	14	14,6%	96
Nemáme žiadne priestory a ani to nie je pre naše aktivity potrebné	8	8,3%	96
Nemáme žiadne priestory, ale potrebovali by sme ich pre realizáciu našich aktivít	16	16,7%	96
Iné	2	2,1%	96

N = 97

V sektore športu organizácie najčastejšie vykonávajú svoju činnosť v prenajatých priestoroch za komerčné nájomné (29,2%). Najmenej často je to bezplatne v priestoroch objednávateľa aktivít (1%).

Nasledovné odpovede sa vyskytovali významne menej často oproti iným sektorom: “prenajaté priestory za zvýhodnené nájomné od inak prepojenej osoby” (AR = -2,8) a “bezplatne v priestoroch objednávateľa aktivít” (AR = -3,2).

EXISTENCIA WEBOVÉHO SÍDLA ALEBO INEJ FORMY VLASTNEJ ON-LINE PREZENTÁCIE ORGANIZÁCIÍ PÔSOBIACICH V OBLASTI

V otázke existencii webových sídiel či inej formy vlastnej on-line prezentácie ponúka prehľad tabuľka 16.

Tabuľka 16
Existencia webového sídla alebo inej formy vlastnej on-line prezentácie

TYPY PRIESTOROV	POČET	%	N
Vlastné priestory	15	15,6%	96
Prenajaté priestory za komerčné nájomné	28	29,2%	96
Prenajaté priestory za zvýhodnené nájomné od zriaďovateľa	24	25%	96
Prenajaté priestory za zvýhodnené nájomné od objednávateľa aktivít	5	5,2%	96
Prenajaté priestory za zvýhodnené nájomné od inak prepojenej osoby	7	7,2%	97
Bezplatne v priestoroch zriaďovateľa	18	18,8%	96
Bezplatne v priestoroch objednávateľa aktivít	1	1%	96

N = 97

Significance=0,207

Organizácie v sektore športu najčastejšie uviedli, že majú iba vlastný facebook (55,6%). Žiadna z organizácií neuviedla, že má len webovú stránku pridruženú pod stránku zriaďovateľa. Významne viac organizácií (AR = 3,8) uviedlo, že majú iba vlastnú stránku na sociálnej sieti Facebook a významne menej organizácií (AR = -3,6) pracujú zároveň s vlastnou webovou stránkou a stránkou na Facebooku (resp. inej sociálnej sieti).

SKÚŠENOSTI ORGANIZÁCIÍ PÔSOBIACICH V OBLASTI ŠPORTU SO ZÍSKAVANÍM ZDROJOV

S verejnými zdrojmi zo Slovenska majú organizácie pôsobiace v oblasti športu najčastejšie skôr negatívne skúsenosti (N=31, 32,3%). Zároveň, približne podobný počet organizácií (N=27) nevníma skúsenosť so získavaním verejných zdrojov zo Slovenska ani negatívne, ani pozitívne. 46 organizácií (54,8%) uviedlo, že majú úplne negatívne skúsenosti pri získavaní verejných zdrojov zo zahraničia. Tento ukazovateľ je pri porovnaní naprieč sektormi významne viac zastúpený pri organizáciách pôsobiacich v oblasti športu (AR = 5,2). Približne tretina (29,5%) má so súkromnými zdrojmi zo Slovenska skôr negatívne skúsenosti, a ďalšia tretina organizácií uviedla tieto skúsenosti ako neutrálne. Približne polovica organizácií, ktoré odpovedali na danú otázku (N=43, 50,6%) má so zahraničnými súkromnými zdrojmi úplne negatívne skúsenosti. Skúsenosti s príjmami z vlastnej činnosti hodnotí neutrálne 47,9% organizácií pôsobiacich v oblasti športu. Detailnejšie zobrazuje dáta tabuľka 17.

Tabuľka 17
Skúsenosti so získavaním zdrojov

TYP ZDROJOV		Úplne negat.	Skôr negat.	Ani negat., ani pozit.	Skôr pozit.	VEĽMI POZIT.	N
Verejné zdroje zo Slovenska	N	14	31	27	21	3	96
	%	14,6%	32,3%	28,1%	21,9%	3,1%	
Verejné zdroje zahraničné	N	46	4	32	2	0	84
	%	54,8%	4,8%	38,1%	2,4%	0,0%	
Súkromné zdroje zo Slovenska	N	11	28	28	26	2	95
	%	11,6%	29,5%	29,5%	27,4%	2,1%	
Súkromné zdroje zahraničné	N	43	7	29	6	0	85
	%	50,6%	8,2%	34,1%	7,1%	0,0%	
Príjmy z vlastnej činnosti	N	12	7	45	24	6	94
	%	12,8%	7,4%	47,9%	25,5%	6,4%	

VYKONÁVANIE AUDITU V ORGANIZÁCIÁCH PÔSOBIACICH V OBLASTI ŠPORTU

Z 97 organizácií pôsobiacich v oblasti športu, ktoré odpovedali na otázku týkajúcu sa finančného auditu, 75 organizácií audit nevykonáva. 19 organizácií venujúcich sa športu vykonáva audit dobrovoľne. Zo zákona povinný audit vykonávajú 3 organizácie. Táto odpoveď bola významne menej zastúpená ako rovnaká odpoveď v iných sektoroch (AR=-3,4). 103 organizácií neuviedlo žiadnu odpoveď.

Tabuľka 18

Vykonávanie auditu v organizáciách venujúcich sa dobrovoľníctvu

	POČET	% V SEKTORE	ADJUSTED RESIDUAL
Robíme zo zákona povinný audit	3	3,1%	-3,4
Robíme audit dobrovoľne	19	19,6%	1,6
Nerobíme audit	75	77,3%	1,3

N = 97

Diskusia

Zistenia výskumu potvrdzujú dlhodobý trend vnímania športu a pohybových aktivít ako výlučne záležitosť detí a mladých ľudí. Toto vnímanie ide ruka v ruku s podporou zdravého telesného a sociálneho vývoja mládeže a aktívny oddych mladšej (už ekonomicky aktívnej) generácie, navyše je to predstava reprodukovaná naprieč generáciami. Pri vyhodnocovaní dotazníku od Rady mládeže Slovenska boli MNO zoradené podľa miery užitočnosti, a MNO, ktoré “pomáhajú pri riešení zdravia” boli hodnotené mladými ľuďmi ako veľmi dôležité a MNO, ktoré “organizujú mimoškolské aktivity” a “podporujú športové a rekreačné aktivity” boli vnímané ako dôležité. Zároveň zo skúmaných organizácií pôsobiacich v oblasti športu viac ako 75% uviedlo, že ich primárnou cieľovou skupinou sú deti (7-15 rokov) a mládež (16-30 rokov). **Ako problematické je možno vnímať, že aktívne športovanie a participácia v športových MNO sa nepodporuje u starších generácií, u ktorých zdravotné, sociálne ale aj ekonomické hľadisko je rovnako podstatné ako u mladších ročníkov. Pre porovnanie iba 27,2% skúmaných organizácií pôsobiacich v oblasti športu uviedlo svoju cieľovú skupinu nad 51 rokov.** Je to dané aj špecifickou výskumnou vzorkou, ktorú tvorili najmä kluby súťažných športov. Napriek tomu, naprieč ostatnými sektormi bola veková skupina nad 51 rokov zastúpená v aktivitách skúmaných organizácií významne menej (AR je dokonca až -6). **Pre zdravý rozvoj spoločnosti je potrebné do organizovaných aktivít zapojiť ľudí naprieč generáciami. V tomto ohľade športový sektor bohužiaľ výrazne stráca.**

Pri analýze výsledkov dotazníka sme sa zamerali najmä na témy, ktoré považujú samotné športové organizácie za relevantné. Išlo o konkrétne o vnímané prekážky vo fungovaní, manažmente, ale aj otázky personálneho zabezpečenia organizácií, ktoré ako sme zistili sa vo veľkej miere spoliehajú na prácu neplatených dobrovoľníkov.

Otázka 1: Aké sú prekážky pre prácu športových organizácií?

Z výskumu a tiež výstupov focusových skupín vyplynulo, že MNO v oblasti športu najvýznamnejšie pociťujú prekážky v nedostatku financií (priemer = 4,22), v nedostatku materiálno-technického zabezpečenia (3,57), času venovanému aktivitám v organizácií popri svojom hlavnom zamestnaní (3,82) a nedostatku ľudí v organizácií (3,45). Prekážky vnímajú aj v administratívnej záťaži (3,4) a legislatíve (3,17). **Na základe týchto výstupov z výskumu a prieskumu z focusových skupín je potrebné diskutovať ako zlepšiť podmienky pre činnosť MVO v oblasti športu a aké opatrenia by mali byť prijaté zo strany štátu, verejnej správy, či samotných športových organizácií.**

Otázka 2: Ako zlepšiť manažment športových organizácií?

Z výskumu tiež vyplynulo, že v manažmente organizácií majú hlavné slovo lídri organizácie. Je to na jednej strane dobre, že máme dobrých lídrov na čele športových organizácií, na druhej strane nie je správne, aby kolektívne orgány - napr. výkonný výbor, predsedníctvo, atď. nemalo vplyv na činnosť organizácie. Aj zo skúseností zo športového hnutia je potrebné konštatovať, že viaceré kolektívne orgány sú zastúpené

nedostatočne pripravenými odborníkmi a zároveň nemajú dostatok odvahy, aby presadzovali svoje predstavy o smerovaní organizácie. **Čo sa s týmto dá robiť do budúcnosti? Nie je napríklad potrebné pripraviť nový program vzdelávania pre lepšie manažovanie športových organizácií? Potrebné je tiež pritiahnúť mladých zameraných ľudí do manažmentu športových organizácií a vytvárať vhodné podmienky, aby mali samotní členovia chuť vykonávať činnosť pre ich športový klub, športový zväz, či celkovo rozvoj samotného športu.**

Otázka 3: Je dostatok dobrovoľníkov v športe a vie ich športová obec využiť?

Z výskumu jednoznačne vyplynulo, že športové organizácie pociťujú nedostatok dobrovoľníkov v športe, že absentuje v oblasti športu pripravený **“Dobrovoľnícky program”** a že športové organizácie by vedeli využiť aj viac pripravených dobrovoľníkov. Zároveň, podľa dostupných údajov, ľudia pracujúci bez nároku na finančnú odmenu tvoria v športe takmer dve tretiny (65%) pracujúcich. Predpokladáme teda u nich dôležitý osobný faktor nadšenia a práce pre “dobrú vec”. Navyše, väčšina dobrovoľníkov sa zapája do práce nepravidelne, čo môže súvisieť s pomocou dobrovoľníkov pri organizácii väčších športových podujatí. **Zodpovedné orgány a inštitúcie by mali dostať na základe odporúčaní z tohto výskumu podnet na prípravu takéhoto programu, napr. Národné športové centrum v spolupráci so Slovenským olympijským a športovým výborom by mohlo tento program pripraviť a aj realizovať. Finančné prostriedky na realizáciu programu by mal poskytnúť štát, v záujme dobrej správy v športe a rozvoja občianskej spoločnosti.**

Návrhy na ďalšie skúmanie: čo je príčinou, že odpovede športových subjektov sa v niektorých aspektoch významne líšia od iných sektorov? (napr. prvky manažmentu sa využívajú významne menej, ale pociťujú všetky uvedené dotazníkové prekážky významne viac ako iné sektory = výrazný nedostatok financií, materiálno-technického zabezpečenia, času venovanému aktivitám v organizácii popri svojom hlavnom zamestnaní, nedostatku ľudí v organizácii, v administratívnej záťaži, legislatíve, v konfliktoch vo vnútri organizácie a vo vysokej fluktuácii pracovníkov). Možno tieto významné odchýlky od iných sektorov sú príčinou toho, že športový sektor je jednoducho iný, a jeho nepochopenie spôsobí, že plošné (obvyklé) nástroje, uplatňované na celú spoločnosť, nemusia fungovať práve pre jeho špecifickosť.

Významne viac oproti iným sektorom sú zároveň organizácie v sektore športu zamerané na svojich členov a na ich vzájomnú prospešnosť ako na verejnú prospešnosť v prospech iných (tabuľka 6), s čím plynie potreba ďalšieho skúmania, ako tieto dva modelové (v bežnom živote zmiešané hybridy) typy organizácií v sektore športu identifikovať, od seba odlíšiť a ako nastaviť merateľné ukazovatele ich výstupov aj vzhľadom na prípadné uvažovanie o odlišnom type pomoci a podpory pre takéto ich z povahy vecí odlišné činnosti.

ODPORÚČANIA

Medzi odporúčania pre najbližšie obdobie v oblasti športu patrí určite prijatie koncepcií a následných stratégií a ich implementácií do praxe, nielen smerom k vrcholovému športu, ale aj športovaniu obyvateľstva všeobecne, pričom treba verejnosť nasmerovať k zdravému životnému štýlu. S tým súvisí aj stratégia rozvoja športovej infraštruktúry, ako miesta, kde sa šport vykonáva a kde sa stretáva samotná komunita. Takisto je potrebné popracovať na transparentnosti jednotlivých finančných tokov, ktoré idú do športu. Absentuje tiež určitý motivačný systém, v ktorom by na slovenský šport okrem zdrojov zo štátneho rozpočtu prispieval vo zvýšenej miere súkromný sektor. Športový sektor nie je vnímaný a často sa nevníma ani sám seba neprezentuje ako súčasť občianskej spoločnosti, preto je potrebné popracovať na propagácii športu ako istého druhu občianskej angažovanosti. Športové hnutie by tiež malo byť podstatnejšie zapájané do participatívnej tvorby verejných politík, ktoré sa ho podstatne dotýkajú.

Konkretizovanie odporúčaní:

1. Koncepcie a stratégie v športe:

- a. navrhujeme na základe vyhodnotenia plnenia Koncepcie štátnej politiky v oblasti športu - Slovenský šport 2020 i na ňu nadväzujúcej Koncepcie práce so športovo talentovanou mládežou na roky 2015-2020, ktoré sa na konci roku 2020 stali neaktuálnymi, po vyhodnotení oboch pripraviť participatívny spôsobom nové koncepcie, z nich plynúce stratégie a ich implementáciu do praxe;
- b. navrhujeme vytvoriť databázu/register športovej infraštruktúry ako podklad pre dlhodobú stratégiu jej rozvoja a udržateľnosti v rozsahu, ktorý umožňuje vykonávať rozhodnutia v súlade so strategickými cieľmi pre jej udržateľný rozvoj a prevádzku (napr. znižovanie energetickej náročnosti, zabezpečenie finančnej, personálnej a inštitucionálnej udržateľnosti a pod.) za spolupráce verejného i súkromného sektoru;
- c. navrhujeme pri jednorázových rozhodnutiach týkajúcich sa strategických rozhodnutí štátu v športe vrátane robustných výdavkov štátu ich urobiť až po verejnej diskusii o všetkých možnostiach s podrobným opisom pre a proti a výpočtom prínosov a nákladov aspoň najdôležitejších alternatív.

2. Legislatívne opatrenia v športe:

- a. navrhujeme zjednodušiť súčasnú legislatívu v oblasti športu – najmä upraviť Zákon o športe s cieľom odstrániť jeho negatívne dopady, nejednoznačnosť a administratívnu záťaž.

3. Transparentné financovanie športu:

- a. navrhujeme implementovať projekt "Hodnota za peniaze" i do financovania športu v SR chápajúc pritom jeho špecifickosť, ktorý nezoberie politikom možnosť rozhodnúť sa v súlade so svojou víziou a programom, ale umožní im lepšie rozhodovať v prospech celej spoločnosti, keď majú uprednostniť verejný záujem pre úzkymi záujmami lobistov akéhokoľvek typu;
- b. navrhujeme vytvoriť a zaviesť jednoduchšie a prehľadné financovanie športových organizácií prostredníctvom športových poukazov, vrátane športu zdravotne znevýhodnených občanov;
- c. navrhujeme vytvoriť a zaviesť jasné pravidlá systémového spolufinancovania významných medzinárodných športových súťaží organizovaných v SR;
- d. navrhujeme vo väčšej miere čerpanie prostriedkov EÚ a iných medzinárodných zdrojov na šport;
- e. navrhujeme vytvoriť a zaviesť motivačný systém, v ktorom bude na slovenský šport okrem zdrojov zo štátneho rozpočtu prispievať vo zvýšenej miere aj súkromný sektor. Takéto motivačné opatrenia by mali priniesť nové zdroje financovania športu prostredníctvom aktivovania súkromných zdrojov.

4. Propagácia športu, vzdelávanie v športe a práca s ľudskými zdrojmi:

- a. navrhujeme propagovať pozitívne účinky pravidelného športovania na zdravie, šťastie a kvalitu života obyvateľov;
- b. navrhujeme podporiť výchovu a vzdelávací proces prostredníctvom športu a vzájomné prepojenie športu, výchovy a vzdelávania, nakoľko šport ako ich súčasť môže slúžiť ako významný nástroj na výchovu a vzdelávanie detí a mládeže;
- c. navrhujeme vytvoriť podporný systém výchovy a vzdelávania športových odborníkov a učiteľov telesnej a športovej výchovy, zvyšovanie ich kvalifikácie vrátane systému celoživotného vzdelávania za účelom zvýšenia úrovne výchovy a vzdelávania v športe.

5. Digitalizácia verejnej správy v športe:

a. navrhujeme vytvoriť a implementovať tzv. športový satelitný účet podľa jednotnej EÚ metodiky ako už urobili i viaceré krajiny EÚ (Rakúsko, Poľsko, Veľká Británia atď.) v spolupráci so Štatistickým úradom SR a Fondom na podporu športu ako novou verejnoprávnou inštitúciou a využiť v tomto procese znalosť a skúsenosti so zavádzaním Satelitného účtu mimovládnych neziskových organizácií;

b. navrhujeme aktualizovať databázu ISŠ o register verejných financií v športe, register športovej infraštruktúry, a iné, ďalej dopracovať služby, ktoré umožnia povinným osobám (športovým subjektom) vykonávať informačné povinnosti a iné úkony elektronicky bez potreby fyzického kontaktu s orgánom verejnej moci a bez potreby vykonávania úkonov v listinnej podobe (o. i. zabezpečiť plnú integráciu na ostatné informačné systémy verejnej správy).

6. Participácia športového hnutia na tvorbe verejných politík:

a. navrhujeme vytvoriť Radu Vlády SR pre šport na čele s príslušným ústredným orgánom štátnej správy (štátnym tajomníkom pre šport) s cieľom zvýšiť participáciu dotknutých aktérov z radov verejného sektora (splnomocnenec vlády SR pre šport, Fond na podporu športu, Antidopingová agentúra SR, rezortné športové strediská atď.), samospráv a športového sektora (SOŠV a iných národných športových organizácií, národných športových zväzov a zástupcov klubov, športových odborníkov, športovcov atď.) na tvorbe verejných politík;

b. navrhujeme doplnenie zástupcu Slovenského olympijského a športového výboru a iných zástupcov športových organizácií do Rady vlády SR pre mimovládne a neziskové organizácie.

ROZHOVOR S...

VLADIMÍROM BALUŠKOM

RIADITEĽOM NÁRODNÉHO ŠPORTOVÉHO CENTRA

V decembri minulého roka došlo k výmene na poste riaditeľa Národného športového centra (NŠC), jedného z troch rezortných centier vrcholového športu, ktoré je priamo riadenou organizáciou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR. Na uvoľnenú stoličku si zasadol človek, ktorého športové hnutie pozná predovšetkým z prostredia ľadového hokeja. Nejde však ani o bývalého hokejového reprezentanta či trénera, ale o nášho asi najúspešnejšieho rozhodcu, ktorému sa okrem ligových zápasov podarilo rozhodovať aj na majstrovstvách sveta či v ruskej KHL. Vladimír Baluška prišiel do NŠC po dvadsaťročnom pôsobení na Slovenskom zväze ľadového hokeja ako bývalý riaditeľ ekonomického oddelenia. Nedávno ubehlo sto dní, ktoré strávil vo svojej novej funkcii. Pri tejto príležitosti nám odpovedal na niekoľko otázok týkajúcich sa jeho funkcionárskeho i rozhodcovského života.

Na úvod vám položíme asi očakávanú otázku, a to, čo vás viedlo k rozhodnutiu uchádzať sa o post riaditeľa NŠC?

Považujem to za novú výzvu odovzdať svoje skúsenosti zo športu, administratívy či legislatívy do športovej inštitúcie, ktorá nie je zameraná len na vrcholový či výkonnostný šport.

Ako zatiaľ vnímate fungovanie organizácie, ktorá je najmladším z rezortných centier, keď vznikla v roku 2004 zlúčením bývalého Centra akademického športu a Národného inštitútu športu? Siahli ste si už za tých niekoľko mesiacov vo funkcii vytvoriť obraz a víziu, akým smerom by sa NŠC malo uberať?

Mojím cieľom je celospoločensky zvýšiť povedomie o Národnom športovom centre, byť bližšie k športovcom NŠC, zlepšiť starostlivosť o nich, ale zároveň v čo najširšom spektre využiť okruhy,

ktoré patria pod NŠC, a to športovú diagnostiku, vzdelávanie či školský šport.

V nie tak dávnej minulosti rezonovali v slovenskom športovom hnutí názory o vzniku jedného centra vrcholového športu, ktoré by nahradilo súčasné tri, ktoré fungujú pod ministerstvami školstva, vnútra a obrany. Aký je váš pohľad na tieto názory?

Zatiaľ ešte nemám dostatočný obraz o pôsobení rezortných stredísk, ale za pomerne krátke obdobie to vnímam tak, že vzájomným pomáháním si troch rezortných stredísk môžeme byť veľkým prínosom pre športovcov pri dosahovaní ich športových cieľov.

V porovnaní s ostatnými dvoma rezortnými centrami je špecifikom NŠC jeho zameranie na podporu športovcov v juniorských a mládežníckych kategóriách. Táto zmena nastala pred niekoľkými rokmi. Ako

vnímate toto rozhodnutie a považujete tento krok za zmysluplný?

Áno, som plne stotožnený, aby NŠC podporovala, pripravovala a starala sa o mladých športovcov, zároveň s poukázaním pre nich o dôležitosti vzdelávania. Prechod športovca medzi vekom juniora a seniora býva náročný a za rok či dva s podporou NŠC môže byť podpora tak účinná, že sa športovec plnohodnotne zaradí k stabilným kvalitným seniorským výkonom.

NŠC už od svojho vzniku sídli v bratislavskej športovej hale Mladost' na Trnavskej ulici. Medzičasom je pred dokončením rekonštrukcia Domu športu, kde by podľa pôvodných plánov malo aj NŠC nájsť svoj nový domov. Je tento presun reálny a ak áno, kedy by sa mohol realizovať a čo očakávate od svojho nového

pôsobiska?

Je dôležité, že podpora presťahovania sa je aj od pána štátneho tajomníka Ivana Husára, s ktorým za NŠC máme veľmi dobrú spoluprácu. Je potrebné, ak chceme aby NŠC bolo lepšie vnímané, byť bližšie k športovým zväzom, športovcom či športovým odborníkom a Dom športu považujem za priestor, ktorý by to mohol poskytnúť. V súčasnosti sme sa zamerali na to, aby sme s majiteľom Domu športu nastavili možnosti vzájomnej spolupráce a všetky administratívne úkony s tým súvisiace.

Súčasná pandemická situácia zasiahla výrazným spôsobom do chodu športových organizácií. Ako je na tom NŠC? Darí sa vám pri týchto pretrvávajúcich obmedzeniach plniť vaše úlohy?

Situácia nás obmedzuje, ale oddelenie diagnostiky

Vľavo nový riaditeľ NŠC V. Baluška počas marcového Live streamu diskusie na tému Post COVID-19 príznaky u športovcov.

ide vo veľmi dobrom pracovnom režime, oblasť vzdelávania nastavujeme tak, aby sme zaviedli pravidelný cyklus vzdelávania či iných aktivít spadajúcich pod túto oblasť, ako sú online webináre, podcasty atď. Pracujeme na obnove webovej stránky. Limitovaní sme v oblasti školského športu a testovania pohybových predpokladov žiakov, nakoľko výučba žiakov a študentov je v obmedzenom režime.

Slovenský olympijský a športový výbor pred časom inicioval proces analýzy súčasného stavu slovenského športu v snahe pripraviť pôdu pre vypracovanie stratégie rozvoja športu u nás do roku 2030. Aký je váš pohľad na túto oblasť a na čo by sa mala podľa vás takáto stratégia zamerať?

SOŠV dobre uchopil túto problematiku širokým spektrom otázok a okruhov. Je dôležité, aby sme mali športovcov, vytvorili im konkurenčné prostredie a podmienky, aby sa šport mohol rozvíjať. Je to vážna oblasť aj pre spoločnosť smerom k zdraviu populácie do ďalšieho obdobia.

Prejdime teraz aj do vášho hokejového života. Ako ste sa k tomuto športu dostali a čo vás viedlo k rozhodnutiu obliecť si pruhovaný dres?

V letnom období som sa venoval veslovaniu, v zimnom som využíval možnosť venovať sa zimným športom. Hokejista už zo mňa byť nemohol, ale bol som plne presvedčený, že chcem pôsobiť ako rozhodca. Bola to veľmi vhodná forma športovej činnosti a prípravy počas zimy.

Počas svojej rozhodcovskej kariéry ste pískali zápasy na domácej i medzinárodnej scéne. Každý zápas je samozrejme iný. Napriek tomu, nájdete sa medzi nimi také, ktoré vám utkveli v pamäti niečím výnimočným či nezabudnuteľným?

Je to prvý extraligový zápas, rôzne medzinárodné zápasy a vrchol v podobe finále majstrovstiev sveta. K nezabudnuteľným patrí aj camp NHL rozhodcov, ktorého som sa zúčastnil a dal mi obrovský rozhľad o činnosti celkového vnímania rozhodcovskej činnosti. Pôsobenie v ruskej KHL mi umožnilo vo veľkej miere napredovať v kariére rozhodcu. Vďačný som za to, že mi Slovensko dalo šancu a teraz ku koncu svojej činnosti rád odovzdám do rozhodcovskej kabíny a zápasov mladším kolegom to, čo by ich mohlo posunúť ďalej v ich rozhodcovskej kariére.

Ako hokejového rozhodcu vás stále vídame aj na ligových klziskách. Ako často sa zvládnete tejto činnosti venovať? Vyžaduje si to od vás stále aj poctivú prípravu, alebo to už beriete skôr ako hobby a spôsob ako si udržiavať kondíciu?

Je to o nastavení si priorit a u mňa je to rodina, práca a šport. Čas si za tie roky viem nastaviť tak, aby som všetko stíhal. Vďaka podpore mojej rodiny je to možné a som rád, že žijem plnohodnotné dni a nepoznám pocit ničnerobenia či nudenia sa. Šport mi prináša mnohé krásne zážitky, krásne priateľstvá, úžasné chvíle a to si nemôžete len tak kúpiť.

CHLADIACI SYSTÉM NA BÁZE CO₂ – UDRŽATEĽNÁ BUDÚCNOSŤ NIELEN HOKEJOVÝCH HÁL

IGOR KOVÁČ

V júni 2019 uverejnil Medzinárodný olympijský výbor (MOV) tlačovú správu, v ktorej oznámil rozhodnutie čínskych organizátorov ZOH 2022 v Pekingu inštalovať na niekoľkých športoviskách chladiaci systém fungujúci na báze CO₂. Rýchlokorčuliarsky ovál, aréna pre krasokorčuľovanie a šortrek a niekoľko tréningových hál sú prvými v celej Číne, ktoré budú vyrábať ľad týmto spôsobom.

MOV uvádza, že tento spôsob výroby ľadu dokáže prispieť k redukcii uhlíkových emisií, ktoré za jeden rok vyprodukuje 3900 áut. Inými slovami výroba ľadu v týchto športoviskách dokáže za rok znížiť emisie uhlíka o 26 miliónov kilogramov. Podľa vyjadrenia MOV podobná ročná redukcia emisií sa dá dosiahnuť výsadbou 1,2 milióna stromov.

DLHÁ CESTA K EKOLOGICKÉMU CHLADENIU

Aj keď sa systém chladenia na báze CO₂ zdá byť revolučným, jeho história siaha až na začiatok 20. storočia, kedy sa vyvíjal spoločne s ostatnými spôsobmi chladenia a výroby ľadu. Na jeho vývoj sa však paradoxne zanevrelo a namiesto

toho sa uprednostnili iné systémy fungujúce na báze toxickjších a nebezpečnejších chladiacich zmesí.

Ide predovšetkým o systémy chladenia na báze chlor-fluorovaných uhľovodíkov (CFC) a hydrochlor-fluorovaných uhľovodíkov (HCFC), ktoré sa stali veľmi populárnymi a bežne sa používali v chladničkách a mrazničkách. Ich najznámejšou podskupinou sú tzv. freóny. V 80. rokoch 20. storočia sa však zistilo, že sú hlavnou príčinou vzniku

ozónových dier. K ich vysokému potenciálu poškodzovania ozónovej vrstvy (ODP) sa pridáva aj vysoký potenciál globálneho otepľovania (GWP), ktorý sa u týchto chladív pohybuje rádovo v tisíckach, t.z. že ich GWP je niekoľko tisícnásobne vyšší ako v prípade CO₂.

Práve z týchto dôvodov došlo postupne k ich zákazu a nahradzovaniu inými, menej nebezpečnými látkami. Najskôr sa používali hydro-fluoro uhlíkovodíky (HFC), ktoré však boli v roku 2016 v rámci Kigalského dodatku k Montrealskému protokolu o látkach, ktoré poškadzujú ozónovú vrstvu tiež vyradené z používania, keďže napriek nulovému ODP mali mimoriadne vysoký GWP (14 800). Ich používanie je tak postupne nahradzované prírodnými chladivami na báze hydrouhlíkovodíkov (napr. etán, propán, etylén, propylén, izobután a pod.), ktoré majú nulový ODP a neporovnateľne nižší GWP (napr. 6 v prípade etánu).

POPULÁRNY AMONIAK

Ako účinný a spoľahlivý spôsob chladenia sa ukázal systém využívajúci amoniak (chladivo R717), ktorý patrí tiež k prírodným chladivám a má dokonca nulový ODP aj GWP. Amoniak sa začal vo veľkom používať predovšetkým v priemyselných chladiacich systémoch, vrátane hokejových hál. Pri výrobe ľadu na športoviskách je jeho používanie dominantné až dodnes. Okrem vysokej účinnosti v širokom

teplotnom spektre je jeho výhodou nízka cena.

Amoniak má však zásadnú nevýhodu vo svojej toxicite, zápachu a určitej miere horľavosti. Je ľahší ako vzduch a pri jeho vdychovaní poškodzuje sliznicu (preto sa nepoužíva v chladničkách a mrazničkách). Jeho aplikácia tak musí podliehať prísny reguláciám a bezpečnostným kontrolám, obzvlášť pri jeho používaní v husto obývaných oblastiach, čo do určitej miery sťažuje prevádzku systémov využívajúcich amoniak.

Práve z týchto dôvodov sa hľadali spôsoby chladenia, ktoré by dokázali vykazovať rovnaké ekologicky priaznivé parametre a zároveň umožňovali ich bezpečné použitie a prevádzku.

NA SCÉNU SA DOSTAL OXID UHLIČITÝ

K slovu sa tak postupne dostal opomínaný oxid uhličitý (CO₂), ktorý má podobne ako amoniak nulový potenciál poškodzovania ozónovej vrstvy. Ako jedno z mála chladív má aj ultranízky potenciál globálneho otepľovania (GWP rovný 1), vďaka čomu sa stal akceptovanou novou alternatívou. V porovnaní s amoniakom navyše nie je toxický ani horľavý a vykazuje minimálne riziko úniku. Pri použití s väčšinou materiálov tiež nespôsobuje koróziu.

V porovnaní s amoniakom pracujú chladiace systémy

na báze CO₂ (chladiivo R744) pri podstatne vyšších tlakoch, čo si vyžaduje príslušné technické vybavenie a zaškolený personál. Ich prvé verzie tiež neboli tak efektívne pri vyšších teplotách okolitého prostredia. Tento nedostatok by však už mal byť odstránený a jeho najnovšie verzie vykazujú porovnateľnú mieru spoľahlivosti.

PREČO HOKEJOVÉ HALY POSTUPNE INKLINUJÚ K R744?

Chladiace systémy využívajúce amoniak a CO₂ sú tak v mnohých ohľadoch porovnateľné. Zásadný argument, prečo prevádzkovatelia hokejových hál postupne inklinujú k chladiivo R744, je však energetická efektivita, ktorú je možné dosiahnuť pri celkovej prevádzke zimného štadióna.

Podľa magazínu Machine Design (pozri tu <https://www.machinedesign.com/mechanical-motion-systems/article/21835854/why-ice-rinks-choose-carbon-dioxide-for-climate-control>) spotrebuje priemerná hokejová hala vo Švédsku 1 milión kWh elektrickej energie a tepla za rok, z čoho 40 % spotrebuje práve chladiaci systém. Pre porovnanie jedna chladnička spotrebuje za rok 9596 kWh energie. Za predpokladu,

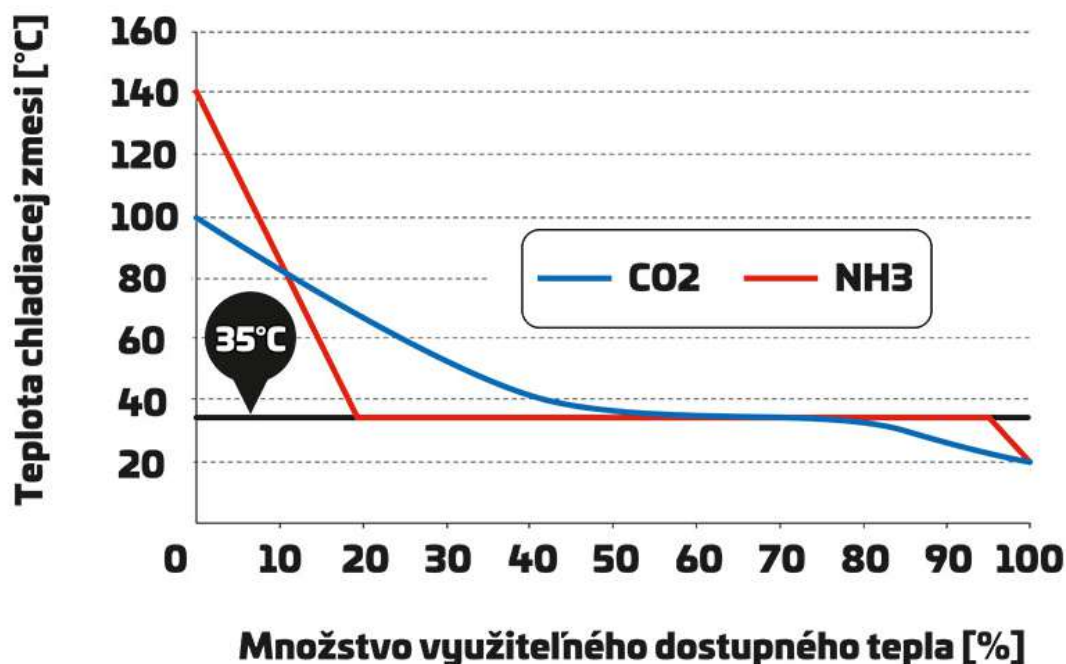
že by bola v prevádzke 24 hodín denne, 7 dní v týždni, bolo by potrebných 42 chladničiek, aby sa vyrovnali chladiacemu systému na zimnom štadióne.

Jeden zo zimných štadiónov vo Švédsku nainštaloval chladiaci systém fungujúci na 100 % s využitím CO₂. Vďaka spätnému využitiu odpadového tepla, ktoré systém produkuje, sa však prevádzkovateľom podarilo zredukovať spotrebu energie o 50 % až 60 %.

Magazín porovnáva systémy na báze amoniaku a CO₂ z hľadiska odpadového tepla, ktoré dokážu uvoľňovať. Porovnanie prebiehalo pri kondenzačnej teplote 35 °C pre amoniak a tlaku 80 barov alebo 1160 psi pre CO₂.

Graf ukazuje, že chladiaci systém na báze CO₂ je lepšou alternatívou pre zimné štadióny z hľadiska spätného využitia tepla, keďže je z neho k dispozícii oveľa viac tepla pri vyšších teplotách. Napríklad pri teplote 35 °C sa dá zo systému na báze amoniaku spätne spotrebovať iba 20 % tepla. V prípade systému na báze CO₂ je však možné pri rovnakej teplote spätne využiť až 60 % tepla.

Porovnanie dostupného množstva tepla medzi chladiacim systémom na báze CO₂ a NH₃

Tieto argumenty potvrdzuje aj štúdia Jörgena Rogstama z Kráľovského technologického inštitútu v Štokholme. Podľa nej je priamy CO2 systém chladenia najefektívnejší s najnižšou spotrebou energie. V porovnaní s inými systémami má tiež vyšší potenciál úspory energie vďaka spätnému využitiu odpadového tepla (pozri https://www.researchgate.net/publication/287392551_Carbon_dioxide_in_ice_rink_refrigeration).

PRIEKOPNÍKOM JE KANADA

K podobným zisteniam dospeli aj v Kanade, kde bol nainštalovaný vôbec prvý 100 % CO2 chladiaci systém v hokejovej hale na svete (Marcel Dutil Arena v Quebecu). V roku 2012 bola vykonaná rozsiahla porovnávacia štúdia chladiacich systémov v hokejových halách v Quebecu. V rámci štúdie sa porovnávalo 12 typických chladiacich systémov, ktoré sú dostupné na trhu, pričom sa zistilo, že práve systém na báze CO2 (chladiiva R744) je energeticky najefektívnejší.

V roku 2015 bola v Quebecu zrealizovaná aj rekonštrukcia haly Dollard-des-Ormeaux Civic Center. Jej prevádzka tiež poukázala na výhody systému CO2 v porovnaní s amoniakom. Vzhľadom

na to, že CO2 systém funguje pri vysokých tlakoch a tým aj teplotách, je možné odpadové teplo späť využiť vo vysokoteplotnom vodnom okruhu (71 °C až 82 °C). CO2 môže tiež cirkulovať priamo v budove, na rozdiel od amoniaku, ktorý je príliš toxický. Vysoký prevádzkový tlak CO2 systému tiež znamená, že sa dokáže ľahko distribuovať.

Všetky tieto parametre umožnili spätné využitie zvyškového tepla na vykurovanie tribún, šatní hráčov, priestorov korčuľarských hál a plavárne i ohrev teplej

Komplex Dollard - des Ormeaux v Quebecu

Tampere aréna vo výstavbe

vody v celej budove, vrátane bazéna.

HOKEJOVÉ MS 2022 NA „ZELENOM“ LADE

V roku 2022 bude hositeľom hokejových MS fínske mesto Tampere, kde sa buduje nová aréna pre 15-tisíc divákov. Organizátori uvádzajú, že pôjde o historicky prvé dejisko šampionátu s udržateľným certifikátom. K tomuto atribútu prispelo aj použitie chladiaceho systému na báze CO₂, ktorý by mal prispieť k ekologickej a energeticky efektívnej prevádzke haly.

O jeho inštaláciu sa postarala fínska spoločnosť Suomen Tekojää Oy, ktorá má bohaté skúsenosti s chladiacimi systémami. Celkovo ich inštalovala viac ako 700 (z toho sú desiatky CO₂ technológií) po celej Škandinávii, Európe ale tiež v Rusku. Jednu z technológií inštalovala aj vo Wukesong aréne v Pekingu, ktorá má byť dejiskom hokejového turnaja počas ZOH 2022.

Vďaka spolupráci Slovenského olympijského a športového výboru s fínskym NOV sa nám podarilo skontaktovať so zástupcom tejto spoločnosti Timom Mansikkaviitom. Ako nám vysvetlil, v prípade CO₂ chladiacich systémov je potrebné rozlišovať dva typy – priamy a nepriamy.

Priamy systém distribuuje vysokotlakovú CO₂ kvapalinu priamo do chladiaceho potrubia na ľadovej ploche. Nepriamy systém využíva CO₂ iba na výrobu chladu, ale na jeho distribúciu do chladiaceho potrubia sa používa iná zmes, väčšinou v podobe glykolu alebo soľného roztoku.

Na základe ich skúseností je priamy systém o niečo efektívnejší, ale tiež drahší. Nepriamy systém sa dobre hodí aj na renovácie zimných štadiónov, keďže môže využiť už nainštalované chladiace potrubie na hracej ploche. Tým sa dokáže znížiť aj výsledná cena jeho inštalácie.

Náklady na inštaláciu priameho CO₂ chladiaceho systému sa pohybujú na úrovni 380.000 eur (290.000 eur za chladiacu jednotku a 90.000 eur za inštaláciu nového medeného chladiaceho potrubia na ľadovej ploche). Cena nepriameho systému je 275.000 eur (220.000 eur chladiaca jednotka a 55.000 eur inštalácia nového plastového chladiaceho potrubia na ľadovej ploche).

T. Mansikkaviito potvrdil, že moderné, riadne nainštalované CO₂ systémy už dokážu dobre fungovať aj v teplých klimatických podmienkach a ich efektívnosť je porovnateľná so systémami na báze amoniaku. Zároveň potvrdil jeho vynikajúce vlastnosti

z hľadiska spätného využitia odpadového tepla. V prípade prechodu zo starého systému chladenia na CO2 systém vyžaduje technológia priameho systému rovnaké množstvo priestoru, takže je relatívne ľahko vymeniteľná. Priestorové požiadavky nepriameho CO2 systému sú dokonca o polovicu menšie.

ZIMNÉ ŠTADIÓNY MÔŽU PRISPIEŤ K NAPLNENIU UHLÍKOVO NEUTRÁLNYCH CIEĽOV EÚ

Európska únia (EÚ) na sklonku minulého roka schválila záväzok znížiť svoje uhlíkové emisie do roku 2030 o 55 % (v porovnaní s rokom 1990). Tento zámer je ešte prísnejší a ambicióznejší, ako pôvodne zvažované 40-percentné zníženie emisií. V roku 2050 chce pritom EÚ dosiahnuť úplnú uhlíkovú neutralitu a urobiť tak z Európy prvý kontinent sveta, ktorý bude fungovať na tejto báze. Naplnenie tohto záväzku si pochopiteľne vyžaduje realizáciu celého radu opatrení naprieč všetkými sektormi hospodárstva. Ekologická a energeticky efektívna výstavba a prevádzka budov zohráva v tejto súvislosti tiež svoju dôležitú úlohu.

To sa týka aj športovísk, medzi ktorými práve zimné štadióny majú k dispozícii technológiu, ktorou sa k týmto uhlíkovo neutrálnym cieľom EÚ môžu pomôcť priblížiť.

Pochopiteľne táto výzva stojí aj pred sektorom športu na Slovensku. V prípade, že by sa zimné štadióny u nás podarilo budovať a modernizovať s chladiacimi systémami na báze CO2, vrátane spätného využitia odpadového tepla, znamenalo by to nezanedbateľný príspevok slovenského športu k dekarbonizácii.

Príležitosťou na otestovanie tejto technológie u nás môže byť projekt športového centra v bratislavskom Ružinov, ktoré má vzniknúť rekonštrukciou zimného štadióna V. Dzurilla. Jeho súčasťou má byť aj nový 50-metrový bazén, ktorého vykurovanie počíta s využitím odpadového tepla z výroby ľadu. V prípade inštalácie priameho CO2 chladiaceho systému by bolo možné dosiahnuť environmentálne prijateľnú a energeticky efektívnu prevádzku celého objektu.

Na Slovensku máme v súčasnosti iba pár desiatok zimných štadiónov. Ak však vezmeme do úvahy argument MOV z úvodu tohto príspevku, tento relatívne malý počet športovísk by sa pri využití nového systému chladenia dokázal svojím dekarbonizačným potenciálom vyrovnáť vysadeniu desiatok miliónov stromov. Tento argument nepochybne stojí za zváženie a môže byť inšpiráciou pre Fond na podporu športu spolufinancovať takéto projekty a vypísať špeciálnu výzvu práve na tento účel.

Rýchlokorčuliarsky ovál v Pekingu je prvým na svete, ktorý využíva chladiaci systém na báze CO2

ZIMNÉ OLYMPIJSKÉ HRY A UDRŽATEĽNOSŤ

IGOR KOVÁČ

V pozadí očakávaní súvisiacich s preloženými olympijskými hrami v Tokiu sa do pozornosti postupne dostávajú aj zimné olympijské hry (ZOH) v čínskom Pekingu, do ktorých otvorenia zostáva necelý rok. Prekvapivá a nezvyčajná voľba, ku ktorej bol Medzinárodný olympijský výbor (MOV) prakticky prinútený okolnosťami v podobe hromadného exodu viacerých kandidátov, prinášala zo sebou už pred siedmimi rokmi viaceré otázky nad tým, v akej podobe sa sviatok zimných športov v bývalom dejisku letných OH 2008 uskutoční. MOV je aj v prípade ZOH konfrontovaný s rastúcimi nárokmi súvisiacimi s trvalou udržateľnosťou. Práve hry v Pekingu by mali byť doteraz vrcholom toho, čo je možné v rámci organizácie ZOH a udržateľnosti dosiahnuť.

Je potrebné priznať, že vývoj ZOH na ceste udržateľnosti je značne rozporuplný. Najmarkantnejšie sa to prejavuje v prípade dopadov, ktoré ich organizácia zanecháva na životnom prostredí. Veľa otázok v súvislosti so ZOH priniesol aj rastúci počet prípadov problematického využitia infraštruktúry a finančných nákladov. História hier priniesla celý rad príkladov, na ktoré sa v tomto smere zniešla nemalá vlna kritiky. Stačí si spomenúť na ZOH 1968 v Grenobli či ZOH 1992 v Albertville. Znalci olympijskej histórie si tiež pamätajú na americký Denver, ktorý mal byť dejiskom

ZOH v roku 1976, ale kde sa tamojší obyvatelia v referende iba tri roky pred začiatkom hier vyjadrili proti ich organizácii z ekonomických dôvodov aj z obáv z možných dopadov na miestne životné prostredie.

ZOH 1994 – NAJUDRŽATEĽNEJŠIE HRY V HISTÓRII?

V úplne opačnom duchu sa dodnes nesú spomienky na ZOH 1994 v nórskom Lillehammeri, ktoré MOV doteraz prezentuje – podobne aj letné OH 1992 v

Barcelone – ako vzorový príklad organizácie hier. Paradoxne to však ani v jednom z týchto prípadov nebola zásluha MOV či medzinárodných športových federácií, ale skôr odhodlanie a prístup miestnych organizátorov uprednostniť potreby hostiteľského mesta a regiónu pred potrebami olympijských súťaží.

Napriek mimoriadne pozitívnemu imidžu, ktoré si lillehammerská „zimná rozprávka“ získala v očiach MOV a celého sveta, Dag Vidar Hanstad a Jon Helge Lesjø [vo svojej štúdii z roku 2020](#) uvádzajú, že sa skutočnosť nejaví v až tak ružových farbách.

Projekt ZOH v Lillehammeri bol iniciatívou miestnej a regionálnej vlády v snahe ekonomicky pozdvihnúť región vo vnútrozemí Nórska, ktorý zaostával za pobrežnými oblasťami prosperujúcimi s rozvíjajúcej sa ťažby ropy. Projekt však nemal silnú podporu nórskej vlády, ktorá ho v skutočnosti nebrala vôbec vážne, čo ešte umocnila prehra Lillehammeru v súboji o ZOH 1992. Keď však nórske mestečko na prevkapanie všetkých získalo právo organizácie ZOH 1994 na zasadnutí MOV v kórejskom Soule v roku 1988, trvalo dlhé dva roky, kým sa po množstve diskusií dospelo k dohode, v akej podobe vláda hry podporí.

Je potrebné priznať, že rozhodnutie vlády bolo veľmi prevkavivé, keďže sa rozhodla do hier investovať viac, ako bolo potrebné. Najzásadnejším motívom

však bola snaha vyhnúť sa medzinárodnej blamáži, keďže pôvodný projekt bol mimoriadne spartánský. Organizátori napríklad pôvodne vôbec nepočítali s výstavbou lanoviek v Kvitfjelli, dejisku alpských disciplín, ale namiesto toho plánovali pretekárov vyvážať na kopec vrtuľníkmi. Drvivá väčšina športovísk bola v pôvodných plánoch koncentrovaná priamo v Lillehammeri a jeho bezprostrednom okolí, čo so sebou prinášalo vysoké riziko s problematickým poolympijským využitím.

Následkom týchto skutočností vláda investovala do hier namiesto 1,8 miliardy až 7 miliárd nórskeho korún a namiesto koncentrovaného priestorového modelu, ktorý presadzoval Nórsky olympijský výbor, bolo rozhodnuté, že viaceré zo športovísk budú vybudované v mestách v širšom okolí – napr. v Gjøviku a Hamare. Navyše všetky športoviská, ktoré boli plánované ako dočasné, sa rozhodnutím vlády vybudovali ako permanentné a v oveľa vyššom, až ikonickom štandarde. Pri výstavbe sa aplikoval aj ekologický prístup, čo nebola zásluha MOV, ale dôsledok nórskeho prístupu k životnému prostrediu. Doslova symbolmi hier sa stali hokejová hala v Gjøviku vybudovaná do skaly, čím sa podarilo znížiť energetickú náročnosť a prevádzkové náklady o 20 000 dolárov ročne, alebo rýchlokorčuliarsky ovál v Hamare v podobe obrátenej vikingskej lode, na ktorého výstavbu boli použité materiály na báze

Olympijská rýchlokorčuliarska hala v Hamare.

Foto: CC BY-SA 3.0, Guntars Mednis Foto: CC BY-SA 3.0, Guntars Mednis

dreva, ktoré majú podstatne nižšiu uhlíkovú stopu.

Organizátori však boli počas príprav konfrontovaní aj s rastúcimi nárokmi medzinárodných športových federácií – podobne ako organizátori OH 1992 v Barcelone. Autori štúdie spomínajú príklad Medzinárodnej federácie ľadového hokeja (IIHF), ktorá organizátorom hrozila stiahnutím hokejového turnaja z programu hier, ak nezvýšia plánovanú kapacitu športovísk o 50 %. Výsledkom bola nezmyselná výstavba hokejovej haly Haakon v Lillehammeri s kapacitou 11 500 divákov (IIHF po naliehaní MOV urobila „ústupok“ od pôvodne požadovaných 12 000). Organizátori boli dokonca prinútení zaplatiť IIHF aj sumu 1,2 milióna dolárov za to, že hokejový turnaj predĺžili z 12 na 16 dní.

Mesto Lillehammer má však iba o niečo viac ako 20 000 obyvateľov a bolo zrejme, že prevádzka takto dimenzovaného športoviska nie je udržateľná. Miestny hokejový klub hrá svoje zápasy v menšej Kristin Hall, zatiaľ čo veľká hala slúži hlavne pre potreby rekreácie a rôznych halových športov, pre ktoré by stačilo postaviť menšie zariadenia za podstatne menej peňazí.

MOV sa však aj viac ako dve dekády po skončení hier chváli tým, ako sa Lillehammeru darí úspešne využívať olympijské športoviská. Táto skutočnosť

je však zásluhou bezprecedentného rozhodnutia nórskej vlády vyčleniť 400 miliónov nórskeho korún v snahe zabezpečiť pozitívne olympijské dedičstvo a vyhnúť sa tomu, aby Lillehammer zaplavili „biele slony“. Najmä v prípade haly Haakon a bobovej dráhy by bolo nemysliteľné zvládnuť poolympijskú prevádzku bez tejto finančnej pomoci.

Táto finančná pomoc však nie je bezodná a už narazila na svoje dno. V súčasnosti väčšinu finančných záväzkov prevzalo mesto Lillehammer a regionálna vláda. Udržateľnosť ďalšej prevádzky olympijských zariadení je tak otázná. Riešenie sa hľadá v ďalšej olympijskej kandidatúre mesta a regiónu na ZOH 2030 alebo 2034 s víziou, že by nórska vláda pri tejto príležitosti opäť vyčlenila potrebné finančné zdroje.

Jeden zo zástupcov lillehammerského magistrátu sa však v tejto súvislosti nechal počuť, že práve nevyhnutnosť takejto výnimočnej štátnej podpory, akú mesto získalo po ZOH 1994 na zabezpečenie udržateľnej prevádzky športovísk, je sama o sebe dôkazom, že organizovať olympijské hry sa vôbec neoplatí.

UKÁZALO CESTU SALT LAKE CITY?

O štyri roky neskôr sa ZOH uskutočnili v japonskom Nagane, ktoré ani zďaleka nedisponovalo takou

Dejisko ZOH 2002 Salt Lake City

podporou ako nórsky Lillehammer. Výsledkom boli síce vydarené hry, ktoré však zanechali v tristo tisícovom meste predimenzované a prevádzkovo drahé športoviská s problematickým využitím. Podobný osud postihol aj skokanské mostíky a bežecký areál v Hakube, ktoré vykazujú prevádzkové straty ([A. Scheu, H. Preuss, 2017](#)).

Cestu, ako by sa dalo k organizácii ZOH pristupovať, tak ukázalo v roku 2002 americké Salt Lake City, ktoré sa už pred samotnou kandidatúrou mohlo oprieť o rozhodnutie urobiť z mesta a regiónu národné centrum pre zimné športy bez ohľadu na organizáciu ZOH. Tomu zodpovedala aj vládna podpora štátu Utah, ktorá bola následne podporená aj kandidatúrou mesta na ZOH 2002.

Vo výsledku mesto zaznamenalo pozitívnu sídelnú transformáciu v podobe vylepšenej dopravnej infraštruktúry a nárastu hotelových kapacít. Pozitívnym dopadom bol aj nárast ubytovacích kapacít pre študentov v rámci bývalej olympijskej dediny.

Najzásadnejšou zmenou bol však výrazný posun z hľadiska športovej infraštruktúry, ktorej sa podarilo zabezpečiť aj udržateľnú poolympijskú prevádzku. Na rozdiel od Lillehammeru však nie je závislá výlučne na výraznej finančnej podpore vlády, ale na založení nadácie Utah Legacy Foundation, ktorá je financovaná zo ziskov organizačného výboru hier a

z rezervy, ktorá bola na tento účel vopred vyčlenená v jeho rozpočte. Tento premyslený krok umožňuje nadácii starať sa o skokanské mostíky, bobovú dráhu a ďalšie športoviská v Park City, biatlonový a bežecký areál v Soldier Hollow i rýchlokorčuľarský ovál v Kearse. Nadácia zároveň vyvíja špeciálne, finančne dostupné programy na zvýšenie záujmu o šport a pohybové aktivity. V roku 2015 vláda štátu Utah navyše schválila legislatívu, zabezpečujúcu ďalšiu podporu olympijského dedičstva a organizáciu významných podujatí, čím si Salt Lake City dláždí cestu nielen k organizácii svetových pohárov a majstrovstiev sveta, ale aj ďalších ZOH – uvažuje sa o roku 2030 alebo 2034.

ZIMNÝ TURÍN HĽADAL INŠPIRÁCIU V LETNEJ BARCELONE

Z tohto pozitívneho príkladu sa žiaľ nepoučil taliansky Turín, dejisko ZOH 2006, ktorý hľadal inšpiráciu skôr v španielskej Barcelone. Dôsledkom toho bol dvojaký obraz dedičstva hier z hľadiska udržateľnosti.

Mesto Turín zaznamenalo mimoriadne cenenú a pozitívnu transformáciu, práve po vzore metropoly Katalánska s vybudovanou dopravnou a ubytovacou infraštruktúrou, s revitalizáciou brownfieldov a verejných priestorov, s vynovenými múzeami a ďalšími objektami kultúrneho významu i s vybudovaním nových a rekonštrukciou existujúcich športovísk, ktoré

ZOH 2006 prispeli k výstavbe nových i rekonštrukcii existujúcich športovísk v Turíne

úspešne slúžia nielen športovým účelom.

Iný obraz sa však naskytá v lokalitách mimo mesta. Skokanské mostíky v Pragelate a bobová dráha v Cesane sú nevyužívané. Podobne tréningové haly v Pinerole a Torre Pellice sú nedostatočne využité s vysokými prevádzkovými nákladmi. Kontroverzné z hľadiska udržateľnosti sú aj olympijské dediny v Bardonecchii, Sestriere a Pragelate, ktoré sa zmenili na dovolenkové rezorty, ktoré majú negatívny dopad na miestnu ekonomiku kvôli svojej nezvyčajnej veľkosti.

Rozpačité sú aj výsledky programu strategického hodnotenia dopadov na životné prostredie, ktorý na základe schválenej legislatívy musel aplikovať do svojho systému manažmentu organizačný výbor. Neexistujú totiž žiadne dôkazy o tom, že by sa podnikli kroky, aby program našiel dlhodobé uplatnenie aj po skončení hier.

VANCOUVER STANOVIL NOVÝ STANDARD

Pozitívnejší príbeh ponúka dejisko ZOH 2010, kanadské mesto Vancouver, ktoré svojím prístupom k udržateľnosti patrí k tým svetleším

momentom v olympijskej histórii a v podstate stanovilo nový štandard aj vďaka technologickému pokroku, ktorý sa v súvislosti s udržateľnými opatreniami podarilo dosiahnuť.

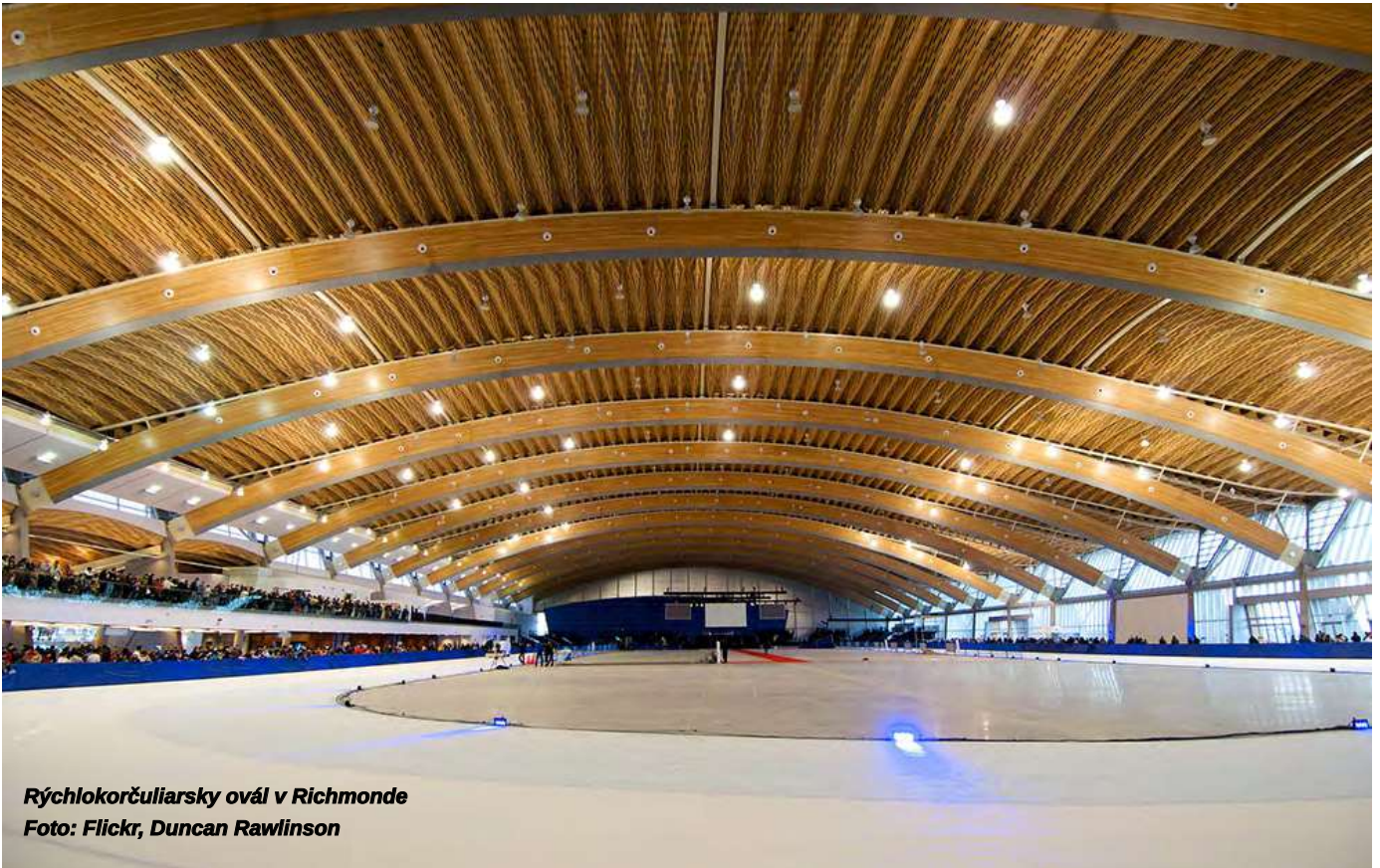
Z environmentálneho hľadiska sa organizátori napríklad zaviazali, že všetky novovybudované budovy budú spĺňať minimálne strieborný štandard certifikačného systému LEED. To sa podarilo dodržať, pričom v prípade komplexu olympijskej dediny sa podarilo získať dokonca zlatý štandard. Aplikovaný systém kúrenia v dedine výrazne znižuje množstvo uhlíkových emisií a vďaka zberu dažďovej vody sa podarilo znížiť spotrebu vody o 50 %.

V rozpore s týmito parametrami však bolo jej problematické financovanie, keď v dôsledku finančnej krízy a po odstúpení súkromného developera od projektu v priebehu výstavby, musel finančne

Olympijská dedina vo Vancouveri má zlatý certifikát LEED

Rýchlokorčuliarsky ovál v Richmonde
Foto: Flickr, Duncan Rawlinson

zasiahnuť magistrát mesta Vancouver, čím sa výrazne zadĺžil.

Z environmentálneho hľadiska sa pozitívne vníma zavedenie vodíkových autobusov a čerpacích staníc vo Whistleri a Victorii. Vo Whistleri vznikla aj nová čerpacia stanica na plyn, ktorá nahradila pôvodne používaný propán, čím sa podarilo zredukovať uhlíkové emisie o 15 %.

Z hľadiska poolympijského využitia športovísk patrí Vancouver tiež k tým úspešnejším. Nová hokejová a curlingová hala si našli veľmi dobré a prevádzkovo udržateľné využitie miestnou univerzitou. Nový rýchlokorčuliarsky ovál v Richmonde je dnes obľúbeným a úspešným komunitným centrom s multifunkčným využitím, aj keď jeho prevádzka musí byť dotovaná.

To sa týka aj bobovej dráhy a skokanských mostíkov a bežeckých tratí vo Whistleri, ktorých prevádzka je tiež dotovaná z verejných zdrojov štátu Britská Kolumbia a zo špeciálneho trustu, ktorý bol na tento účel vytvorený už počas príprav na ZOH 2010. Ročné náklady na prevádzku dráhy dosahujú takmer 2,8

milióna dolárov. Prevádzka olympijského parku so skokanskými mostíkmi a bežeckými traťami stojí niečo viac ako 2 milióny. Tieto zariadenia pritom generujú dohromady príjmy iba na úrovni 1,5 milióna dolárov. Bobová dráha navyše musela po skončení ZOH prejsť rekonštrukciou za viac ako 1 milión dolárov v snahe znížiť rýchlosť sánkarov (v dôsledku smrtelnej nehody gruzínskeho sánkara pred začiatkom ZOH). Paradoxne však náklady museli znášať daňoví poplatníci a nie Medzinárodná sánkarska federácia (FIL), aj keď trať pre ZOH oficiálne homologovala.

Vďaka ZOH 2010 sa podarilo dosiahnuť pozitívne zmeny v rámci inkluzivity, keď sa realizovalo niekoľko projektov na zlepšenie dostupnosti športovania pre ľudí s telesným znevýhodnením. Na druhej strane však niektoré štúdie poukazujú na skutočnosť, že sa hrám nepodarilo pozitívne ovplyvniť zásadnejší nárast záujmu o šport a pohybovú aktivitu v Kanade, či regióne Vancouveru.

To, čo sa hodnotí veľmi pozitívne, je však spôsob, akým sa organizátorom podarilo začleniť udržateľnosť do systému riadenia a celkového fungovania organizačného výboru.

ENVIRONMENTÁLNE BARBARSTVO OLYMPIJSKÉHO SOČI

V kontexte s kanadskými skúsenosťami vyznievajú veľmi kontroverzne skúsenosti ruského Soči, dejiska ZOH 2014. Švajčiarsky geograf Martin Müller v jednej zo svojich [štúdií](#) poukazuje na až „barbarský“ prístup ruských organizátorov pri olympijských prípravách.

Organizátori pritom počas kandidatúry sľubovali udržateľné, inkluzívne a environmentálne zodpovedné hry. Kandidátska kniha sľubovala prepracovaný systém manažmentu udržateľnosti, zelené verejné obstarávanie, uhlíkovú neutralitu, nulový odpad, rozsiahle hodnotenie dopadov na životné prostredie i proces konzultácií so zúčastnenými stranami.

Po získaní práva organizácie a zahájení prípravných prác však realita vyzerala úplne odlišne. Škody, ktoré sa začali páchať v údolí rieky Mzytma, boli dôkazom, že organizátori neboli schopní naplniť ani tie najelementárnejšie ciele udržateľnosti. Masívna výstavba viedla k nevidanej deštrukcii miestneho ekosystému a hydrologického režimu. Toxický odpad z výstavby zaplavil údolie vysokými koncentraciami arzénu či fenolov, čím voda pre miestnych obyvateľov prestala byť pitná. Masívny výrub stromov a vyrovnávanie koryta rieky zasa zvýšilo riziko záplav, čo viedlo k zavedeniu nových evakuačných plánov. To všetko sa dialo v oblasti, ktorá patrila do najvyššieho stupňa ochrany, ktorý bol však pre potreby ZOH účelovo zrušený.

Naliehanie MOV, zástupcov environmentálneho programu OSN (UNEP), ako aj národných a medzinárodných ochranárskych organizácií a nakoniec aj Vladimíra Putina vyústilo do podpísania memoranda o spolupráci za účelom regenerácie údolia. Dnes sa tento krok považuje za pozitívny príklad organizácie „zelených hier“ pričom, ak by sa dodržiavali sľubované opatrenia, niečo také by nebolo v prvom rade vôbec treba.

M. Müller v rámci prípravy svojej štúdie realizoval priame rozhovory aj so zástupcami organizačného výboru. Tí uviedli, že sľuby ohľadom udržateľnosti, ktoré boli uvedené v kandidátskej knihe, boli vypracované zahraničnými poradenskými agentúrami, ktoré majú s ich prípravou skúsenosti, takže veľmi dobre vedia, čo potrebuje MOV počuť, aby bol kandidát úspešný.

Prvé roky fungovania venoval organizačný výbor udržateľnosti veľmi malú pozornosť. Keď však boli organizátori konfrontovaní s požiadavkami tieto sľuby dodržiavať, prizvaní zástupcovia národnej agentúry pre životné prostredie, ktorí boli dodatočne začlenení do štruktúr organizačného výboru, iba skonštatovali, že sľubované opatrenia udržateľnosti sú obyčajné „science fiction“. Rusko totiž nemalo žiadne skúsenosti, aby tieto sľuby dokázalo naplniť. V dôsledku toho vykonali návštevu organizátorov ZOH vo Vancouveri, odkiaľ si priniesli 20 GB dokumentov, ktoré sa snažili aplikovať na ruské podmienky.

Pohľad na rozsah olympijských zásahov do chráneného územia národného parku v pohorí Kaukazu

Organizačný výbor ZOH 2014 však nemal viceprezidenta špeciálne zodpovedného za udržateľnosť ako Vancouver, čo realizáciu príslušných opatrení komplikovalo. UNEP-u, ktorý bol partnerom MOV v rámci dodržiavania environmentálnych opatrení a dozeral na prípravy, sa vôbec nepodarilo dosiahnuť očakávaný progres. V roku 2011 nakoniec úplne rezignoval a prestal podávať správy o vývoji situácie v dejisku hier, keď bolo zrejmé, že výsledky ďaleko zaostávajú za očakávaniami.

Dejisko ZOH 2014 sa radilo k najväčším stavebným projektom na svete, kde pracovalo 100 000 robotníkov na 320 stavebných projektoch. Hry však vôbec nepomohli zlepšiť lokálnu zamestnanosť, keďže stavebné firmy sa spoliehali na lacnejšie zahraničné pracovné sily. Pre väčšinu stavebných projektov neboli vôbec realizované ani hodnotenia dopadov na životné prostredie. Nemenovaný člen organizačného výboru sa pre účely štúdie M. Müllera vyjadril: „V súvislosti s týmito hrami nemôžeme hovoriť o žiadnom pozitívnom dedičstve. Zasiahli sme do nedotknutého, panenského prostredia a škody spôsobené výstavbou

sa nedajú zvrátiť.“

Hry navyše po sebe zanechali infraštruktúru, ktorá je výrazne predimenzovaná a prakticky vôbec nezohľadňuje dlhodobú udržateľnosť jej prevádzky. Miestni majitelia napriek tomu navrhujú ďalšie rozširovanie lyžiarskych tratí, pretože ich kapacita nekorešponduje s kapacitou početných ubytovacích zariadení. To by si však vyžadovalo ďalšie zásahy do chránených území.

Jedným z mála pozitívnych momentov v súvislosti s výstavbou tak bola skutočnosť, že sa dodatočne podarilo realizovať niektoré z najviditeľnejších objektov v súlade s britským certifikačným systémom BREEAM, aj keď to nebol pôvodný plán. Projekty niektorých športovísk tak museli byť upravované, aby bolo možné aplikovať niektoré „zelené“ riešenia, čo ovplyvnilo nielen plánovanie ale aj proces výstavby. Tieto skúsenosti však vyústili do vytvorenia národného štandardu pre zelené budovy, ktorý bol založený v marci 2013 a čerpá nielen z britského certifikačného systému, ale aj zo severoamerického systému LEED.

Upravené koryto rieky Mzytma v stredisku Rosa Khutor

ZOH 2018 V TIENI POSVÄTNEJ HORY MT. GARIWANG

Informovaní znalci olympijského diania vedia, že kórejský Pjongčang získal právo organizácie hier až na tretí pokus. Keď človek zavítal do tejto oblasti v čase, keď bola podaná prvá kandidatúra, nevidel tam nič iné iba zemiakové polia. Miestna vláda však videla potenciál na hospodársky rast tohto tradične poľnohospodárskeho regiónu v turizme a od organizácie ZOH si sľubovala masívne investície, ktoré jej tento cieľ pomôžu dosiahnuť a urobia z Pjongčangu centrum zimných športov nielen

v Kórei

Titulná strana odbornej štúdie Mount Gariwang Olympijská obeť

ale aj pre celú Áziu.

Olympijský sen sa im v roku 2018 podarilo naplniť. Zároveň však tri roky po skončení hier zisťujú, že očakávaný prínos je len veľmi ťažko udržateľný.

Portál [Bloomberg](#) poukázal na dopady výstavby množstva nových hotelov, ktorá vyústila do silnej vzájomnej konkurencie negatívne vplývajúcej na ich nízku obsadenosť. Majitelia podnikov zažívajú tiež nemilé prekvapenie z nízkej návštevnosti a vyjadrujú názory, že dlhy, ktoré organizácia hier narobila budú splácať aj tri generácie ich detí.

Samostatnou kapitolou sú športoviská, ktoré sa pre potreby hier vybudovali, a z ktorých niektoré stále hľadajú udržateľné využitie po ich skončení. Niekoľko miliónové ročné náklady na prevádzku bobovej a sánkarskej dráhy viedli k rozhodnutiu ju radšej zatvoriť, pretože sa ukázalo, že je lacnejšie pre kórejských športovcov trénovať na dráhe v kanadskom Whistleri. Rýchlokorčuliarsky ovál v Gangneungu je od skončenia hier bez ľadu, pretože jeho výroba je príliš drahá. V Gangneungu stále čaká na vhodné využitie aj hlavná hokejová aréna a v stredisku Jeongseon centrum alpského lyžovania.

Zatvorená bobová dráha v Pjongčangu
Foto: CC BY-SA 2.0, Jeon Han

Najmä to sa stalo symbolom rozporuplného prístupu organizátorov k oblasti trvalej udržateľnosti. Areál totiž vyrástol na hore Mt. Gariwang, ktorá je oblasťou s najvyšším stupňom ochrany, kde rástol 500 rokov nedotknutý ekosystém s jedinečnou a vzácnou biodiverzitou. Medzinárodná lyžiarska federácia (FIS) však vyžaduje pre organizáciu alpských disciplín minimálne prevýšenie 800 m pre mužský zjazd a jediný kopec, ktorý organizátori považovali za prijateľný, bol práve Mt. Gariwang.

Skupiny ochranárov ponúkli organizátorom niekoľko alternatív, vrátane existujúceho, ale o niečo vzdialenejšieho strediska Haiwon (High1), ktoré také prevýšenie ponúkalo a dokonca umožnilo vybudovanie až 4-kilometrovej trate mimo chráneného územia. Organizátori však trvali na svojom rozhodnutí a argumentovali tým, že po skončení hier zasiahnuté územie opäť zalesnia. Ochranná komunita však spochybňovala toto riešenie tým, že nová výsadba môže iba ťažko nahradiť les, ktorého stromy rastú len do hrúbky 45 cm 50 až 70 rokov.

Účelovým rozhodnutím vlády znížiť stupeň ochrany – podobne ako v Soči - bolo umožnené vybudovať stredisko za takmer 200 miliónov dolárov, ktoré

sa teraz borí s problémami ohľadom jeho využitia. Miestni obyvatelia boli kvôli jeho výstavbe presídlení o niekoľko sto metrov ďalej. V dôsledku špecifík kórejskej legislatívy však boli nedostatočne kompenzovaní, čo im umožnilo si postaviť nové obydľia iba s menšou výmerou, ako pôvodne vlastnili, pričom si na ne museli dodatočne vziať ešte aj pôžičky. Oni sami sa vyjadrujú, že by bolo najlepšie, keby sa areál zrušil a kopec znova zalesnil. Obyvatelia Soulu totiž nemajú najmenší dôvod chodiť až k nim, keď majú bližšie k mestu množstvo iných stredísk.

Opačný názor zastáva miestna vláda, ktorá chce stredisko udržať pri živote, podobne ako ostatné športoviská. V porovnaní s Lillehammerom či Salt Lake City však organizátori nemali vytvorený plán ako ich poolympijské využitie udržateľne zabezpečiť. Hlavný problém vidia v skutočnosti, že projekt ZOH 2018 nemá takú podporu centrálnej kórejskej vlády ako OH 1988 v Soule, kde sa vláda finančne postarala aj osud športovísk po skončení hier. Následkom toho sa v Pjongčangu borili s nedostatkom financií, ktoré by im umožnili zriadenie fondu po vzore Lillehammeru či Salt Lake City, ktorý by dotoval prevádzku športovísk.

Organizátori sa nielenže nemohli oprieť o finančnú

Centrum alpského lyžovania na hore Mt Gariwang

Bobová dráha v Čínskom Jangčchingu

podporu štátu ale spočiatku ani o výrazný zisk organizačného výboru, ktorý ešte v roku 2016 čelil deficitu vo výške 300 miliónov dolárov. Štúdia [Jinsu Byuna a Beccy Leopkey](#) z roku 2020 však uvádza, že sa špeciálnu nadáciu na zabezpečenie olympijského dedičstva predsa len podarilo zriadiť, ale až v marci 2019, a až potom, čo MOV na tento účel venoval sumu 55 miliónov dolárov. Suma v tejto výške sa pritom verejne prezentovala ako zisk organizátora ZOH 2018.

Činnosť nadácie aj napriek tomu nie je jednoduchá, pretože čelí kritike z radov národných športových zväzov a zástupcov miestneho obyvateľstva, ktorí sa sťažujú, že ich názory nie sú dostatočne zohľadňované v rozhodovacích procesoch nadácie.

Nadácia hľadá do budúcnosti predovšetkým s víziou organizácie významných podujatí, čo viedlo k rozhodnutiu získať právo organizácie Zimných olympijských hier mládeže 2024. Tento krok však prebehol iba na úrovni miestnej vlády, ale nebol konzultovaný s miestnymi obyvateľmi. Nadácia v ňom však hľadá prístup k súkromným finančným zdrojom. V kórejskom podnikateľskom sektore totiž vládne kultúra, v rámci ktorej sú firmy ochotné podporiť takúto nadáciu, len ak sa organizujú významné športové podujatia. Ak sa totiž podujatia typu olympijských hier prestanú organizovať, je veľmi málo pravdepodobné, že by nadácia na prevádzku športovísk získala dlhodobého sponzora.

ZOH 2022 V POZADÍ BUDOVANIA LYŽIARSKÉHO PRIEMYSLU

Čínsky Peking sa stal v skutku nečakaným dejiskom ZOH 2022. MOV však prakticky nemal na výber, keďže jedinou zostávajúcou možnosťou bolo kazažské Almaty. Ako bývalé dejisko letných hier v roku 2008 vzbudzovalo pochybnosti ohľadom podmienok, ktoré môže ponúknuť pre ich zimný variant.

Súčasťou príprav organizátorov bolo aj vypracovanie plánu udržateľnosti, ktorý zahŕňa 119 opatrení reprezentujúcich jej všetky tri dimenzie – environmentálnu, sociálnu i ekonomickú. Tento krok bol výsledkom požiadaviek MOV, ktorý tak reagoval na rastúci tlak verejnosti, aby eliminoval negatívne dopady organizácie hier.

Plán sa pochopiteľne spoliehal aj na využitie infraštruktúry vybudovanej pred 13 rokmi priamo v Pekingu. Svoju olympijskú funkciu si tak znova odkrútia niektoré zo športových hál. Dočká sa aj ikonický štadión „Vtáčie hniezdo“, ktorý je jedným z

tých športovísk, ktoré čelia problémom s udržateľnou prevádzkou.

Pozitívnym momentom v súvislosti s organizáciou ZOH 2022 je aj revitalizácia rozsiahleho brownfieldu po bývalej oceľiarni v časti Šou-kang, kde okrem sídla organizačného výboru, našli svoje miesto ďalšie športoviská slúžiace na tréning a rekreáciu i špeciálny mostík pre freestylovú disciplínu „big air“.

Výstavba nových objektov prebiehala v súlade s národným certifikačným systémom zelených budov, ktorý bol pri tejto príležitosti vytvorený. Uplne nové štandardy boli vytvorené pre exteriérové športoviská, pre ktoré takýto systém doteraz neexistoval. Organizátori tiež deklarujú, že každý zo stavebných projektov prešiel procesom hodnotenia dopadov na životné prostredie.

Pekinské hry sa nepochybne zapíšu do histórie aj technologickými inováciami, ktoré prispejú k udržateľnosti ich organizácie. Na ZOH 2022 majú byť všetky olympijské objekty zásobované výlučne

Aj olympijská dedina v Pekingu využíva obnoviteľné zdroje

obnoviteľnými zdrojmi energie. Po prvýkrát bude na vybraných športoviskách použitý aj systém chladenia na báze CO₂, ktorý dokáže prispievať k redukcii uhlíkových emisií i k vyššej energetickej efektívnosti výroby ľadu a celkovej prevádzky hál. Príkladom je aj nový rýchlokorčuliarsky ovál, kde sa čínskym odborníkom nakoniec podarilo nájsť technologické riešenie na inštaláciu chladiaceho potrubia, aby sa CO₂ systém mohol aplikovať. V opačnom prípade by sa totiž muselo pristúpiť k použitiu toxických a nebezpečnejších alternatív, ako sú freóny či amoniak.

Vlna nevôle sa však vzniesla opäť v súvislosti s výstavbou tratí pre zjazdové lyžovanie. Tie vznikli v oblasti Jančching na hore Xiaohaituo, ktorá je tiež územím s najvyšším stupňom ochrany. Ten bol podobne ako v Soči a Pjongčangu vládou zrušený. V čínskom prípade však ako kompenzácia bolo chránené územie rozšírené o ďalších 30 %.

Organizátori tiež zdôrazňujú, že v tejto lokalite, kde vyrástla aj nová bobová dráha, olympijská dedina, hotely a množstvo dopravných komunikácií, dbali mimoriadne na miestnu faunu a flóru. Podľa ich vyjadrenia, už počas výstavby boli vytvorené špeciálne koridory na migráciu zveri a stromy boli dôkladne zmapované a evidované s vlastným QR kódom. Pri výstavbe sa údajne prispôbovala inštalácia stavebnej techniky tak, aby stromy mohli zostať na svojom mieste a nie naopak. Ak sa výrubu stromov nedalo vyhnúť, zvolila sa najskôr alternatíva ich presadenia. Na úpätí hory týmto spôsobom vznikol špeciálny park (Winter Olympic Forest Park), kde bolo presadených 24 000 stromov. Organizátori tvrdia, že až 90 % z nich sa ujalo a je schopných ďalej rásť. Je zrejmé, že sa MOV spoločne s organizátormi týmto spôsobom snažili vyhnúť skúsenostiam z Mt. Gariwangu v J. Kórei, kde bolo presadané iba mizivé percento stromov.

Centrum alpského lyžovania v Jangčchingu

Napriek všetkým týmto snahám v súvislosti so ZOH 2022 a ich udržateľnosťou najviac zaráža skutočnosť, že sa organizujú na pozadí plánu čínskej vlády vybudovať v krajine lyžiarsky priemysel pre 300 miliónov Číňanov. Jednou z hlavných oblastí tohto plánu je práve olympijská oblasť medzi Pekingom, Jangčchingom a Čchang Ťia-kchou. Problémom však je skutočnosť, že ide o oblasť so semiarídnou klímou, kde v zime prakticky vôbec nesneží, takže celý tento plán stojí a padá na výrobe umelého snehu. Dvorný dizajnér lyžiarskych tratí pre FIS Bernhard Russi tvrdí, že v prípade ZOH 2022 to nebude žiadny problém, pretože vo vrcholovom lyžovaní sa aj tak používa iba umelý sneh, aby bolo možné dosiahnuť požadovanú kvalitu snehovej pokrývky.

Výroba umelého snehu je pritom sama o sebe konfrontovaná s negatívnym postojom ochranárov a odborníkov, ktorí poukazujú na vysokú spotrebu vody, energetickú náročnosť či akustický smog snežných diel, ktorý ruší zver v okolí. Umelý sneh navyše oproti prirodzenej snehovej pokrývke spôsobuje mrznutie pôdy a vegetácie a jeho pomalšie topenie spôsobuje odďaľovanie prirodzených vegetačných období. Úprava tratí tiež spôsobuje utlačanie vrchnej časti pôdy, ktorá tým stráca schopnosť absorpcie vody, následkom čoho sa zvyšuje riziko stekania vody a záplav. Solenie tratí či výroba snehu na báze využitia polymérov má tiež dopady na chemické zloženie pôdy, čo má následne vplyv na vegetáciu.

Tieto úskalía sa pochopiteľne netýkajú iba Číny. Klimatické zmeny a otepľovanie spôsobujú zvyšovanie závislosti na umelom snehu aj v tradičných alpských strediskách. Experti však uvádzajú, že sa stáva nebezpečným trendom budovať lyžiarske strediská práve v oblastiach so zásadným nedostatkom vody, ako je Turecko, Pakistan či India. Odborníčka na túto oblasť profesorka Carmen de Jong z univerzity Savoie Mont Blanc však uvádza, že takéto rozvojové projekty sú z ekologického hľadiska neudržateľné. Budovanie lyžiarskeho priemyslu v Číne je len ďalším príkladom a považuje ho asi za tak prirodzené ako kolonizovať Mars.

Denník [New York Times](#) tiež uviedol, že tento olympijský región je pôvodne poľnohospodárska oblasť. Miestni farmári však majú zakázané používať rezervoáre vody, pretože slúžia prioritne obyvateľom Pekingu a lyžiarskym strediskám. Napriek tomu si miestni obyvatelia pochvaľujú masívne investície, ktoré plynú do ich regiónu, keďže si od toho sľubujú

zlepšenie kvality života. Plán čínskej vlády na ekonomickú transformáciu a rast tejto oblasti cez lyžiarsky priemysel však už teraz naráža na prekážky. Počet obyvateľov Pekingu sa za dve dekády zvýšil na viac ako 20 miliónov, čo ešte zvyšuje nároky na už teraz nedostatočné vodné zdroje. Niektoré lyžiarske strediská už v čase kandidatúry na ZOH 2022 krachovali, pretože rastúce ceny vody spôsobili, že výroba snehu bola príliš drahá. Výstavbou nových stredísk a nových tratí, akými sú aj tie na hore Xiaohaituo v Jangčchingu, sa tento tlak bude ešte zvyšovať.

ČO BUDE PO PEKINGU?

Je známe, že po Pekingu zavítajú ZOH v roku 2026 do Milána a Cortiny d'Ampezzo. Tieto hry znamenajú ďalší posun v myslení MOV a jeho snahe zabezpečiť udržateľnosť tohto podujatia. MOV totiž ešte viac apeluje na maximálne využitie existujúcej infraštruktúry, čo má priniesť zníženie nákladov i elimináciu prípadných dopadov olympijskej výstavby na životné prostredie.

Už v prípade ZOH 2018 a 2022 vyzýval organizátorov k tomu, aby nebudovali bobové dráhy a využili existujúce v iných častiach sveta. Podobným spôsobom sa snaží apelovať aj na dejisko ZOH v Cortine, kde plánujú rozsiahlu rekonštrukciu trate za 70 miliónov eur. Odporúčaniu využiť trať vo švajčiarskom St. Moritzi však talianski organizátori zatiaľ odolávajú. Zmeny sa však pravdepodobne dočká projekt prestavby a zastrešenia rýchlokorčuliarskeho oválu v Baselga di Piné. Odhady totiž hovoria, že prevádzka zariadenia v tejto lokalite bude vykazovať ročnú stratu na úrovni 500 000 až 700 000 eur. Alternatíva sa preto hľadá v presunutí súťaží do Milána a vybudovaní dočasného športoviska na atletickom štadióne Arena Civica.

Tento prístup MOV však so sebou prináša zväčšenie geografického priestoru, v akom sa ZOH môžu konať. Miláno a Cortinu delí 400 km, čo história doteraz nepamätá. Športoviská sa však neobmedzujú iba na tieto dve lokality, ale sa nachádzajú aj v ďalších známych destináciách ako je Predazzo, Val di Fiemme, Anterselva, Bormio či Livigno.

Príležitosť v tejto novej geografickej konštelácii vidia aj ďalší potenciálni adepti na organizáciu budúcich vydaní ZOH. V Nórsku sa už napríklad uvažuje, že by sa ďalšie hry neobmedzili iba na Lillehammer či Oslo, ale aj na využitie športovísk v Trondhaim, Bergene

či Stavangeri.

To pochopiteľne vyvoláva enormné nároky na dopravu, ktorá je sama o sebe významným producentom uhlíkových emisií. Je zrejme, že MOV v záujme udržateľnosti bude musieť nájsť odpoveď aj na tieto úskalia, keďže sa zaviazal, že počínajúc rokom 2030 musia byť všetky OH a ZOH nielen uhlíkovo neutrálne, ale dokonca vykazovať klimaticky pozitívnu bilanciu, čiže prispieť k tomu, aby organizácia hier prispela k odstráneniu väčšieho množstva emisií, ako sama vytvára.

Vyzerá to tak, že ak nedosiahneme nejaký zásadný technologický pokrok v dostupnosti ekologických foriem dopravy, najschodnejšou cestou budú uhlíkové

kompenzácie, čiže investovanie financií do projektov, ktoré preukázateľne prispievajú k znižovaniu uhlíkovej stopy. MOV pre tento účel podporuje v spolupráci UNEP-om projekt Olympijského lesa v sahelovej časti Afriky, ktorým kompenzuje svoje vlastné zostávajúce emisie. Projekt by mal byť dostupný aj pre národné olympijské výbory a pravdepodobne aj pre organizačné výbory hier.

K udržateľnosti hier vedie aj cesta cez stále dejiská, aj keď MOV nevníma tento krok veľmi pozitívne. Rastúci počet bývalých dejísk, ako je Lillehammer, Salt Lake City či Vancouver, uvažujúcich o olympijskej repríze v snahe zabezpečiť udržateľnosť svojho olympijského dedičstva však ukazuje, že táto cesta nie je úplný nezmysel.

Pohľad na geografické rozmiestnenie športovísk ZOH 2026

VZDELÁVANIE ŠPORTOVÝCH ODBORNÍKOV V KONTEXTE „USMERNENÍ TÝKAJÚCICH SA MINIMÁLNYCH POŽIADAVIEK NA ZRUČNOSTI A KOMPETENCIE TRÉNEROV“

■ ĽUBOR TOMÁNEK

Vzdelávanie športových odborníkov na Slovensku má svoju dlhodobú históriu a tradíciu. Jednotlivé právne úpravy, ktoré ho vymedzovali sa vyvíjali dlhodobo, no princíp zostal zachovaný. V podstate ide o jednotný vzdelávací systém, ktorý bol zásadne inovovaný v roku 2008 a potom ešte upravený v roku 2015. Najväčšou

pravidelne a systematicky vzdelávanou skupinou športových odborníkov sú tréneri, ktorí zabezpečujú predovšetkým tréningový proces v športových kluboch. Vzdelávanie tejto skupiny športových odborníkov zabezpečujú vysoké školy a národné športové zväzy. Potreba inovácie obsahu vzdelávania je realizovaná na základe spätnej väzby z praxe a je podmienená vývojom daného športového odvetvia. Učebné osnovy študijných programov trénerstva sú aktualizované pravidelne v šesťročných cykloch akreditácie a učebné osnovy vzdelávacích programov na ne nadväzujú. Celospoločenské požiadavky ukazujú i zvýšenú potrebu vzdelávania ďalších športových odborníkov, ktorí vedú vykonávanie rôznych pohybových aktivít nie za účelom dosahovania športových výsledkov v súťažiach, ale za účelom rekreácie, podpory zdravia a zdravého životného štýlu. Táto téma bola otvorená v záveroch Rady o úlohe trénera v spoločnosti, politickom vyhlásení ministrov krajín EÚ zodpovedných za šport počas estónskeho predsedníctva v roku 2017. Nadväzujúc na tento dokument je koncipovaný aj materiál Európskej komisie „Usmernenia týkajúce sa minimálnych požiadaviek na zručnosti a kompetencie trénerov“ (ďalej usmernenia; za trénerov sú v tomto dokumente považovaní športoví odborníci – tréneri, inštruktori a osobní tréneri).

Tieto usmernenia majú ambíciu pomôcť sa zorientovať

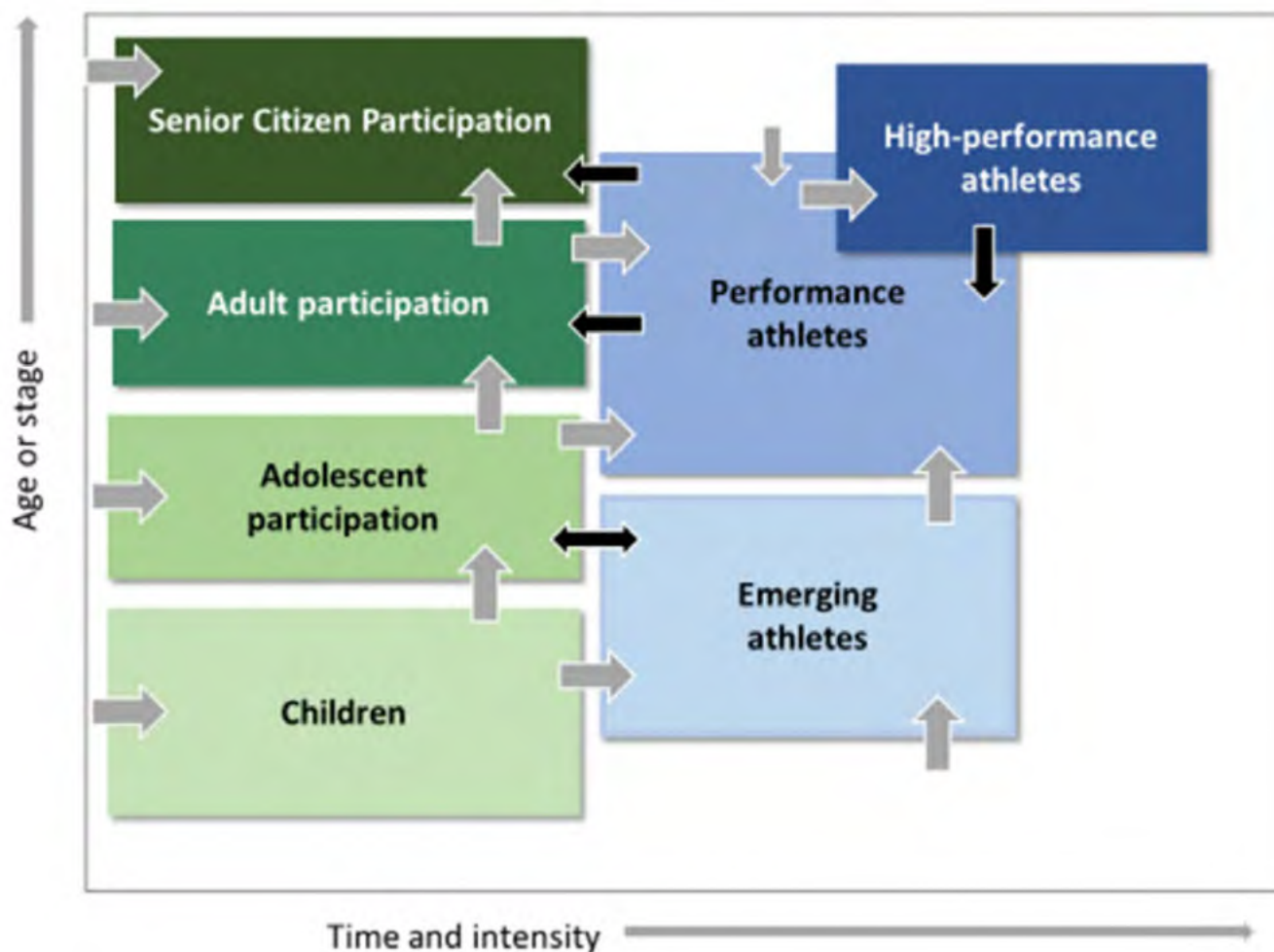

sa poskytovateľom trénerského vzdelávania a tiež aj uchádzačom o trénerské povolanie, čo všetko je potrebné vedieť a zvládnuť, aby sa niekto v súčasnosti stal trénerom (Čujko et al. 2020). Vychádzajú z pomerne rôznorodých vzdelávacích systémov naprieč európskymi krajinami a ponúkajú širokú paletu oblastí vzdelávania, ktoré majú presah do politického či spoločenského života. Sú výstupom odbornej činnosti expertnej skupiny pre rozvoj zručností a ľudských zdrojov v športe pri Európskej komisii v rokoch 2017-2020. Súčasťou tejto expertnej skupiny boli zástupcovia 20 krajín EÚ, vrátane Slovenska.

Usmernenia pomerne stručne a rámcovo popisujú široké spektrum oblastí, z ktorých podrobnejšie uvádzajú len niektoré. Prechádzajú od širších globálnych a celospoločenských súvislostí a

ich kontextu v rámci EÚ cez analýzu trénerskej pracovnej sily až k úlohám a kompetenciám trénerov. Poukazujú na kľúčovú úlohu, ktorú zohrávajú v rýchlo meniacej sa spoločnosti práve tréneri. Žijeme v dobe všeobecného poklesu pohybových aktivít a výrazného nárastu sedavého spôsobu života, ktoré tréneri môžu priamo riešiť.

Činnosť trénerov, ktorá je zameraná nielen výkonovo, naberá čoraz širší spoločenský rozmer a preto by sa malo stať trénerské povolanie uznávanou a patrične oceňovanou profesiou. Ich pôsobenie je v rôznych oblastiach športového života, v rôznych výkonnostných, vekových a iných špecifických, či marginalizovaných skupinách obyvateľstva (Obrázok 1).

Obrázok 1

Spektrum pôsobenia trénerov na rôzne skupiny obyvateľstva (upravené podľa Lara-Bercial, S. et al. 2017)

Šport je považovaný za oblasť, ktorá prispieva k riešeniu spoločenských výziev tým, že ovplyvňuje zdravie, pohodu, kvalitu života občanov a zároveň zvyšuje ich zamestnateľnosť a schopnosť pracovať.

Tréneri (dobrovoľní a profesionáli) tvoria jednu z najväčších pracovných síl v Európskej únii – približne 9 miliónov (pre porovnanie učiteľov je približne 6 mil. a lekárov 1,6 mil. podľa Eurostatu z roku 2019) a pôsobia svojou činnosťou na 100 mil. Európanov (Lara-Bercial, S. et al. 2017; Duffy, P. et al. 2013). Jedným zo zásadných problémov tejto profesie je, že väčšina trénerov má nízku úroveň kvalifikácie alebo jej úplne chýba.

Okrem procesu športovej prípravy zameranej prevažne na technickú a taktickú stránku sú tréneri zodpovední za bezpečné a etické vykonávanie ich trénerského povolania v prospech športujúceho alebo športovca.

Uznanie trénerstva ako skutočného povolania a trénerských kompetencií je v členských štátoch EÚ stále nevyvážené, vzhľadom na rôznorodé tradície, spoločenský vývoj a vzdelávacie systémy. V usmernení sa ďalej uvádza, že každá osoba pôsobiaca ako tréner musí mať príslušné odborné kompetencie, a to najmä vtedy, ak pracuje s deťmi a mládežou, so zraniteľnými dospelými osobami alebo s osobami so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Trénerova úloha v dnešnej spoločnosti je aj odovzdávanie pozitívnych hodnôt, učenie hodnôt prenosných pre život a podieľať sa na riešení spoločenských výziev, ako sú lepší životný štýl, zdravie a integrácia.

Do základnej výbavy trénerských kompetencií trénerov patrí uvedenie si hrozieb pre šport a zdravie a dôležitosť rovnováhy medzi vzdelaním/prácou a športom. Okrem dôrazu na dosahovanie výsledkov je preto nevyhnutné venovať zvýšenú pozornosť dvojitej (duálnej) kariére športovca. Príležitosťou trénerov je prostredníctvom športu inšpirovať ľudí k angažovanosti a odovzdávať pozitívne hodnoty, či prenosné zručnosti pre život a posilňovať tak ľudský a spoločenský kapitál, solidaritu, toleranciu a vzájomný rešpekt medzi rôznymi skupinami v spoločnosti.

Usmernenie poukazuje na rôzne existujúce vzdelávacie systémy v EÚ, potrebu inovácie obsahu vzdelávania zameraného na meniace sa zručnosti a kompetencie trénerov, reflektovanie komplexnej úlohy trénera, a to celé v procese neustáleho zvyšovania

odbornej kvalifikácie v rámci celoživotného vzdelávania.

Usmernenia sú k dispozícii aj v slovenčine. Po sfinalizovaní expertnou skupinou bol materiál preložený do všetkých národných jazykov v EÚ. V prílohách usmernení (neobsahuje ich slovenská verzia) sa nachádza v prvej časti prehľad jadra vymedzujúceho rámec trénerských vedomostí, kompetencií a postojov, ktoré tvoria požadované trénerské kompetencie. V druhej časti je vyhodnotenie dotazníka zameraného na vzdelávanie trénerov v 20 krajinách EÚ a v tretej časti sú uvedené príklady dobrej praxe vzdelávania trénerov z rôznych krajín.

Prvá príloha obsahuje trénerské kompetencie usporiadané v tabuľke do piatich tematických oblastí:

1. športové činnosti (špecifiká tréningového procesu),
2. bezpečnosť, dobré životné podmienky a integrita (ochrana, blahobyť),
3. budovanie a riadenie pozitívnych, etických a vývojových vzťahov (etika a komunikácia),
4. monitorovanie a hodnotenie (hodnotiace procesy),
5. celková organizácia (organizácia a riadenie).

Vyváženosť týchto piatich oblastí čo do rozsahu nie je rovnomerná. Preto ich porovnanie s profilmi absolventov vzdelávania vyjadrenými vo forme výsledkov vzdelávania (trénerského a inštruktorského) v SR uvedenými vo vyhláske o odbornej príprave športových odborníkov by bolo pomerne komplikované. Určitým nedostatkom usmernenia je práve chýbajúci rozsahový rámec, ktorý by bol pomôckou pre možnú implementáciu do existujúcich vzdelávacích systémov. K minimálnym obsahovým požiadavkám uvedeným v usmerneniach by sa preto žiadalo uviesť aj minimálny rozsah vzdelávania určený aspoň počtom vyučovacích hodín. Avšak do nastaveného minimálneho rozsahu vzdelávania v SR – 60 vyučovacích hodín na I. kvalifikačnom stupni – by nebolo možné vtesnať všetky skôr spomínané tematické oblasti. Je vhodné zohľadniť, že minimálnou podmienkou trénerského vzdelávania v SR je úplné stredoškolské vzdelanie, ktoré niektoré z vyššie uvedených tematických oblastí už môže obsahovať. Ostatné tematické oblasti by sa mohli zapracovať do vzdelávacích programov školení

trénerov i do študijných programov bakalárskeho a magisterského štúdia ako aj do ďalšieho vzdelávania trénerov (doškolaovania, semináre).

Mnohé oblasti sú v [usmerneniach](#) len načrtnuté, no chýba ich podrobnejšie rozpracovanie na úrovni rôznych stupňov vzdelávania ako aj začlenenie do Európskeho kvalifikačného rámca (EKR). Otázne je aj prepojenie tematických oblastí so stupňami vzdelávania (najmä ISCED 3), kde mnohé z vedomostí, zručností a kompetencií môžu byť rozvíjané už v procese výučby rôznych predmetových oblastí. S týmito potrebami sa aktuálne musíme vysporiadať na národnej úrovni.

Môžeme konštatovať, že [usmernenia](#) sú najmä vhodným východiskom pre zjednocujúcu politiku a perspektívne aj pre možné uznávanie trénerského vzdelávania (športových odborníkov) v rámci krajín EÚ. Načrtáva predpokladané výzvy pre trénerskú profesiu v oblasti využitia moderných technológií, ochrany integrity, či poznanie budúcich potrieb ich zamestnania. Osobitými výzvami sú oblasti spoločnosti – životné podmienky, zdravie a integrácia a bezúhonnosť.

Materiál ponúka inšpirácie čo všetko by mal tréner ovládať, no konkretizáciu ako by sa k tomu mal dopracovať – formou akých vzdelávacích programov, už neuvádza. Nedostatkom slovenskej verzie usmernení je že neprešli terminologickou korektúrou.

ZÁVERY A ODPORÚČANIA

Napriek pomerne funkčnému systému vzdelávania trénerov na Slovensku sa ukazuje potreba hlbšie analyzovať aktuálny stav v kontexte uvedeného [usmernenia](#). Je potrebné identifikovať potreby a zvážiť výhody a prínos pre vybrané vzdelávacie oblasti, a upraviť ich aj v novele zákona o športe, či v príslušnej vyhláske vo vzťahu k vzdelávaniu v športe.

Bude potrebné zvážiť potrebu implementácie vybraných tematických okruhov z [usmernenia](#) do obsahu vzdelávacích programov (školení) jednotlivých kvalifikačných stupňov a študijných programov ako aj do procesu celoživotného vzdelávania trénerov.

[Usmernenie](#) uvádza, že organizácia a spôsob vzdelávania bude kombinovaný, očakáva sa implementácia dištančných metód vzdelávania popri prezenčných metódach. Ako sa konštatuje v usmernení vzdelávanie trénerov však nie je možné realizovať v celom rozsahu len dištančnými metódami, s čím je možné jednoznačne súhlasiť.

Vzhľadom na uvedenú dôležitosť trénerskej profesie v spoločnosti je jednoznačné, že na Slovensku dlhodobo chýba zastúpenie trénerskej odbornej obce formálnymi alebo neformálnymi združeniami a zväzmi, ktoré by participovali na riešení otázok týkajúcich sa trénerskej profesie v celej šírke, vrátane zabezpečenia kvality vzdelávania trénerov.

Bibliografické odkazy

- Čujko, A., M. Jeričević, S. Lara-Bercial, M. McGeehin a K. Ulp, 2020. Guidelines regarding the minimum requirements in skills and competences for coaches (Usmernenia týkajúce sa minimálnych požiadaviek na zručnosti a kompetencie trénerov) [online]. Luxembursko: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2020. Publikované 23.5.2020 [cit. 2021-02-20]. ISBN 978-92-76-21088-7. Dostupné z (originál aj slovenská verzia): <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/8f28e3a0-6f11-11ea-b735-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-122543310>
- Duffy, P., J. North, J. Curado. & L. Petrovic, 2013. The further development of a coordinated network for Sport Coaching in Europe [online]. CoachNet. Publikované 31.10.2013 [cit. 2021-03-10]. Dostupné z: <https://core.ac.uk/download/pdf/29018739.pdf>
- Lara-Bercial, S., J. North, L. Petrovic, K. Oltmanns, J. Minkhorst, K. Hämäläinen & K. Livingstone, 2017. Enhancing Coaches' Learning, Mobility and Employability in the European Union [online]. CoachLearn. Publikované 28.2.2017 [cit.2021-03-05]. Dostupné z: https://www.coachlearn.eu/_assets/files/escf-v1.1-second-consultation-draft-feb-2017.pdf

KRONIKA ŠPORTU 2020 JE NA SVETE

IGOR MACHAJDÍK

V E-Športinforme 4/2020 sme avizovali, že napriek situácii súvisiacej s pandémiou COVID-19, ktorá zasiahla „chod“ zemegule a všetky oblasti života človeka, telovýchovu a šport nevyvímajúc, rozhodli sa tvorcovia Kroniky športu neprerušit' vydávanie faktografickej publikácie, ktorá každoročne mapuje, bilancuje a sprístupňuje dianie v slovenskom i svetovom športe od vzniku samostatnej Slovenskej republiky v roku 1993 až po aktuálny rok.

Mierne zoštiehľená, stostranová Kronika športu 2020, s klasicky výstižným podtitulom Udalosti, osobnosti, čísla, fakty, je už k dispozícii športovej verejnosti a tešia sa na ňu hlavne tí, ktorí ju využívajú ako základňu zhromažďujúcu historické bohatstvo nášho športu, zostávajúce tu takpovediac natrvalo. História, žiaľ, tento raz zaznamenáva práve

prostredníctvom Kroniky ťažké obdobie, ktoré výrazným spôsobom ovplyvnilo fenomén športu,

príčom bolo citeľne ochudobnené o také výnimočné podujatie celosvetového významu ako sú Olympijské hry 2020 či viaceré svetové, kontinentálne, ale aj domáce šampionáty, majstrovstvá, turnaje, zápasy od tých najvyšších fór až po amatérske či regionálne podujatia.

Veľká vďaka patrí 40-člennému autorskému kolektívu redaktorov denníka ŠPORT a spolupracovníkom pod vedením hlavného zostavovateľa Petra Pašutha a Zdenka Kríža (SOŠV). Otázka pandémie a jej negatívny dopad na oblasť športu rezonuje aj v príhovore štátneho tajomníka pre šport Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR

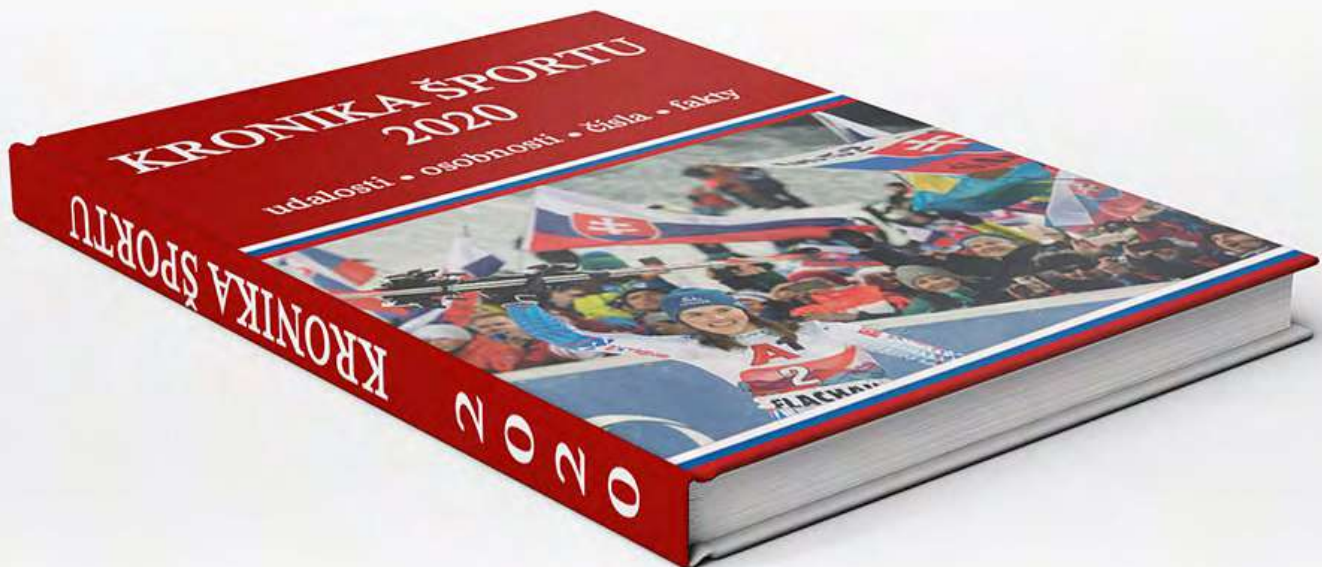

Ivana Husára, prezidenta Slovenského olympijského a športového výboru Antona Siekela i riaditeľa vydavateľstva ŠPORT PRESS, s.r.o. Mariana Zimu. Aj v ťažkej situácii podčiarkol Ivan Husár v súvislosti našimi najúspešnejšími reprezentantmi pozitívum: „Aj v tejto ťažkej dobe ste však vy – športovci – ukázali nezlomného ducha, osobne mám obrovskú radosť, že ste dokázali úžasnú schopnosť presadiť sa v ťažkých podmienkach na najvyššej svetovej úrovni. Dokázali ste dominovať nad ostatnými nielen v schopnosti pripraviť sa, ale aj v schopnosti prekonať nečakané prekážky a adaptovať sa na epidemickú neistotu.“ Výstižné hodnotenie i želanie pripomenul Anton Siekel: „Bol to naozaj zvláštny športový rok aký nikto z nás predtým nezažil a som si istý, že nikto z nás by ho nechcel prežiť znovu.“

V kronike športu 2020, obálke ktorej dominuje tento rok červená farba obklopujúca športovkyňu roka Petru Vlhovú, pričom na tej zadnej figurujú ďalší úspešní slovenskí športovci Peter Sagan, Ján Volko, Jozef Metelka, Matej Tóth, Erik Černák i futbalová reprezentácia a vnútri publikácie sa nachádza ešte viac ako tri desiatky čiernobielych fotografií, nájde čitateľ už tradične sumár najúspešnejších jednotlivcov i kolektívov roka. Vznikol z hlasovania

94 športových novinárov. Po hodnotiacich analýzach v podmienkach smutnej koronovej reality a dopadu na domáce športové dianie pod názvami „Rok 2020 bol v slovenskom športe aj rokom veľkej neistoty“ a „Rozhodnutie, ktoré nemá v dejinách obdobu“ v súvislosti s preložením termínu konania OH 2020 v Tokiu a komplikáciami s tým spojenými, nasleduje už zaužívaná a rokmi overená samotná pragmatická časť abecedne usporiadaných športov od amerického futbalu až po zápasenie. Táto časť je naplnená tým podstatným – faktografiou, teda tým najdôležitejším, čo sa udialo na svetových a domácich športoviskách v príslušnom športovom odvetví – jednoducho udalosti, osobnosti, čísla, fakty. Ochudobnení ešte o množstvo ďalších faktov, ktoré mali v Kronike športu 2020 figurovať, zostali nielen ich aktéri – športovci, tréneri, funkcionári, organizátori športových podujatí, ale aj tí, ktorým je úžasný svet športu určený – jeho priaznivci, fanúšikovia a diváci, jednoducho celá široká športová obec.

Verme, že „skóre 2020“ sa otočí na opačnú stranu, že hľadiská štadiónov sa opäť zaplnia a šport zvíťazí na plnej čiare. A kronika bude naplnená skvelými správami.

ZAÚJÍMAVOSTI Z MEDZINÁRODNÉHO DIANIA V ŠPORTE

SLIEZSKO SA PRIPOJÍ KU KRAKOVU A REGIÓNU MALOPOĽSKA
PRI ORGANIZÁCII EH 2023

Sliezsko sa bude podieľať na organizácii Európskych hier v roku 2023 potom, čo zástupcovia Európskych olympijských výborov (EOV) absolvovali rokovania s predstaviteľmi regiónu.

Zároveň by malo dôjsť aj k zaradeniu atletiky do programu hier, ktorých dejiskom by mal byť 55-tisícový štadión v sliezskom Chorzowe.

Delegácia EOV bola vedená jeho dočasným prezidentom Nielsom Nygaardom. Ten sa vyjadril, že EH 2023 budú najprestížnejším podujatím roka po skončení pandémie COVID-19.

Jacek Sasin, zastupujúci premiér Poľska a predstaviteľ vlády zodpovedný za dohľad nad prípravou hier vyjadril podujatiu plnú podporu, predovšetkým v oblasti logistiky a potrebnej infraštruktúry.

Ešte donedávna mesto Krakov a región Malopoľska odmietali podpísať akékoľvek záväzné dohody s EOV, pokiaľ nebudú mať väčšiu podporu centrálnej poľskej vlády.

V reakcii na túto situáciu jeden z poľských denníkov uviedol, že EH 2023 by sa v takom prípade mohli presunúť práve do regiónu Sliezska, ktorého centrom je konurbácia Katovic s kvalitnou existujúcou športovou infraštruktúrou.

J. Sasin vyjadril potešenie z rozhodnutia Sliezska spoluorganizovať v poradí tretie Európske hry.

V ich programe by mali figurovať lukostreľba, bedminton, plážová hádzaná, box, kanoistika, karate, moderný päťboj, muaythai, športová streľba a taekwondo.

Neistotu zažíva Európska kanoistika, ktorá je stále v očakávaní, či sa poľským organizátorom podarí realizovať výstavbu nového kanála pre rýchlostnú kanoistiku. Tento šport sa objavil v programe EH 2015 v Baku i EH 2019 v Minsku. Jeho pozícia v programe EH 2023 je však stále neistá. Naopak premiéry sa dočká vodný slalom, pre ktorý má Krakov vhodný existujúci areál.

MOV POTVRDIL BRISBANE AKO PREFEROVANÉ DEJISKO OH 2032

Austrálske mesto Brisbane urobilo veľký krok smerom k organizácii OH 2032 potom, čo Medzinárodný olympijský výbor (MOV) potvrdil austrálsky región ako preferovaného kandidáta.

MOV tak zaháji exkluzívne rokovania, alebo cielený dialóg s predstaviteľmi Austrálie ohľadom organizácie hier, ktoré sa uskutočnia o 11 rokov.

Kristin Kloster Aasen, šéfka Komisie pre budúce dejiská letných hier potvrdila, že práca so zástupcami Queenslandu začnú okamžite a výsledky diskusií

budú prezentované výkonnému výboru.

Nórka vyzdvihla austrálsky koncept hier, ktorý je vo veľmi pokročilom štádiu prípravy a môže sa oprieť o bohaté skúsenosti Austrálie s organizáciou vrcholných podujatí a o silnú podporu vlády.

Toto rozhodnutie môže byť sklamaním pre niekoľko ďalších potenciálnych adeptov na usporiadanie týchto hier, vrátane katarskej Dohy, Budapešti, indického Naí Dillí, indonézskej Jakarty či nemeckého regiónu Porýnie-Vestfálska.

T. BACH VARUJE, ŽE VZPIERANIE MÔŽE BYŤ VYRADENÉ Z PROGRAMU OH 2024

Vzpieranie je bližšie k vyradeniu z programu olympijských hier, než bolo kedykoľvek od doby, keď sa stalo pravidelnou súčasťou OH pred viac ako 100 rokmi.

Thomas Bach, prezident MOV vyjadril silné varovanie, keď opäť upozornil na nedostatky Medzinárodnej vzpieračskej federácie (MVF)

Už od októbra minulého roka Bach opakovane kritizoval uvoľnenie antidopingových pravidiel, odmietanie poskytnutia priestoru pre zástupcov športovcov, ignorovanie nezávislého poradenstva a celkovú nízku úroveň riadenia.

Bach sa vyjadril, že „ak tieto problémy nebudú riešené uspokojivo a v dostatočnom čase, výkonný výbor MOV bude musieť prehodnotiť miesto vzpierania v programe OH 2024 v Paríži a na ďalších hrách v budúcnosti.“

BRITSKÁ VLÁDA PODPORUJE KANDIDATÚRU NA FUTBALOVÉ MS 2030

Britský premiér Boris Johnson podporil potenciálnu kandidatúru Veľkej Británie a Írska na futbalové MS 2030. Spoločný projekt Anglicka, Škótska, Severného Írska, Walesu a Írska sa zvažoval už niekoľko rokov.

Pre účely kandidatúry by malo byť uvoľnených 2,8 miliónov libier. Anglicko naposledy hostilo šampionát v roku 1966 a neúspešne sa uchádzalo o MS 1990, 1998, 2006 a 2018.

Táto kandidatúra by mala byť ďalším európskym projektom uchádzajúcim sa o MS 2030. Rovnaké úmysly vyjadrili aj Španielsko a Portugalsko, ktoré pôvodne uvažovali o spolupráci aj s Marokom. To sa však nestretlo s podporou prezidenta UEFA Alexandra Čeferina.

Maroko, ktoré sa neúspešne uchádzalo o šampionát už päťkrát, bude na MS 2030 kandidovať samostatne alebo v spolupráci so svojimi susedmi Tuniskom a Alžírskom.

O spoločnej kandidatúre uvažujú aj Rumunsko, Bulharsko, Srbsko a Grécko.

Očakávaný je však aj juhoamerický projekt Uruguaja, Argentíny, Paraguaja a Čile, ktorý by mal byť oslavou stého výročia prvých MS, ktoré hostil v roku 1930 práve Uruguaj.

KONFERENCIA SPORTACCORD JE PRESUNUTÁ NA OKTÓBER

Tohtoročný svetový športový samit SportAccord, ktorého dejiskom má byť v máji ruský Jekaterinburg, bol z rozhodnutia Asociácie letných olympijských športových federácií (ASOIF) presunutý na október.

Pandémia koronavírusu spôsobila preloženie samitu už minulý rok, keď jeho pôvodným dejiskom mal byť Peking. Nakoniec sa uskutočnil vo švajčiarskom Lausanne.

Ruský minister športu Oleg Matytsin sa v januári tohto roka vyjadril, že organizátori budú nútení posunúť podujatie na október, keďže aktuálne je v Rusku denný prírastok prípadov na úrovni 10 000. Ruskí predstavitelia vyjadrili presvedčenie, že hromadná imunita by mohla byť dosiahnutá koncom leta potom, čo bola spustená vakcinácia.

TROM MESTÁM HROZÍ VYRADENIE ZO ZOZNAMU DEJÍSK FUTBALOVÉHO EURA 2020

Bilbao, Dublin a Glasgow čelia vyradeniu zo zoznamu dejísk futbalového Eura 2020. Únia európskych futbalových asociácií (UEFA) zvažuje ich vyradenie z dôvodu nedostatočných garancií v súvislosti s možnou účasťou fanúšikov na štadiónoch počas turnaja, ktorý má prebiehať od 11. júna do 11. júla 2021.

Štadión San Mamés v Bilbao, Aviva Stadium v Dubline a Hampden park v Glasgowe figurujú medzi 12 dejiskami šampionátu.

Každá z hostiteľských krajín by mala do 7. apríla predložiť garancie, ktoré umožnia účasť fanúšikov na štadiónoch v určitej kapacite. UEFA chce turnaj zorganizovať s najmenej 50 % obsadenosťou štadiónov aj napriek tomu, že počas pretrvávajúcej pandémie sa drvivá väčšina zápasov stále hrá bez divákov.

Na základe súčasných plánov by sa finále semifinálové zápasy mali hrať na londýnskom štadióne Wembley.

Štvrtfinále a zápasy v skupinách by mali privítať štadióny v Mníchove, Ríme, Petrohrade a Baku.

Osemfinále a skupinové zápasy by sa mali odohrať v Kodani, Bukurešti, Amsterdame, Dubline, Bilbau, Glasgowe a Budapešti.

UEFA stále trvá na tom, aby sa EURO 2020 uskutočnilo na 12 štadiónoch.

ATÉNY BUDÚ DEJISKOM ZASADNUTIA MOV V ROKU 2025

INTERNATIONAL
OLYMPIC
COMMITTEE

Medzinárodný olympijský výbor (MOV) potvrdil, že hlavné mesto Grécka sa stane dejiskom zasadnutia MOV v roku 2025 potom, čo prišlo o organizáciu podujatia v tomto roku kvôli pandémie koronavírusu.

Nedávne marcové zasadnutie, ktoré malo byť v Aténach sa uskutočnilo virtuálnou formou.

Na zasadnutí v roku 2025 bude zvolený nástupca Thomasa Bacha na poste prezidenta MOV. Ten bol počas virtuálneho zasadnutia znovuzvolený na tento post a o štyri roky uplynie jeho maximálne 12-ročné funkčné obdobie. V Aténach sa bude voliť v poradí desiaty líder olympijského hnutia.

Atény boli prvýkrát hostiteľom zasadnutia v roku 1934 pri príležitosti 40. výročia založenia MOV a následne aj v rokoch 1954, 1961 a 1978. Naposledy sa zasadnutie uskutočnilo v gréckej metropole v roku 2004 počas olympijských hier.

YMCA NA SLOVENSKU A ŠPORT

IGOR MACHAJDÍK

Hnutie anglo-amerického pôvodu YMCA (Young Men's Christian Association), teda Kresťanské združenie mladých mužov, k nám preniklo spoza „veľkej mláky“ a našlo vo svojich začiatkoch v roku 1918, po vzniku Československa, uplatnenie najprv a po roku 1920 medzi civilným obyvateľstvom. má svoj pôvod v Anglicku, kde vzniklo 1844, v 2. polovici 19. storočia sa udomácnilo dostávala jeho pragmatická podoba nielen do anglo-prostredníctvom (aj) telovýchovy a športu oslovovalo mladé generácie i v menej rozvinutých krajinách Európy a Ázie.

v armáde
Združenie
v roku
v USA, odkiaľ sa
amerických krajín, ale

Na oslobodené územie novovzniknutého štátu Čechov a Slovákov dorazili prví predstavitelia americkej YMCA spoločne s vracajúcimi sa legionármi v roku 1918 a onedlho tu začali zriaďovať tzv. vojenské domovy. Do konca roka 1920 bolo takýchto domovov už 79, z toho 20 na Slovensku. Najagilnejší z tých slovenských, čo sa športových aktivít týka, bol v Žiline, kolíske volejbalu u nás, ako jednej z dvoch (spoločne s basketbalom) dominantných importovaných ymkárskych športových hier. Veď práve v Žiline prebehol v prvej májovej dekáde 1919 kurz amerických hier, ktorý usporiadala YMCA pre inštruktorov športových hier a ľahkej atletiky vo vojenských domovoch. Vďaka YMCA sa hra pod vysokou sieťou rýchlo etablovala a zapustila hlboké korene, pričom sa uchytila aj v iných telocvičných organizáciách ako boli Sokol, Orol, v skautskom hnutí či v robotníckych telocvičných

Na oslobodené územie novovzniknutého štátu Čechov a Slovákov dorazili prví predstavitelia americkej YMCA spoločne s vracajúcimi sa legionármi v roku 1918 a onedlho tu začali zriaďovať tzv. vojenské domovy. Do konca roka 1920 bolo takýchto domovov už 79, z toho 20 na Slovensku. Najagilnejší z tých slovenských, čo sa športových aktivít týka, bol v Žiline, kolíske volejbalu u nás, ako jednej z dvoch (spoločne s basketbalom) dominantných importovaných ymkárskych športových hier. Veď práve v Žiline prebehol v prvej májovej dekáde 1919 kurz amerických hier, ktorý usporiadala YMCA pre inštruktorov športových hier a ľahkej atletiky vo vojenských domovoch. Vďaka YMCA sa hra pod vysokou sieťou rýchlo etablovala a zapustila hlboké korene, pričom sa uchytila aj v iných telocvičných organizáciách ako boli Sokol, Orol, v skautskom hnutí či v robotníckych telocvičných

Na oslobodené územie novovzniknutého štátu Čechov a Slovákov dorazili prví predstavitelia americkej YMCA spoločne s vracajúcimi sa legionármi v roku 1918 a onedlho tu začali zriaďovať tzv. vojenské domovy. Do konca roka 1920 bolo takýchto domovov už 79, z toho 20 na Slovensku. Najagilnejší z tých slovenských, čo sa športových aktivít týka, bol v Žiline, kolíske volejbalu u nás, ako jednej z dvoch (spoločne s basketbalom) dominantných importovaných ymkárskych športových hier. Veď práve v Žiline prebehol v prvej májovej dekáde 1919 kurz amerických hier, ktorý usporiadala YMCA pre inštruktorov športových hier a ľahkej atletiky vo vojenských domovoch. Vďaka YMCA sa hra pod vysokou sieťou rýchlo etablovala a zapustila hlboké korene, pričom sa uchytila aj v iných telocvičných organizáciách ako boli Sokol, Orol, v skautskom hnutí či v robotníckych telocvičných

Budova YMCA v Bratislave 1923

jednotách. Najväčší záujem o telovýchovnú a športovú činnosť prejavili vojenské domovy v Bratislave, Banskej Bystrici a Košiciach. Výstižnú charakteristiku ymkárskeho chápania pohybových aktivít obsahuje dobový dokument – Správa bratislavskej Ymky za roky 1923-1933: „*Naša telovýchovná činnosť pomáha dosiahnuť harmóniu tela a ducha, rozumu a vzájomného vzťahu k ľudskej spoločnosti.*“ YMCA chápala telovýchovu a šport predovšetkým ako súčasť harmonickej výchovy a prípravy na život.

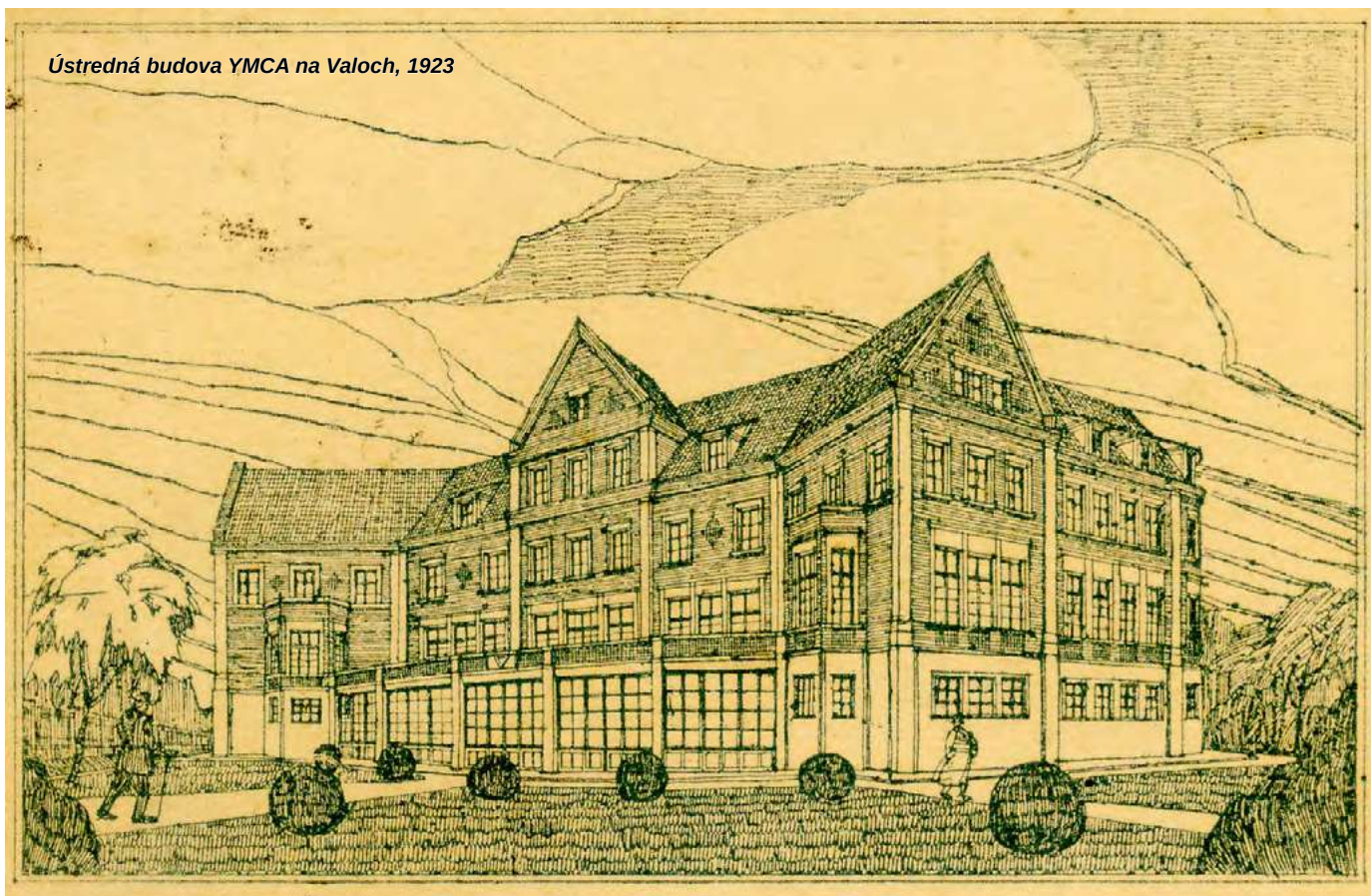
Ako dôležitý moment pri šírení filozofie YMCA medzi civilným obyvateľstvom sa ukázala prirodzená adaptácia a stotožnenie sa s praktickým a viditeľným pôsobením tejto organizácie prostredníctvom športu. Vďaka societou boli spočiatku železničiarci či poštári a v januári 1920 bola v Bratislave založená Železničiarska a poštová YMCA. V nasledujúcom roku ukončilo v hlavnom meste Slovenska svoju činnosť Slovenské ústredie vojenských domovov. Základné činnosti YMCA – vzdelávacia, kultúrno-spoločenská, náboženská a telovýchovná, zamerané na získavanie a podchytenie mladej generácie, nachádzalo odozvu v postupne narastajúcej členskej základni, pričom

práve šport a telovýchova v nej zohrávali čoraz dôležitejšiu úlohu.

Avšak až zriadením Akademickej YMCA v Bratislave v marci 1922 sa dostal šport a telovýchova do zvýšenej pozornosti obyvateľstva. V hlavnom meste Slovenska veľmi rýchlo vybudovali nové športoviská na akademickej pôde, najmä volejbalové a basketbalové ihriská i tenisové kurty. Tieto sa nachádzali v priestoroch Medickej záhrady, pričom začali byť okamžite využívané pohybom chtivými jednotlivcami a skupinami v stále narastajúcich počtoch. Ďalšími typickými ymkárskymi športmi boli ľahká atletika, stolný tenis, plávanie, box, šerm a čiastočne niektoré ďalšie.

Po Bratislave predstavovala druhé najdôležitejšie centrum YMCA na Slovensku Banská Bystrica založená na jar 1921, kde mala miestna pobočka okrem ihrísk a atletickej dráhy aj vlastnú budovu, dobudovanú v roku 1924, pričom na zimu mali zabezpečenú telocvičňu. Heslo organizácie aj tu, pod Urpínom, znelo veľavravne: „*Čistá mluva, čisté myšlienky, čistý šport, čistý život*“. Cenné zdroje

Ústredná budova YMCA na Valoch, 1923

informácií o pôsobení YMCA v Banskej Bystrici prináša dobový týždenník Banskobystrické noviny, škoda, že po jeho zániku už relevantná faktografia druhej polovice 30. rokov chýba. Podobne mala svoju vlastnú budovu od roku 1925 aj YMCA Lučenec a k dispozícii boli tiež telocvičňa a ihriská. Lučenecká pobočka vyvíjala činnosť od februára 1924 a v duchu svojej filozofie v jej trojčlennom direktóriu pôsobili príslušníci všetkých tu žijúcich národov – Čech, Slovák a Maďar. Takéto a podobné informácie bolo možné nájsť v dobovom týždenníku Hlásateľ, ktorý napríklad uvádza, že v YMCA Lučenec fungovali tieto úseky: domáci, školský, medzicirkevný, mestský, priemyselný, finančný, úsek pre stavbu budovy a vybudovanie ihriska. Najviac správ z ymkárskeho lučeneckého života pochádza z roku 1926, kedy vychádzal mesačný Spravodaj YMCA, ktorý však skoro zanikol.

Vrchol svojej činnosti zaznamenala bratislavská Akademická YMCA v roku 1923. Nepochybne treba hľadať súvis s otvorením novej budovy YMCA v Bratislave na Valoch práve v spomínanom roku, hodnota ktorej bola vtedy 13 miliónov korún. V tomto

hlavnom stánku YMCA na Slovensku sa konali od začiatku spoločensko-vzdelávacie podujatia, rôzne kurzy, kultúrne akcie, a aj prednášky z oblasti telovýchovy a športu. Naďalej fungovali ihriská a kurty v Medickej záhrade, kde trávili celé dni vyznávači volejbalu, basketbalu a tenisu. Akademická YMCA začala prenajímať adeptom plávania krytú plaváreň Grössling a organizovala plavecký výcvik. Pástriari a šermiari sa stretávali v ústrednej budove YMCA na Šancovej, atléti a futbalisti sa presunuli do Petržalky na ihrisko 1.ČsŠK.

Po roku 1924 prechádzala väčšina športovcov do novoutvoreného Slovenského športového klubu Univerzita (SŠKU) a v roku 1928 potom do vysokoškolského klubu s priliehavým názvom Vysokoškolský šport Bratislava (VŠB). Akademická YMCA síce existovala naďalej, ale jej členská základňa rapídne poklesla, koncom 20. rokov už iba športovo živorila. Začiatkom 30. rokov nejavila známky života, v decembri 1930 sa uskutočnilo posledné valné zhromaždenie, ktoré nič nezmenilo. Oficiálny zánik vyhlásili až po piatich rokoch nečinnosti, vo februári 1935.

Budova YMCA v Banskej Bystrici 1924

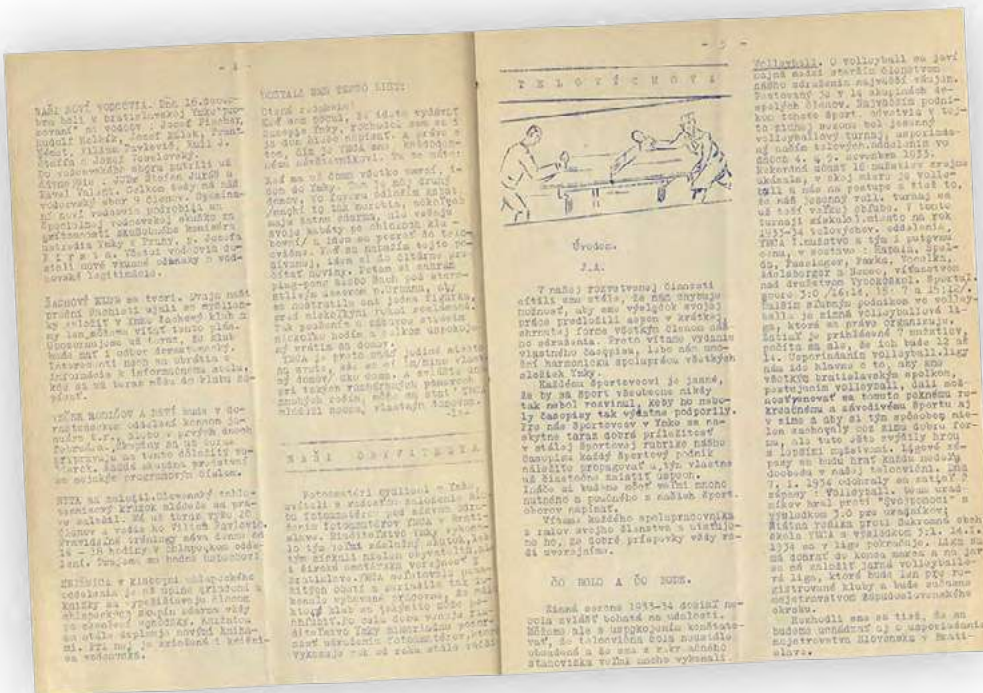

Letný tábor YMCA v Oravskom Podzámku 1924

Významnou udalosťou bolo otvorenie prístavby hlavnej budovy YMCA v roku 1927. Jej súčasťou bola aj telocvičňa, čo znamenalo zelenú najmä pre kolektívne hry, pričom najviac vyťažil basketbal. Pri jej otvorení zdôraznil

ľudstvu.“ Cenné zdroje informácií o ymkárskom živote bratislavskej organizácie podáva najmä mesačník Ruch bratislavskej Ymky vychádzajúci od roku 1934 za redigovania Andreja Plávku, neskôr známeho básnika.

Globálne možno konštatovať, že viditeľným prínosom YMCA na Slovensku bola jej premyslená organizácia, dômyselné riadenie a celý systém na čele ktorého stáli profesionálni pracovníci i zahraniční odborníci. Dôležitú úlohu pri ovplyvňovaní mladých generácií pri ich rozhodovaní a vzťahu k pohybovým aktivitám zohrávalo organizovanie tzv. letných táborov pre deti a mládež. Tieto mali veľmi pozitívny vplyv a účinkov na telesný i duševný rozvoj mládeže a harmonický rozvoj osobnosti. Ten úplne prvý letný tábor usporiadala bratislavská YMCA v lete 1922 v Oravskom Podzámku. Jeden z účastníkov tábora YMCA v roku 1927, František Štrnad, po rokoch spomínal: „Program tábora bol veľmi pestrý. Deň sa začínal rannou rozcvičkou, vztýčením štátnej vlajky a jej pozdravením. Po raňajkách prevládala športová činnosť. Hral sa volejbal, basketbal, pestovala sa ľahká atletika a kúpanie v chladnej Orave. Deň končil táborovým ohňom s rôznymi hrami či hrou na gitaru...Neskoršie som si overoval, že podobné spôsoby táborenia prevzali a napodobnili aj iné organizácie, ale YMCA bola prvá v ČSR, ktorá uviedla do života takýto spôsob pobytu v prírode pre chlapcov a mladých ľudí.“

Pohľad do časopisu Ruch bratislavskej Ymky 1934, stolný tenis

riaditeľ YMCA v Bratislave L. Karlovský, že „budova je otvorená pre všetkých mladých mužov a chlapcov bez rozdielu náboženstva, presvedčenia i jazyka, lebo program YMCA je zjednotiť a učiť znášanlivosti, a tým slúžiť národu, štátu a celému

Autentické svedectvo na svoje pôsobenie v YMCA Banská Bystrica i YMCA Lučenec podala s odstupom času Ludmila Fikejzová v Spravodaji YMCA na Slovensku v roku 1993: „S odstupom desaťročí si uvedomujem, že sú to iba spomienky, ktoré je však potrebné zachovať pre ďalších. A tak viem, že ymkárska činnosť bola užitočná, že mladí dostávali prostredníctvom YMCA do vienka morálnu a charakterovú pevnosť, zásady ľudského súžitia

„S odstupom desaťročí si uvedomujem, že sú to iba spomienky, ktoré je však potrebné zachovať pre ďalších. A tak viem, že ymkárska činnosť bola užitočná, že mladí dostávali prostredníctvom YMCA do vienka morálnu a charakterovú pevnosť, zásady ľudského súžitia

človeka s človekom, toleranciu a zásadovosť v živote človeka i v živote svojho ja.“

Športom číslo jeden bola v YMCA zo začiatku (ľahká) **atletika**. Jej štart v YMCA Bratislava spadá ešte do obdobia existencie vojenských domovov v roku 1920, kedy ymkári usporiadali niekoľko pretekov najmä v Petržalke, medzi nimi aj prvý „Cross Country“ či preteky stredoškolskej mládeže. Najznámejším podujatím YMCA Bratislava bol cestný beh Lamač – Bratislava, ktorého premiérový ročník s cieľom pred Národným divadlom sa bežal v roku 1922. Populárnym býval aj beh Okolo budovy YMCA jednotlivcov i štafiet. Ešte v roku 1929 sa uskutočnili atletické preteky YMCA na štadióne PTE v Petržalke, no potom atletika v YMCA Bratislava upadla, čo trvalo celé 30. roky. V YMCA Banská Bystrica pestovali atletiku od roku 1922, kedy súperili medzi sebou banskobystrickí pretekári YMCA a ŠK Slávia. YMCA Banská Bystrica vybudovala v meste atletický stánok s dráhou i sektormi pre skoky a hody. V auguste 1923 zarezonovala v meste návšteva olympijského víťaza z Antverp 1920, šprintéra Ch. Paddocka z USA, spojená s ukázkami tréningu techniky behu a štartov.

Krásny úspech dosiahli atléti YMCA Banská Bystrica v roku 1926, keď sa stali v Olomouci majstrami ČSR ymkárskych združení. Pozornosť si zaslúžia úspešní atléti ako Gráfik, Matrtaj či Krno, pričom poslední dvaja sa zúčastnili na Svetových hrách YMCA 1926 v Kodani. Popri populárnych štafetových behoch mestom či Jarných a Jesenných behoch sa v rokoch 1922 – 1927 bojovalo o putovnú cenu p. Wycherleya a od roku 1928 O cenu bratov Velkoborských. Atletická dráha banskobystrických ymkárov bola miestom viacerých súťaží, napr. pretekov Stredoslovenského okrsku ČSAAU či atletického trojstretnutia Čechy – Morava – Slovensko v auguste 1926. Aj v Banskej Bystrici utlmili atléti YMCA svoju aktivitu v priebehu 30. rokov. Prvým väčším atletickým podujatím YMCA Lučenec bol štafetový beh mládeže mestom v apríli 1926 za účasti bežcov YMCA, Sokola a ŠK Slávia Lučenec, no najväčšie podujatie predstavovali preteky z 19. septembra 1926 za účasti atlétov YMCA Banská Bystrica, Filákova, Ozdína, domácich borcov YMCA a ďalších spolkov. Viacero víťazstiev si pripísali lučeneckí ymkári aj v roku 1927 na celoslovenských atletických pretekoch v Banskej Bystrici.

Volejbalisti YMCA Banská Bystrica 1928

Typickým ymkárskym športom bol (spolu so svojou „ymkárskou dvojičkou“ basketbalom) **volejbal**. Túto americkú hru pod vysokou sieťou pestovali v YMCA na Slovensku už vo svojom „armádnom období“ rokov 1919 – 1921 a od roku 1922 v Akademickej YMCA. Úspešne sa presadila najmä v YMCA Bratislava a v YMCA Banská Bystrica. Obe združenia zohrali prvý vzájomný zápas v roku 1926 s bratislavským víťazstvom a Bratislavčania dominovali aj o rok neskôr na ymkárskych majstrovstvách Slovenska v Lučenci. Víťazné volejbalové ťaženie YMCA Bratislava pokračovalo aj na majstrovstvách Slovenska 1928 v Banskej Bystrici, kde získali ďalší titul. Nasledujúce dve sezóny však prebrala slovenské volejbalové žezlo práve YMCA Banská Bystrica. Stalo sa tak v roku 1929 vo Vysokých Tatrách a v roku 1930, kedy sa uskutočnil domáci šampionát v letnom tábore YMCA pri Oravskom Podzámku za dovtedy

nevidanej konkurencie 16 slovenských družstiev. Banskobystričania sa v tom čase prezentovali pod sieťou skvelými výkonmi a okrem spomínaných titulov zvädzali tuhé boje aj s mestskými rivalmi – volejbalistami Sládkovičovho gymnázia, Sokola a Obchodnou akadémiou. To všetko za značného záujmu fanúšikovskej obce. Na striebornom stupienku skončili Bratislavčania vystupujúci vtedy pod hlavičkou YMCA Orava. Úspechom bolo

Z víťazného matche Polska s Jugoslauii.

Oba teamy na záhřebském hřišti (nahore). — Adamczak (Polsko) skáče 361 cm o tyči. — Jakupič (S. H. S.) vítězí skokem 175 cm. — Ambrozi (S. H. S.) vyhrál kouli s 13 m 6·5 cm. (Foto: Bunčí, Záhřeb.)

Lad. Bolcar

Vl. Henzl

J. Zágoršek

A. Ráth

T. Rohaček

Fr. Sobota

Mistři slovenského volley-ballu.

(Hráči bratislavské Ymky, kteří letos vyhráli mistrovství Slovenska.)

Dobová karikatura volejbalistů YMCA Bratislava 1927

Prvé majstrovstvá Slovenska vo volejbale, B.Bystrica 1928

Majstrovstvá Slovenska YMCA, Lučenec 1930

aj štvrté miesto volejbalistov bratislavskej YMCA na ymkárskych majstrovstvách Československa v tom istom roku v konkurencii vyspelých českých klubov. V roku 1931 dominovala na majstrovstvách Slovenska v Tatranskej Lomnici opäť YMCA Bratislava. V roku 1934, kedy bratislavskí ymkári vybojovali na majstrovstvách republiky v Zlíne opäť štvrté miesto, sa začala hrať v telocvični YMCA v Bratislave tzv. zimná volejbalová liga. A kvitovať treba aj organizovanie turnajov stredoškolskej mládeže. Početné ymkárske skupiny mali od roku 1927 k dispozícii v zimných mesiacoch novú telocvičňu, ale v letnom období využívali hlavne ihrisko pri ústrednej budove svojej materskej organizácie. Do tretice získali bratislavskí volejbalisti YMCA štvrté miesto na majstrovstvách ČSR v roku 1936. YMCA Bratislava sa stala počas predmníchovskej ČSR najúspešnejším slovenským volejbalovým klubom. YMCA Banská Bystrica sa taktiež významne zaslúžila o rozvoj a popularitu hry pod vysokou sieťou v meste pod

Basketbalisti Winnetou 1935

Urpínom i na Slovensku. Medzi priekopnícke mená banskobystrického volejbalu patria Selecký, Durný, Žiljak, Konôpka, Jakubovie, Caban a ďalší. Miestne združenie organizovalo pravidelne majstrovstvá mesta i propagačné volejbalové turnaje za účasti banskobystrických spolkov a škôl, v permanencii bolo viacero volejbalových ihrísk, okrem tých ymkárskych mali svoje napríklad aj Sokol, Orol či viaceré školy. Veľkej popularite sa tešil volejbal aj v YMCA Lučenec, kde sa uchytil v roku 1924. Lučeneckí volejbaloví ymkári výkonnostne dopĺňali bratislavských a banskobystrických. Výborne hrali najmä v rokoch 1925 až 1927, najväčším úspechom bolo druhé miesto na majstrovstvách Slovenska práve v Lučenci, keď nestačili iba na majstrovskú YMCA Bratislava. Za pozornosť stojí, že Lučenčania šírili s úspechom hru pod vysokou sieťou do okolitého vidieka, hlavne do Fiľakova, Poltára, Zeleného, Ozdína, Rovnian či Kalinova, kde mali tamojšie oddiely svoje ihriská a starali sa aj o vlastnú volejbalovú mláď.

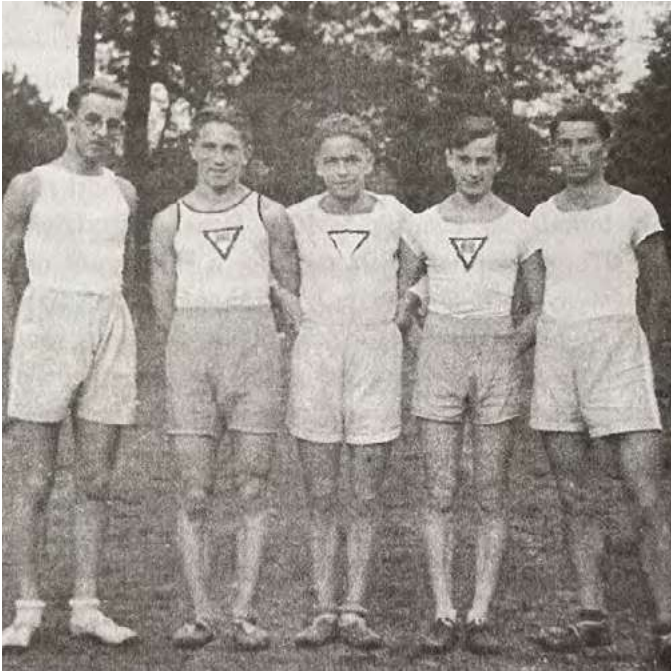
Hra spod deravého koša, **basketbal**, sa začal presadzovať v Bratislave ešte v časoch Akademickiej YMCA. Prvý turnaj odohrali v roku 1924, no úroveň hry stúpala najmä po roku 1927, keď otvorili telocvičňu YMCA v prístavbe ústrednej budovy. Vedúcou osobnosťou bol Jan Kopal. Pekný úspech, tretie miesto, dosiahli basketbalisti bratislavskej YMCA na ymkárskych majstrovstvách ČSR 1930 v Prahe, rast výkonnosti nastal ale až o dva roky neskôr, keď navštívili Bratislavu vyspelí súper z VŠ a YMCA

Jan Kopal s priekopníkmi basketbalu pred budovou YMCA

Praha i Sokola Brno a zohrali tu niekoľko exhibičných zápasov.

O propagáciu hry sa staral časopis Ruch bratislavskej

Basketbalisti – priekopníci basketbalu v YMCA Banská Bystrica

Ymky a osobitne jeho redaktor Andrej Plávka. Hráčska základňa sa značne rozrastala v žiackych i dorasteneckých kategóriách, veľký záujem o basketbal panoval v študentských kruhoch. V rámci YMCA si zakladali svoje skupiny s názvami ako Hej rup, Mohykáni, Blesk, Byrd, Cansas, Uncas, King, Star či Winnetou, ktoré sa stali v roku 1935 účastníkmi bratislavskej basketbalovej ligy ako prvej dlhodobej súťaže v tejto hre na Slovensku. Historicky prvý ligový basketbalový zápas v Bratislave sa uskutočnil 23. novembra 1935 medzi skupinami Winnetou a King (7 : 4) v telocvični YMCA v Bratislave. Najvyšším a najúspešnejším tímom sa stal Winnetou (či aj Vinetu) a medzi najvýraznejšie osobnosti patrili napríklad takí hráči ako Herrmann, Matrac-Jedľovský, Osuský, Krása, Deršák, a ďalší.

V druhej polovici 30. rokov platilo, že bratislavský basketbal vyčnieval na Slovensku zásluhou YMCA nad ostatnými a úroveň sa približoval k špičkovým českým a moravským klubom. Pôsobí preto zvláštne, že ešte aj začiatkom 30. rokov sa slovenská tlač o basketbale takmer vôbec nezmieňuje. Prvá fotografia sa objavila v týždenníku Športový týždeň až v roku 1932 v súvislosti s propagačným zájazdom spomínaných pražských klubov v Bratislave.

V YMCA Banská Bystrica sa objavil basketbal o niečo skôr. Zakladateľskými osobnosťami tu boli bratia

Velkoborskí a Odvarka. Súvis treba hľadať ešte v trénerskom kurze amerických hier, ktorý sa uskutočnil v roku 1919 v Žiline. Banskobystrická mládež mala o novú hru záujem, v dobovej správe YMCA z mája 1922 sa uvádza, že „v Starej bašte hralo basketbal 748 detí po 1 štvrthodinke.“ V roku 1924 sa stala YMCA Banská Bystrica víťazom „šampionátu pre Slovensko“, ako aj víťazom ymkárskych majstrovstiev v Olomouci, pričom titul obhájila aj v rokoch 1925 a 1926. Článok v časopise YMCA konštatuje: „YMCA Banská Bystrica je držiteľom šampionátu už tri roky a šampionát republiky v basketbale vyhrala už dvakrát.“ Najznámejšími ymkárskymi basketbalovými družstvami boli Mohykáni, Viktória, team budovy

Liga!

Basketbalový zápas dňa 23. XI. 1935 I. kolo 30.

Moja družba King Moja družba Winnetou

Čís.	Meno hráčov	Chyby		Bod.	Čís.	Meno hráčov	Chyby		Bod.
		soch.	soch.				I.	II.	
1.	...				1.	...			
2.	...				2.	...			
3.	...				3.	...			
4.	...				4.	...			
5.	...				5.	...			
6.	...				6.	...			
7.	...				7.	...			
8.	...				8.	...			
9.	...				9.	...			
10.	...				10.	...			
Záver:		I. polčas 6:0			Skóre:		I. polčas 0:0		
		II. polčas 4:4					II. polčas 9:2		
Celkové skóre:		10:4			Celkové skóre:		9:2		

Podpisy: M. Herrmann, K. Matrac-Jedľovský, J. Osuský, A. Krása, D. Deršák

Zápis z prvého ligového zápasu v basketbale King – Winnetou, 1935

a team úradníkov. V 30. rokoch sa vývoj hry pod deravými košmi v meste pod Urpínom spomalil a ubudlo informácií o ňom.

V športovo agilnej YMCA Lučenec, treťom najdôležitejšom ymkárskom centre na Slovensku, hral basketbal popri úspešných volejbalistoch predsa len druhé husle. Mládež mu síce venovala pozornosť, ale bola rozdelená na viacero ďalších športových odvetví. Najväčší záujem o basketbal v Lučenci prejavovali členovia miestnej YMCA i verejnosť počas pôsobenia Andreja Plávku vo funkcii tajomníka lučeneckej YMCA v rokoch 1930 a 1931.

Typickým ymkárskym športom bol **stolný tenis**. Darilo sa mu najmä v YMCA Bratislava, kde sa hrával v klubovniach ústrednej budovy hneď od jej otvorenia v roku 1924. Po celé obdobie predmníchovskej republiky bojovali o slovenský „pigpongový“ primát YMCA a PTE Bratislava. Zápasy medzi nimi bývali povestné. Bratislavská YMCA sa stala usporiadateľom mnohých medzinárodných i domácich turnajov, tradične

**YMCA B. Bystrica – YMCA Bratislava, „pingpongisti“
pred zápasom, 1932**

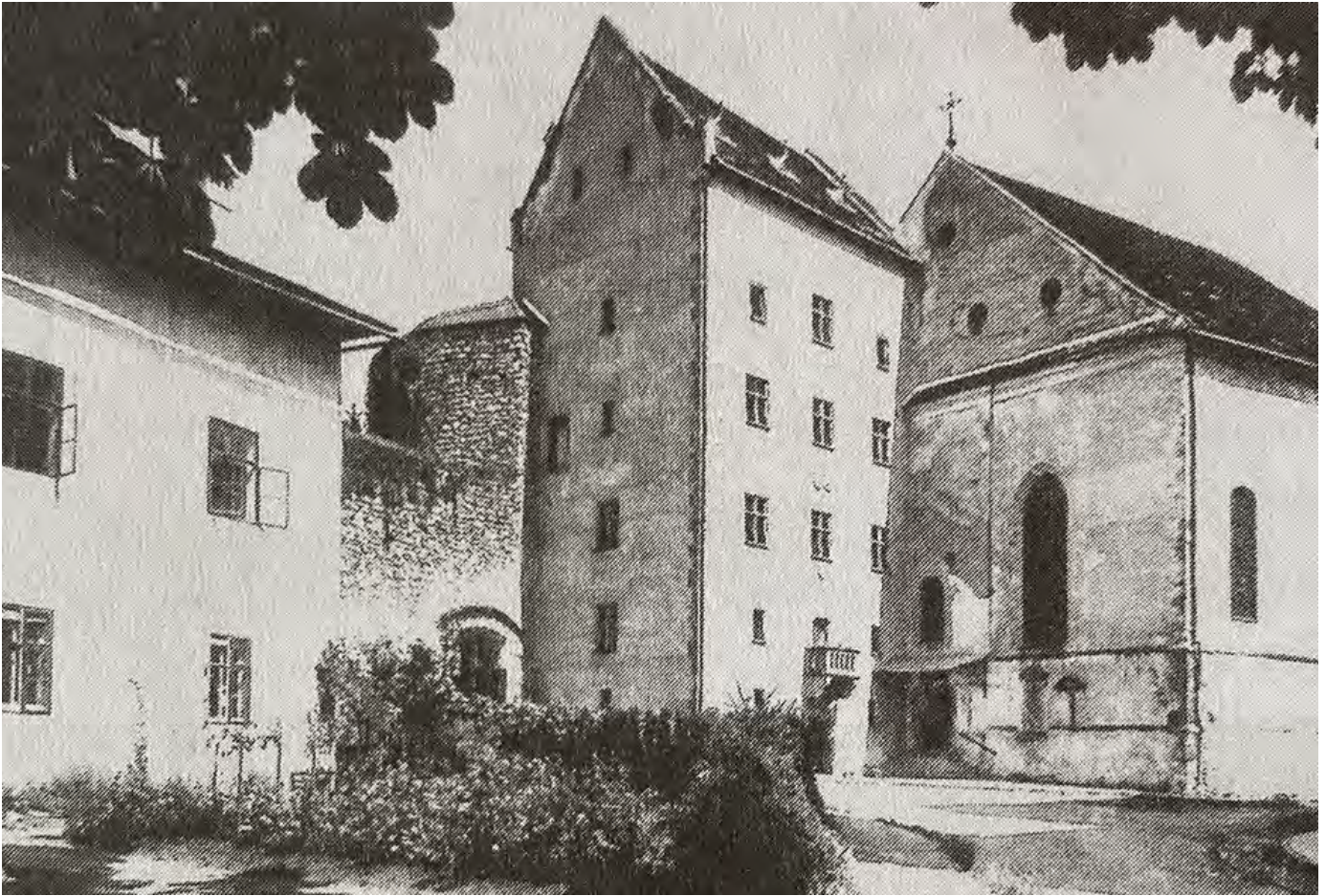
majstrovstiev Bratislavy a západného Slovenska, ktoré mali celonárodný charakter. Vo februári 1927 po ymkárskych majstrovstvách Slovenska dobová tlač písala: „Účasť 47 hráčov ako aj početná návšteva po oba dni svedčí o narastajúcom záujme o tento ušľachtilý

šport, v ktorom zásluhou klubov PTE a YMCA zaujíma mesto Bratislava vedúce miesto na Slovensku.“ V decembri rovnakého roka usporiadal klub prvý veľký turnaj na Slovensku – majstrovstvá Slovenska s medzinárodnou účasťou špičkových maďarských, rakúskych i českých hráčov. Skvelé konkurencie zo zahraničia sa zišli aj v ďalších ročníkoch majstrovstiev Slovenska a klubovým majstrom Slovenska zostala YMCA Bratislava do roku 1932, kedy došlo k dvojsezónnej kríze. Od roku 1934 bratislavskí ymkári získali znovu stratené pozície, úspešným sa stáva turnaj o pohár Českého slova, opäť i Majstrovstvá Slovenska 1935 či ďalšie medzimestské turnaje. V YMCA Bratislava začínal svoju úspešnú kariéru aj najlepší slovenský hráč do roku 1936 Karol Morávek. Ymkári z hlavného mesta Slovenska sa starali aj o „pingpongovú mlad“ a tréningy a turnaje bývali v ich réžii aj v letných táboroch YMCA v Oravskom Podzámku a na Červenom Kameni. Aktivitou s raketami a celuloidovou loptičkou sa prezentovali od konca 20.rokov tiež hráči YMCA Banská Bystrica. Jej stolnotenisový oddiel usporadúval majstrovstvá mesta

Zápas v telocvični YMCA

V Starej bašte hrávali basketbalisti YMCA Banská Bystrica už v 20.rokoch

či medzimestské stretnutia s ŠK Žilina alebo YMCA Lučenec, v roku 1931 aj majstrovstvá Slovenska. Výborne obsadený turnaj sa podarilo zorganizovať YMCA Banská Bystrica v marci 1934, keď naň pritiahli napríklad majsterku sveta M. Kettnerovú či majstra ČSR S. Koláča a ďalších skvelých hráčov. Inokedy pritiahli majstrov sveta z Maďarska Barnu, Borossa či Szabadosa. V správe o činnosti práve z tohto roka stojí, že stolný tenis spoločne s volejbalom sú najúspešnejšími odbormi banskobystrickej YMCA. Podobný „ťahák“ pre priaznivcov stolného tenisu sa podaril aj YMCA Lučenec v roku 1930, keď usporiadala exhibičné vystúpenie majstrov sveta Mednyanszkej, Kelena či Davida, ale aj majstra Slovenska K. Morávka, mimochodom neskôr určitú dobu aj hráča YMCA Fil'akovo.

Nemalé zásluhy v oblasti plaveckej gramotnosti má práve YMCA. Tá bratislavská zaviedla výučbu **plávania** už v roku 1923. V krytej plavárni Grössling

sa jej v priebehu spomínaného roka zúčastnilo tisíc žiakov bratislavských stredných škôl a dvesto učňov. A usporiadali aj kurz záchranárov života pre študentov i pre policajtov. V ďalších rokoch absolvovali kurzy plávania stovky žiakov i dospelých. V pretekárskom plávaní už také úspechy nedosahovali, v Bratislave kraľovali najmä PTE a PAC. Za najväčší úspech sa považuje víťazstvo člena YMCA Bratislava V. Bartošeka v skokoch do vody z 3 m dosky na IX. Svetových hrách YMCA 1927 v Kodani. Bratislavská YMCA si prenajímala Grössling aj v priebehu 30. rokov a pridala do plaveckého programu kurzy pre začiatočníkov v lete i v zime. Plávanie bolo súčasťou programu letných táborov YMCA na Orave i v Karpatoch na Červenom Kameni, kde vybudovali bazén. V roku 1937 tam bolo plávanie v rámci táborového programu súčasťou „olympijských hier“.

Združenie YMCA má zásluhy aj na rozvoji **boxu**. Tento šport sa dostal začiatkom 20. rokov už do programu

vojenského domova v Bratislave, pokračoval od roku 1922 v Akademickej YMCA a vyvíjal činnosť aj v „civilnom“ období YMCA Bratislava pravdepodobne do roku 1930. Podobne pestovali tento mužný šport vo vojenskom domove v Banskej Bystrici, pričom pokračovali spoločne s gréckorímskymi zápasníkmi v ťažkoatletickom klube URSUS. Ďalšie správy sa objavili v roku 1923, kedy zorganizovali turnaj na ktorom boxovali pästári z Košíc, lučeneckej YMCA, Zvolena, Rimavskej Soboty a domácej YMCA Banská Bystrica, ktorej borci vybojovali dve víťazstvá.

Šerm mal svojich vyznávačov už v Akademickej YMCA a činnosť vyvíjali šermiari v YMCA Bratislava aj v 30. rokoch. Pre nových záujemcov usporadúvali šermiarske kurzy. Z lučeneckej YMCA sa zachovali správy o pestovaní šermu v druhej polovici 20. rokov. Kurzy šermu tu viedli miestni dôstojníci.

Futbal nebol síce typickým ymkárskym športom, ale v počiatkovom období bol oň záujem najmä v bratislavskej YMCA, kde sa pestoval od roku 1923, pričom najviac správ sa zachovalo z roku 1925. Ku koncu 20. rokov sa ymkársky futbal pomaly vytrácal, aj keď bol v 30. rokoch zaradený do programu „olympijských hier“ v letnom tábore pri Červenom Kameni.

Veľmi obľúbené bolo v ymkárskom prostredí **lyžovanie**. Z lyžiarskeho oddielu YMCA Banská Bystrica vzišiel v decembri 1929 dokonca podnet k organizovanému lyžovaniu v špičkovom klube Skiklub Banská Bystrica. Tlač mohla o ymkárskom lyžiarskom klube konštatovať, že „*ač počtom malý, môže sa svojími výkonmi postaviť medzi prvé kluby združené v Slovenskej lyžiarskej župe.*“ YMCA Banská Bystrica organizovala koncom 20. rokov pravidelné lyžiarske kurzy, podobné ako YMCA Bratislava neskôr, v 30. rokoch. O nich informoval Ruch bratislavskej Ymky

a záujemcov z radov začiatočníkov bolo stále dosť. Keď v roku 1937 nastúpil do funkcie telovýchovného tajomníka YMCA Bratislava J. Kokoška, lyžovanie sa dostalo do pravidelného programu chlapčenských skupín.

Z ďalších ymkárskych športov, ktoré by sme mohli nazvať malými a niektoré z nich mali iba krátke trvanie či epizodický charakter, spomeňme **ťažkú atletiku**, čiže zápasenie a vzpieranie, ktoré sa uplatnili v banskobystrickej YMCA, v ŤAC URSUS i v YMCA Lučenec, konkrétne v ymkárskej skupine Herkules v rokoch 1926 a 1927, pričom podujatia silákov sa konali v telocvični YMCA. Lučenecká YMCA prichýlila načas aj **cyklistov**, ktorí sa zúčastňovali na pretekoch v druhej polovici 20. a začiatkom 30. rokov, podobne ako ich banskobystrickí kolegovia. Širokú škálu športov v YMCA Lučenec dopĺňali **tenis**, ktorý si radi zahráli nielen na Honte, ale aj v Bratislave či Banskej Bystrici, **gymnastika**, najmä cvičenie na náradí a **šach** i dáma, turnajov ktorých sa zúčastňovali predovšetkým lučeneckí študenti i **turistika**. Čiastočný záujem v ymkárskom prostredí na Slovensku bol aj o ďalšie americké hry, išlo o **playground** (baseball prispôsobený pre telocvičňu), **baseball** a **quoits**, ktoré sa však výraznejšie nerozvinuli. Podobne, ako **ragby** v YMCA Bratislava, ktorej hráči robili v rokoch 1927 – 1928 viac-menej tréningových sparing partnerov hráčom ŠK Slávia Bratislava, svojho času najlepšieho ragbyového tímu v ČSR.

Združenie YMCA, ale aj YWCA (Kresťanské združenie mladých žien), na Slovensku po nepriazni a nútenej odmlke v rokoch 1939 až 1944 obnovilo hneď po oslobodení v roku 1945 svoju činnosť, žiaľ iba dočasne. Komunistický režim po roku 1948 združenie zlikvidoval na dlhých 40 rokov.

Erasmus+

OZNAM

VÝZVA ERASMUS+ (ŠPORT)

Európska Únia zverejnila výzvu na predkladanie návrhov na rok 2021 v rámci programu Erasmus+ (EAC/A0/2021).

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:C2021/103/11&from=EN>

Výzva sa vzťahuje na všetky oblasti, ktoré sú stanovené v programe Erasmus+ (vzdelávanie, odborná príprava, mládež, Jean Monnet a šport).

V oblasti športu je výzva zameraná na kľúčovú akciu 2 – (KA2) Spolupráca medzi organizáciami a inštitúciami, konkrétne na:

1. Kooperačné partnerstvá v oblasti športu

Termín podávania žiadostí do: 20.05.2021

2. Drobné partnerstvá v oblasti športu

Termín podávania žiadostí do: 20.05.2021

3. Neziskové športové podujatia

Termín podávania žiadostí do: 20.05.2021

Priority pre projekty partnerstiev v oblasti športu:

- Podpora účasti na športe a pohybových aktivitách
- Podpora integrity a hodnôt v športe
- Podpora vzdelávania v športe a prostredníctvom športu
- Boj proti násiliu, rasizmu, diskriminácii, radikalizácii a neznášanlivosti v športe.

Žiadosti pre všetky akcie v oblasti športu sa podávajú elektronicky na *Výkonnú agentúru pre vzdelávanie, audiovizuálny sektor a kultúru (EACEA)* v Bruseli.

Podrobné pokyny na predkladanie žiadostí sú uvedené v príručke k programu Erasmus+, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou tejto výzvy.

<http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/programme-guide>

AKTUÁLNY ADRESÁR ZVÄZOV

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA AIKIDO

Adresa Veterná 10
917 01 Trnava

Telefón +421 903 956 039

E-mail info@aikikai.sk

Web www.aikikai.sk

Prezident Roman Ilavský

Generálny sekretár Juraj Baláž

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA AMERICKÉHO FUTBALU

Adresa Revolučná 3289/1
01001 Žilina

Telefón +421 904 984 419

E-mail info@saaf.sk

Web www.saaf.sk

Prezident Ján Polák

Generálny sekretár Martin Bíleš

SLOVENSKÝ ATLETICKÝ ZVÄZ

Adresa Bajkalská 7/A
831 04 Bratislava

Telefón +421 2 38 15 55 00

E-mail saz@atletikasvk.sk

Web www.atletikasvk.sk

Prezident Peter Korčok

Generálny sekretár Vladimír Gubrický

SLOVENSKÁ BASEBALLOVÁ FEDERÁCIA

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón +421 915 754 777

E-mail office@baseballslovakia.com

Web www.baseballslovakia.com

Prezident Dušan Noga

Generálny sekretár František Bunta

**SLOVENSKÁ BASKETBALOVÁ
ASOCIÁCIA**

<i>Adresa</i>	Trnavská cesta 37 831 04 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 2 491 14 545
<i>E-mail</i>	sekretariat@slovakbasket.sk
<i>Web</i>	www.slovakbasket.sk
<i>Prezident</i>	Miloš Drgoň
<i>Generálny sekretár</i>	Andrej Kuffa

**SLOVENSKÝ BEŽECKÝ
SPOLOK**

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 0910 483 898
<i>E-mail</i>	sbs@zoznam.sk
<i>Web</i>	www.beh.szm.sk
<i>Prezident</i>	Jozef Baráth
<i>Generálny sekretár</i>	Stanislav Moravčík

**SLOVENSKÝ BILIARDOVÝ
ZVÄZ**

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 0905 611 719
<i>E-mail</i>	koniar@sbiz.sk
<i>Web</i>	www.biliard.online.sk
<i>Prezident</i>	Samuel Koniar
<i>Generálny sekretár</i>	

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
BEDMINTONU**

<i>Adresa</i>	Slovenská 19 080 01 Prešov
<i>Telefón</i>	+421 - 905 257 791
<i>E-mail</i>	sekretar@bedminton.sk
<i>Web</i>	www.bedminton.sk
<i>Prezident</i>	Anton Siažik
<i>Generálny sekretár</i>	Peter Tarcala

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
BIATLONU**

<i>Adresa</i>	Partizánska 71 97401 Banská Bystrica
<i>Telefón</i>	+421 - 48 - 414 4776
<i>E-mail</i>	svk@biathlon.sk
<i>Web</i>	www.biathlon.sk
<i>Prezident</i>	Peter Vozár
<i>Generálny sekretár</i>	Zuzana Donovalová

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
BOBISTOV**

<i>Adresa</i>	Líščie údolie 134 841 04 Bratislava 4
<i>Telefón</i>	+421 - 903 262 626
<i>E-mail</i>	szb@boby.sk
<i>Web</i>	www.boby.sk
<i>Prezident</i>	Milan Jagnešák
<i>Generálny sekretár</i>	Zdenka Jagnešáková

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA
BOCCIE**

<i>Adresa</i>	Vajanského 874/46 984 01 Lučenec
<i>Telefón</i>	+421 903 630 204
<i>E-mail</i>	slovenska.asociacia.bocce@gmail.com
<i>Web</i>	www.bocce.sk
<i>Prezident</i>	Ján Macko
<i>Generálny sekretár</i>	

**SLOVENSKÝ BOWLINGOVÝ
ZVÄZ**

<i>Adresa</i>	Dunajská 12 040 11 Košice
<i>Telefón</i>	+421 903 712 927
<i>E-mail</i>	sekretariat@slovakbowling.sk
<i>Web</i>	www.slovakbowling.sk
<i>Prezident</i>	Vladimír Merkovský
<i>Generálny sekretár</i>	

**SLOVENSKÁ BOXERSKÁ
FEDERÁCIA**

<i>Adresa</i>	Dr. Vladimíra Clementisa 3222/10, 821 02 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 949 246 786
<i>E-mail</i>	sbf@sbf.sk
<i>Web</i>	www.sbf.sk
<i>Prezident</i>	Tomáš Kovács
<i>Generálny sekretár</i>	Mária Schutová

**SLOVENSKÝ BRIDŽOVÝ
ZVÄZ**

<i>Adresa</i>	Lopenícka 1/A 831 02 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 - 0905 012 032
<i>E-mail</i>	sbz@bridgeclub.sk
<i>Web</i>	www.bridgeclub.sk
<i>Prezident</i>	Peter Belčák
<i>Generálny sekretár</i>	Peter Hora

**SLOVENSKÝ CURLINGOVÝ
ZVÄZ**

<i>Adresa</i>	Mostová 2 811 03 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 905 606 229
<i>E-mail</i>	office@curling.sk
<i>Web</i>	www.curling.sk
<i>Prezident</i>	Pavol Pitoňák
<i>Generálny sekretár</i>	Mária Rapčanová

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
CYKLISTIKY**

<i>Adresa</i>	Junácka 6 832 80 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 902 654 060
<i>E-mail</i>	szc@cyklistikaszc.sk
<i>Web</i>	www.cyklistikaszc.sk
<i>Prezident</i>	Peter Privara
<i>Generálny sekretár</i>	Katarína Jakubová

**SLOVENSKÁ CYKLOTRIALOVÁ
ÚNIA**

Adresa Štefánikova 4445
05801 Poprad

Telefón +421 910 150 950

E-mail stefan@pcola.sk

Web www.cyklotrial.sk

Prezident Štefan Pčola

*Generálny sekretár***DOSTIHY - ZÁVODISKO**

Adresa Starohájska 29
85269 Bratislava

Telefón +421 2 624 11 504

E-mail sekretariat@zavodisko.sk

Web www.zavodisko.sk

Prezident Ľuboš Chmelár

*Generálny sekretár***SLOVENSKÝ DOSTIHOVÝ
GREYHOUND ZVÄZ**

Adresa Trieda A. Hlinku 27/7
94901 Nitra

Telefón +421 – 905 764 953

E-mail sdgz@dostihychrtov.sk

Web www.dostihychrtov.sk

Prezident Pavel Mozdík

*Generálny sekretár***SLOVENSKÝ ZVÄZ DRÁHOVÉHO
GOLFU**

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón +421 0905 305 338

E-mail info@minigolfsport.sk

Web www.minigolfsport.sk

Prezident František Drgoň

Generálny sekretár René Šimanský**SLOVENSKÝ ZVÄZ
FLORBALU**

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón +421 948 122 750

E-mail info@szfb.sk

Web www.szfb.sk

Prezident Oto Divinský

*Generálny sekretár***SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA
FRISBEE**

Adresa Eisnerova 13
841 07 Bratislava

Telefón +421 903 363 033

E-mail predseda@szf.sk

Web www.szf.sk

Prezident Juraj Turan

Generálny sekretár Martin Keseg

**SLOVENSKÝ FUTBALOVÝ
ZVÄZ**

<i>Adresa</i>	Tomášikova 30/c 821 01 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 2 48 20 60 00
<i>E-mail</i>	office@futbalsfz.sk
<i>Web</i>	www.futbalsfz.sk
<i>Prezident</i>	Ján Kováčik
<i>Generálny sekretár</i>	Peter Pálenčík

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA GO

<i>Adresa</i>	Údernícka 5 851 01 Bratislava
<i>Telefón</i>	
<i>E-mail</i>	slovakgo@gmail.com
<i>Web</i>	www.sago.sk
<i>Prezident</i>	Miroslav Poliak
<i>Generálny sekretár</i>	Milan Jadroň

**SLOVENSKÁ GYMNASTICKÁ
FEDERÁCIA**

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 905 811 053
<i>E-mail</i>	gymnastics@sgf.sk
<i>Web</i>	www.sgf.sk
<i>Prezident</i>	Ján Novák
<i>Generálny sekretár</i>	Monika Šišková

SLOVENSKÝ FUTSAL

<i>Adresa</i>	Tomášikova 30/c 821 01 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 - 2 - 48 20 60 40
<i>E-mail</i>	dobsovic@futbalsfz.sk
<i>Web</i>	www.futsalslovakia.sk
<i>Prezident</i>	Dušan Dobšovič
<i>Generálny sekretár</i>	

**SLOVENSKÁ GOLFOVÁ
ASOCIÁCIA**

<i>Adresa</i>	Kukučínova 26 831 01 Bratislava
<i>Telefón</i>	0911 446 366
<i>E-mail</i>	skga@skga.sk
<i>Web</i>	www.skga.sk
<i>Prezident</i>	Tibor Hubík
<i>Generálny sekretár</i>	Kamil Balga

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
HÁDZANEJ**

<i>Adresa</i>	Trnavská cesta 37 831 04 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 903 708 275
<i>E-mail</i>	szh@slovakhandball.sk
<i>Web</i>	www.slovakhandball.sk
<i>Prezident</i>	Jaroslav Holeša
<i>Generálny sekretár</i>	Ivan Sabovik

**SLOVENSKÁ HOKEJBALOVÁ
ÚNIA**

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón +421 917 627 355

E-mail hokejbal@hokejbal.sk

Web www.hokejbal.sk

Prezident Jozef Stümpel

Generálny sekretár Július Száraz

**SLOVENSKÝ HOROLEZECKÝ
SPOLOK JAMES**

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón +421 908 718 714

E-mail office@james.sk

Web www.james.sk

Prezident Anton Pacek

Generálny sekretár Marián Baran

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
JACHTINGU**

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón +421 918 529 304

E-mail szj@sailing.sk

Web www.sailing.sk

Prezident Marián Babjak

Generálny sekretár Zuzana Bodnáriková

**SLOVENSKÁ JAZDECKÁ
FEDERÁCIA**

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón +421 907 100 191

E-mail info@sjf.sk

Web www.sjf.sk

Prezident Vladimír Chovan

Generálny sekretár Zuzana Bačiak Masaryková

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA
JOGY**

Adresa Svätoplukova 20, 82108 Bratislava
Korešp.: Kováčska 16, 040 01 Košice

Telefón 0905 489 363

E-mail spjke@netkosice.sk

Web www.saj.sk

Prezident Gejza Timčák

Generálny sekretár

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
JUDO**

Adresa Junácka 6, 83280 Bratislava
Korešp.: Trnavská cesta 39
831 04 Bratislava

Telefón +421 910 729 433

E-mail szj@judo.sk

Web www.judo.sk

Prezident Ján Krišanda

Generálny sekretár Peter Pisoň

SLOVENSKÁ KANOISTIKA*Adresa* Junácka 6, 83280 Bratislava*Telefón* +421 905 659 739
+421 2 446 311 75*E-mail* canoe@canoe.sk*Web* www.canoe.sk*Prezident* Ivan Cibák*Generálny manažér* Boris Bergendi
Generálna sekr. Lucia Antolová**SLOVENSKÝ ZVÄZ
KARATE***Adresa* Junácka 6
83280 Bratislava*Telefón* +421 903692 095*E-mail* karate@karate.sk*Web* www.karate.sk*Prezident* Daniel Líška*Generálny sekretár* Leopold Roman**SLOVENSKÁ FEDERÁCIA KARATE A
BOJOVÝCH UMENÍ***Adresa* Pajštúnska 1
851 02 Bratislava*Telefón* +421 915 47 22 41*E-mail* info@karate-slovakia.sk*Web* www.karate-slovakia.sk*Prezident* Daniel Baran*Generálny sekretár* Peter Kotásek**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA CAMPINGU
A CARAVANINGU***Adresa* Mládežnícka 2481/35
017 01 Považská Bystrica*Telefón* +421 42 432 65 67*E-mail* sekretariat@caravaning.sk*Web* www.caravaning.sk*Prezident* Jaroslav Mišura*Generálny sekretár***SLOVENSKÝ ZVÄZ
KICKBOXU***Adresa* Junácka 6
83280 Bratislava*Telefón* +421 915 499 077*E-mail* onuscak@kickboxing.sk*Web* www.slovak-kickboxing.sk*Prezident* Peter Onuščák*Generálny sekretár* Viliam Sabol**SLOVENSKÝ KOLKÁRSKY
ZVÄZ***Adresa* Štúrova 1158/22, 921 01 Piešťany
Korešp.: Nový Rad 278
930 36 Horná Potôň*Telefón* +421 905 762 340*E-mail* sekretariat@kolky.sk*Web* www.kolky.sk*Prezident* Štefan Kočan*Generálny sekretár* Eva Ondrejkočiová

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA
KORFBALU**

Adresa Makovického 6
971 01 Prievidza

Telefón +421 911 361 044

E-mail m_sonoga@yahoo.com

Web www.korfbal.sk

Prezident Martin Sonoga

Generálny sekretár

**SLOVENSKÝ KRASOKORČULIARSKY
ZVÄZ**

Adresa Záhradnícka 95
821 08 Bratislava

Telefón +421 - 918 - 791 227

E-mail gs@kraso.sk

Web www.kraso.sk

Prezident Jozef Beständig

Generálny sekretár Csaba Kürti

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA KULTURISTIKY,
FITNESS A SILOVÉHO TROJBOJA**

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón +421 908 965 156

E-mail safkst@gmail.com

Web www.sakst.sk

Prezident Boris Mlsna

Generálny sekretár

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
ĽADOVÉHO HOKEJA**

Adresa Trnavská cesta 27/B
831 04 Bratislava

Telefón +421 2- 32 340 920

E-mail szlh@szlh.sk

Web www.szlh.sk

Prezident Miroslav Šatan

Generálny sekretár

**LETECKÁ AMATÉRSKA ASOCIÁCIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Adresa Framborská 58
010 01 Žilina

Telefón 0903 431 416

E-mail sekretariat@laa.sk

Web www.laa.sk

Prezident Miroslav Jančiar

Generálny sekretár Dagmar Sekerková

**SLOVENSKÝ NÁRODNÝ AEROKLUB
GENERÁLA M. R. ŠTEFÁNKA**

Adresa Pri Rajčianke 49
010 01 Žilina

Telefón +421 – 41 - 723 2204

E-mail sna@sna.sk

Web www.sna.sk

Prezident Ján Mikuš

Generálny sekretár Pavol Kavka

**SLOVENSKÁ FEDERÁCIA
ULTRAĽAHKÉHO LIETANIA**

Adresa Letisko Boľkovce 227
984 01 Lučenec

Telefón +421 905 60 27 06

E-mail sluk@sful.sk

Web www.sful.sk

Prezident Marián Sluk

Generálny sekretár

**SLOVENSKÝ LUKOSTRELECKÝ
ZVÄZ**

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón +421 903 715 945

E-mail office@archerysvk.sk

Web www.archerysvk.sk

Prezident Vladimír Bužek

Generálny sekretár Jaroslav Vaľo

**SLOVENSKÁ LYŽIARSKA
ASOCIÁCIA**

Adresa Karpatská 15
058 01 Poprad

Telefón +421 918 249 159

E-mail info@slovak-ski.sk

Web www.slovak-ski.sk

Prezident Ivan Ivanič

Generálny sekretár

**SLOVENSKÝ ZVÄZ MALÉHO
FUTBALU**

Adresa Jašíkova 24
821 03 Bratislava

Telefón +421 911 916 731

E-mail info@malyfutbal.sk

Web www.malyfutbal.sk

Prezident Peter Králik

Generálny sekretár Matúš Kocún

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
MODERNÉHO PÄŤBOJA**

Adresa Junácka 6
832 80 Bratislava

Telefón +421 905 650 170

E-mail smpa@pentathlon.sk

Web www.pentathlon.sk

Prezident Dušan Poláček, ml.

Generálny sekretár Dušan Poláček, st.

**SLOVENSKÁ MOTOCYKLOVÁ
FEDERÁCIA**

Adresa Šporovcov 340
017 01 Považská Bystrica

Telefón +421 42 426 0332

E-mail smf@smf.sk

Web www.smf.sk

Prezident Ing. Peter Lazar

Generálny sekretár Tatiana Kašíková

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA
MOTORISTICKÉHO ŠPORTU**

<i>Adresa</i>	Fatranská 3 949 01 Nitra
<i>Telefón</i>	+421 - 37 655 46 96
<i>E-mail</i>	info@sams-asn.sk
<i>Web</i>	www.sams-asn.sk
<i>Prezident</i>	Dušan Koblišek
<i>Generálny sekretár</i>	Vojtech Ruisl

**SLOVENSKÝ ZVÄZ ORIENTAČNÝCH
ŠPORTOV**

<i>Adresa</i>	Junácka 6 832 80 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 903 636 503
<i>E-mail</i>	slovakia@orienteing.sk
<i>Web</i>	www.orienteing.sk
<i>Prezident</i>	Andrej Patráš
<i>Generálny sekretár</i>	Milan Mazúr

**SLOVENSKÁ PLAVECKÁ
FEDERÁCIA**

<i>Adresa</i>	Za kasárňou 1 831 03 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 905 620 679
<i>E-mail</i>	sport@swimmsvk.sk
<i>Web</i>	www.swimmsvk.sk
<i>Prezident</i>	Ivan Šulek
<i>Generálny sekretár</i>	Miroslav Nowak

**SLOVENSKÁ NOHEJBALOVÁ
ASOCIÁCIA**

<i>Adresa</i>	Junácka 6 832 80 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 905 462 372
<i>E-mail</i>	nohejbal.sna@gmail.com
<i>Web</i>	www.nohejbal-sk.sk
<i>Prezident</i>	Miroslav Kováč
<i>Generálny sekretár</i>	Ján Reháček

**SLOVENSKÝ PAINTBALLOVÝ
ZVÄZ**

<i>Adresa</i>	
<i>Telefón</i>	+421 905 120 480
<i>E-mail</i>	pavlak@paintball.sk
<i>Web</i>	www.paintball.sk
<i>Prezident</i>	Michal Čížek
<i>Generálny sekretár</i>	Turek Suchar

**SLOVENSKÝ ZVÄZ POZEMNÉHO
HOKEJA**

<i>Adresa</i>	Jurkovičova 5 83106 Bratislava
<i>Telefón</i>	0918 555 519
<i>E-mail</i>	szph@szph.sk
<i>Web</i>	www.szph.sk
<i>Prezident</i>	Ľudmila Pastorová
<i>Generálny sekretár</i>	Mariana Mankovecká

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA DYNAMICKEJ STREĽBY

Adresa Urxova 4
080 05 Prešov

Telefón

E-mail prezident@sads.sk

Web www.sads.sk

Prezident Janette Haviarová

Generálny sekretár

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA PRETLÁČANIA RUKOU

Adresa Vavrečka 311
029 01 Námestovo

Telefón +421 911 880 779

E-mail sekretariat@armsport.sk

Web www.armsport.sk

Prezident Ján Germánus

Generálny sekretár

SLOVENSKÝ ZVÄZ PSÍCH ZÁPRAHOV

Adresa M. R. Štefánika č. 217
093 01 Vranov na Topľou

Telefón +421 905 486 716

E-mail igorpribula11@gmail.com

Web www.mushing.sk

Prezident Igor Pribula

Generálny sekretár

SLOVENSKÝ ZVÄZ RÁDIOAMATÉROV

Adresa Mlynská 4
900 31 Stupava

Telefón +421 - 2 - 6224 7501

E-mail szr@szr.sk

Web www.szr.sk

Prezident Roman Kudláč

Generálny sekretár Roman Kudláč

ZVÄZ VODÁCTVA A RAFTINGU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Adresa Wolkrova 4
85101 Bratislava

Telefón + 421 903 457 074

E-mail zvazraftingu@gmail.com

Web www.zvazraftingu.sk

Prezident Radoslav Orococký

Generálny sekretár Tomáš Lángh

SLOVENSKÝ ZVÄZ RYBOLOVNEJ TECHNIKY

Adresa Svornosti 69
94077 Nové Zámky

Telefón +421 905 235 472

E-mail szrtzn@szm.sk

Web www.szrtzn.sk

Prezident Juraj Mészáros

Generálny sekretár

SLOVENSKÝ RÝCHLOKORČULIARSKY ZVÄZ

Adresa Za Hornádom 15, ŠH
05201 Spišská Nová Ves

Telefón +421 903 601 379

E-mail stez@stez.sk

Web www.speedskating.sk

Prezident Ján Magdoško

Generálny sekretár

SLOVENSKÁ RUGBYOVÁ ÚNIA

Adresa Hrobákova 1
851 02 Bratislava

Telefón +420 722 112 356

E-mail krutzner@slovakrugby.sk

Web www.slovakrugby.sk

Prezident Eduard Krützner

Generálny sekretár Michal Mihálik

SLOVENSKÝ ŠACHOVÝ ZVÄZ

Adresa Bernolákovo námestie 25
940 01 Nové Zámky

Telefón +421 948 640 046

E-mail sekretariat@chess.sk

Web www.chess.sk

Prezident Zdeněk Gregor

Generálny sekretár Vladimír Szűcs

SLOVENSKÁ ORGANIZÁCIA KOMPOZIČNÉHO ŠACHU

Adresa Zimná 2
82102 Bratislava

Telefón +421 915 794 101

E-mail emil.klemanic@justice.sk

Web www.soks.sk

Prezident Emil Klemanič

Generálny sekretár

ZDRUŽENIE KOREŠPONDENČNÉHO ŠACHU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Adresa ZKŠ SR , P O BOX 17
82014 Bratislava

Telefón +421 - 903 455 587

E-mail manduchm@korsach.sk

Web www.korsach.sk

Prezident Milan Manduch

Generálny sekretár Pavol Polakovič

SLOVENSKÝ ZVÄZ SÁNKAROV

Adresa Starý Smokovec 18074
062 01 Vysoké Tatry

Telefón +421 905 970 041

E-mail sane@sane.sk

Web www.sane.sk

Prezident Jozef Škvarek

Generálny sekretár Viera Bachárová Findurová

**SLOVENSKÝ ŠERMIARSKY
ZVÄZ**

<i>Adresa</i>	Trnavská cesta 39 831 04 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 903 740 961
<i>E-mail</i>	slovak-fencing@slovak-fencing.sk
<i>Web</i>	www.slovak-fencing.sk
<i>Prezident</i>	Tatiana Drobná
<i>Generálny sekretár</i>	Gabriela Geršiová

**ZDRUŽENIE ŠÍPKARSKÝCH
ORGANIZÁCIÍ**

<i>Adresa</i>	Szakkayho 1 04001 Košice
<i>Telefón</i>	+ 421 905 700 790
<i>E-mail</i>	info@sipky.sk
<i>Web</i>	www.slovakiadart.sk
<i>Prezident</i>	Karol Kirchner
<i>Generálny sekretár</i>	

**SLOVENSKÁ SOFTBALOVÁ
ASOCIÁCIA**

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 2 492 49 279
<i>E-mail</i>	office@softballslovakia.sk
<i>Web</i>	www.softballslovakia.com
<i>Prezident</i>	Richard Bohunický
<i>Generálny sekretár</i>	František Bunta

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA SILNÝCH
MUŽOV**

<i>Adresa</i>	Opatovská 15 911 01 Trenčín
<i>Telefón</i>	+421 948 135 151
<i>E-mail</i>	sekretar@slovakstrongman.sk
<i>Web</i>	www.slovakstrongman.sk
<i>Prezident</i>	Vladimír Bátik
<i>Generálny sekretár</i>	Pavol Guga

**SLOVENSKÁ SKIALPINISTICKÁ
ASOCIÁCIA**

<i>Adresa</i>	Bobrovec 550 032 21 Bobrovec
<i>Telefón</i>	+421 915 156 717
<i>E-mail</i>	info@slovaskimo.sk
<i>Web</i>	www.slovaskimo.sk
<i>Prezident</i>	Igor Žiak
<i>Generálny sekretár</i>	

**SLOVENSKÝ ZVÄZ ŠPORTOVCOV
S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM**

<i>Adresa</i>	SNP 90 040 11 Košice
<i>Telefón</i>	+421 907 953 701
<i>E-mail</i>	szsmpsk@gmail.com
<i>Web</i>	www.szsm.sk
<i>Prezident</i>	Robert Luby
<i>Generálny sekretár</i>	

**DEAFLYMPIJSKÝ VÝBOR
SLOVENSKA**

<i>Adresa</i>	Blumentálska 24 811 07 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 911 370 888
<i>E-mail</i>	office@deaflympic.sk
<i>Web</i>	www.deaflympic.sk
<i>Prezident</i>	Miloš Štefek
<i>Generálny sekretár</i>	Dušan Dědeček

**SLOVENSKÝ ZVÄZ TELESNE
POSTIHNUTÝCH ŠPORTOVCOV**

<i>Adresa</i>	Benediktiho 5 811 05 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 915 888 553
<i>E-mail</i>	tps@sztps.sk
<i>Web</i>	www.sztps.sk
<i>Prezident</i>	Ján Riapoš
<i>Generálny sekretár</i>	Martin Čapla

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA ZRAKOVO
POSTIHNUTÝCH ŠPORTOVCOV**

<i>Adresa</i>	Cementárenská 16 974 01 Banská Bystrica
<i>Telefón</i>	+421 907 884 546
<i>E-mail</i>	predseda@sazps.sk
<i>Web</i>	www.sazps.sk
<i>Prezident</i>	Pavol Valent
<i>Generálny sekretár</i>	

**ZVÄZ ŠPORTOVEJ KYNOLÓGIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

<i>Adresa</i>	Medený Hámor 7 97401 Banská Bystrica
<i>Telefón</i>	+421 48 414 40 99
<i>E-mail</i>	zsk-sr@zsk-sr.sk
<i>Web</i>	www.zsk-sr.sk
<i>Prezident</i>	Juraj Štaudinger
<i>Generálny sekretár</i>	

**SLOVENSKÝ STRELECKÝ
ZVÄZ**

<i>Adresa</i>	Wolkrova 4 85101 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 2 6224 4077
<i>E-mail</i>	ssz@shooting.sk
<i>Web</i>	www.shooting.sk
<i>Prezident</i>	Miloslav Benca
<i>Generálny sekretár</i>	Barbora Reichová

**ZVÄZ MODELÁROV
SLOVENSKA**

<i>Adresa</i>	Trhovisko 10 929 01 Dunajská Streda
<i>Telefón</i>	+421 907 217 539
<i>E-mail</i>	sekretariat@zvazmodelarov.sk
<i>Web</i>	www.zvazmodelarov.sk
<i>Prezident</i>	Pavol Barbarič
<i>Generálny sekretár</i>	Jaroslav Košťan

**ZVÄZ POTÁPAČOV
SLOVENSKA**

<i>Adresa</i>	Wolkrova 4 851 01 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 918 737 877
<i>E-mail</i>	zps@zps-diving.sk
<i>Web</i>	www.zps-diving.sk
<i>Prezident</i>	Roman Baláž
<i>Generálny sekretár</i>	Zuzana Žecová

**SLOVENSKÝ RYBÁRSKY
ZVÄZ**

<i>Adresa</i>	Andreja Kmet'a 20 01055 Žilina
<i>Telefón</i>	+421 41 507 36 11
<i>E-mail</i>	sekretariat@srzrada
<i>Web</i>	www.srzrada.sk
<i>Prezident</i>	Rudolf Boroš
<i>Generálny sekretár</i>	Ľuboš Javor

**SLOVENSKÁ SQUASHOVÁ
ASOCIÁCIA**

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 911 694 629
<i>E-mail</i>	gs@squash.sk
<i>Web</i>	www.squash.sk
<i>Prezident</i>	Marek Kubiček
<i>Generálny sekretár</i>	Dávid Kubiček

**SLOVENSKÝ STOLNOTENISOVÝ
ZVÄZ**

<i>Adresa</i>	Černockého 6 831 53 Bratislava
<i>Telefón</i>	+ 421 02 44 884 042
<i>E-mail</i>	hatalova@sstz.sk
<i>Web</i>	www.sstz.sk
<i>Prezident</i>	Zdenko Kríž
<i>Generálny sekretár</i>	Ivica Hatalová

**SLOVENSKÁ FEDERÁCIA
SUMO**

<i>Adresa</i>	Zálužická 7 82101 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 905 620 366
<i>E-mail</i>	mifko@reprosova.sk
<i>Web</i>	www.sumo.szm.com
<i>Prezident</i>	David Šarkády
<i>Generálny sekretár</i>	

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
TAEKWON-DO ITF**

<i>Adresa</i>	Trnavská 18 919 04 Smolenice
<i>Telefón</i>	+ 421 908 553 335
<i>E-mail</i>	ladislav.hunady@gmail.com
<i>Web</i>	www.sztkd-itf.sk
<i>Prezident</i>	Ladislav Huňady
<i>Generálny sekretár</i>	Jozef Kotuľák

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA
TAEKWONDO WT**

Adresa Stará spišská cesta 38
040 01 Košice

Telefón + 421 902 901 640

E-mail satkd.wtf@gmail.com

Web www.satkd.sk

Prezident Pavel Ižarik

Generálny sekretár

**SLOVENSKÝ ZVÄZ TANEČNÉHO
ŠPORTU**

Adresa Škultétyho 1
831 03 Bratislava

Telefón +421 2 4445 7850

E-mail szts@szts.sk

Web www.szts.sk

Prezident Petr Horáček

Generálny sekretár

**SLOVENSKÝ TENISOVÝ
ZVÄZ**

Adresa Príkopova 6
831 03 Bratislava

Telefón + 421 903 793 140

E-mail stz@stz.sk

Web www.stz.sk

Prezident Tibor Macko

Generálny sekretár Igor Moška

**SLOVENSKÁ TRIATLONOVÁ
ÚNIA**

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón + 421 905 648 349

E-mail triatlon@triathlon.sk

Web www.triathlon.sk

Prezident Jozef Jurášek

Generálny sekretár Peter Dobiáš

**KLUB SLOVENSKÝCH
TURISTOV**

Adresa Záborského 33
83103 Bratislava

Telefón +421 2 44 45 11 21

E-mail ustredie@kst.sk

Web www.kst.sk

Prezident Peter Dragúň

Generálny sekretár Dušan Valúch

**SLOVENSKÝ VESLÁRSKY
ZVÄZ**

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón

E-mail rowingslovakia@gmail.com

Web www.veslovanie.sk

Prezident Ján Žiška

Generálny sekretár Stanislava Vičanová

**SLOVENSKÝ ZVÄZ VODNÉHO
LYŽOVANIA A WAKEBOARDINGU**

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 905 712 830
<i>E-mail</i>	waterski@waterski.sk
<i>Web</i>	www.waterski.sk
<i>Prezident</i>	Alexander Vaško
<i>Generálny sekretár</i>	Denisa Oravcová

**SLOVENSKÁ VOLEJBALOVÁ
FEDERÁCIA**

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 901 770 729
<i>E-mail</i>	sekretariat@svf.sk
<i>Web</i>	www.svf.sk
<i>Prezident</i>	Martin Kraščenič
<i>Generálny sekretár</i>	Tomáš Singer (poverený)

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA WESTERN
RIDINGU A RÓDEA**

<i>Adresa</i>	Tomášovská 72 900 29 Nová Dedinka
<i>Telefón</i>	+ 421 905 413 023
<i>E-mail</i>	tajomnik@sawrr.sk
<i>Web</i>	www.sawrr.sk
<i>Prezident</i>	Peter Dobeš
<i>Generálny sekretár</i>	Alexandra Bučková

**SLOVENSKÝ ZVÄZ VODNÉHO
MOTORIZMU**

<i>Adresa</i>	Trnavská cesta 29 832 84 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 903 454 999
<i>E-mail</i>	szvm@szvm.sk
<i>Web</i>	www.szvm.sk
<i>Prezident</i>	Vladimír Slaný
<i>Generálny sekretár</i>	

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
VZPIERANIA**

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	
<i>E-mail</i>	szv@vzpieranie.sk
<i>Web</i>	www.vzpieranie.sk
<i>Prezident</i>	Ján Štefánik
<i>Generálny sekretár</i>	Jozef Sedlár

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA
ČÍNSKEHO WUSHU**

<i>Adresa</i>	Ladislava Dérera 35 831 01 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 0905 948422 +421 907 320 877
<i>E-mail</i>	email@wushuslovakia.sk
<i>Web</i>	www.wushuslovakia.sk
<i>Prezident</i>	Ľubomír France
<i>Generálny sekretár</i>	Katarína Kittová

**SLOVENSKÝ ZÁPASNÍCKY
ZVÄZ**

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón +421 917 476 268

E-mail svk@fila-wrestling.com

Web www.zapasenie.sk

Prezident Ján Karšňák

Generálny sekretár Elena Valentová

Aktualizácia údajov: 31.03.2021

.....